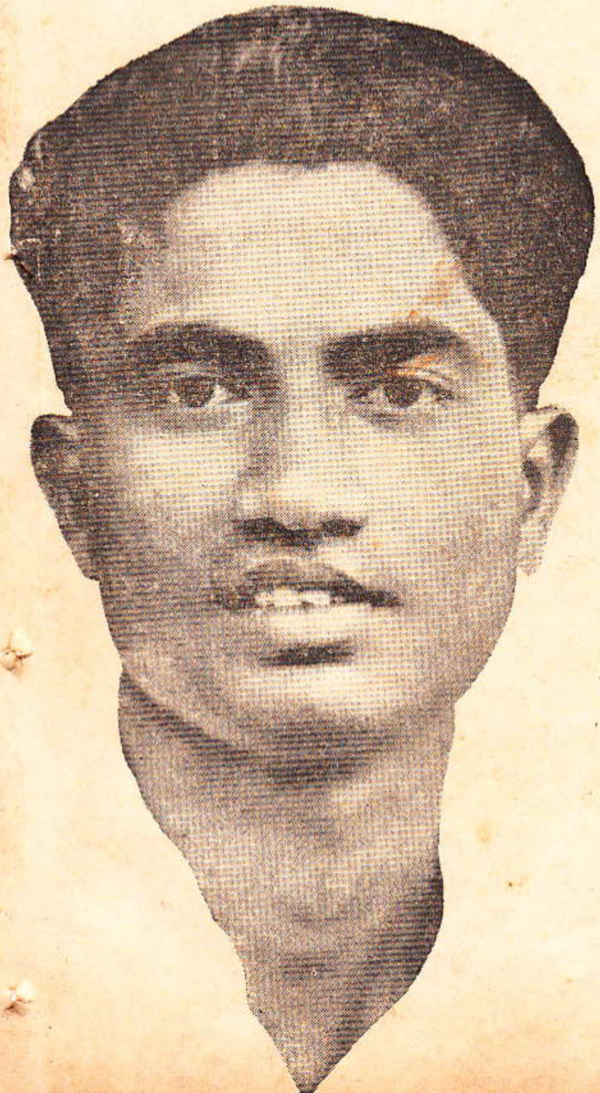
ఆగస్ట్ 1973
47

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక



గురిమెళ్ళ అడవుల్లో
గువ్వలతో చెలిమిచేసి
నల్లగుంట కొండల్లో
కొండచిలవతో పోరి
నీ నెత్తురుధారలతో
రహదారులు పోసినావు
తెలంగాణ రైతాంగం
గుండెల్లో నిలిచినావు

నిర్వహణ
'సాహితీ మిత్రులు'

రు. 1

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక

మాసపత్రిక

47

ఆగస్టు 1973

నిర్వహణ

'సాహితీ మిత్రులు'

74 పేజీలు 1 రూపాయి

ముఖచిత్రం :

తెలంగాణ రైతాంగ విప్లవపోరాటంలో
అసువులర్పించిన అమరుడు
కామ్రేడ్ కొల్లిపర నరసింహారావు.

	కొత్త పుస్తకాలు :	
ఆచరణ –	మావోసె-టుంగ్	40 పైసలు
జముకులకథ –	సుబ్బారావు పాణిగ్రాహి	1 రూపాయి

విడిప్రతి: ఒక రూపాయి
అర్ధసంవత్సర చందా: ఆరు రూపాయలు
సంవత్సర చందా: పది రూపాయలు

ప్రతులకు, వివరాలకు :
సృజన
హనుమకొండ
వరంగల్ – 506001

SRJANA is commended for use in Public Libraries in the State by the Director of Public Libraries, Andhra Pradesh Hyderabad. Vide Ref. No. 182/A4/67, dated 22-9-1967.

Edited and Published by Varavararao for 'Sahithee Mithrulu'
Printed at Venkataramana Mudranalayam,
J. P. N. Road, Warangal-506002 (A. P.)

సృజన

ఆధునిక సాహిత్య వేదిక

1973 ఆగస్టు — మాసపత్రిక — 47

ఎన్. ఎస్. ప్రకాశరావు మరణంతో తాత్కాలికంగా ఆగిపోయిన

ఉప్పెన

నవల మళ్ళీ యీ సంచికలో ప్రారంభమయింది. చూ. పేజీ 42

మంద క్షేమం తోడేలు కెరుక!

ఏడాదికింద ఏ ఆయుధం వాడకుండ పోలీసునాకాలో చారుబాబును చంపింది అహింసాసిద్ధాంతం. నిన్న ములుగు అడవులల్ల చచ్చిండని నమ్మకం కుదిరేదనుక తూటాలుకురిపించి 'పెద్దన్న' (శ్రీ దాట్ల వెంకటరామరాజు)ను చంపింది. 'పెద్దన్న' 'సంఘర్షణల' చచ్చిండని ప్రకటించింది. పత్రికల స్వతంత్రంను, ప్రజాస్వామ్యంను, సోషలిజంను నెత్తిమీద నోరు బెట్టుకోని, గుండెలు బాదుకుంటు చెప్పే మన వార్తా సంస్థలు పత్రికలు విప్లవకారుల విషయంలకూడ పోలీసు అధికార్లనే వార్తలు అడుగుతయి. నమ్మతయి రాస్తయి. అక్కడికీ వాటి గులాంగిరీ గురించి జాలిపడొచ్చు.

జులై 28 తారీఖురోజు వరంగల్ పట్టంలో విప్లవపోస్టర్లు పడ్డయి. చారుమజుందార్ బొమ్మతో, తుపాకీపట్టుకున్న గెరిల్లాబొమ్మతో వున్న ఆ పోస్టర్లు సాయుధపోరాటం ఒక్కటే పీడితుల విముక్తిమార్గమనిరాసినయి. ప్రజలకొరకుచచ్చిన చారుబాబు ప్రజల్లో జీవిస్తున్నడు. కలకత్తా, శ్రీకాకుళం, ములుగులో పీడితులుపట్టిన తుపాకి మనబాట– ఇటువంటి పోస్టర్లను చూసి ప్రజలు భయపడుతున్నరని రాసినయి పత్రికలు. విప్లవకారులను పట్టుకొని, హింసించి, కాల్చి, అబద్ధాలుచెప్తున్న పోలీసుల హింసాకాండ– అమాయకులను హింసించుకుంటు, ఆడవాళ్ళను చెరిచి, ఆబోతులోతిగె బలాదూర్ రాజ్యంచేస్తున్న పోలీసుల జులుం–చూసి ప్రజలు మండిపోతున్నరో, పోస్టర్లను చూసి భయపడిపోతున్నరో ఒక్కసారి కళ్లుతెరచి చూసేదమ్ములు వార్తాసంస్థలకున్నయా?

చారుబాబుసంగతి పోనియ్యండి, 'పెద్దన్న'సంగతిపోనియ్యండి, నక్సలైట్లసంగతి పోనియ్యండి– మనపక్కన ములుగు, నర్సంపేట, మానుకోట తాలూకాలల్ల దొరలతో, పెత్తందార్లతో మిలాఖతయి సర్కారు ఎంతమందిని చంపుతున్నదో, ఎందరక్కచెల్లెళ్ళను చెరుస్తున్నదో, ఎంత మంది అమాయకుల కడుపుమీద కొట్టుతున్నదో– ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నరో ఎప్పుడన్న సర్కారోండ్లనుకాక ప్రజలనడిగి రాసినారి వార్తలు.

మంద క్షేమం తోడేలునడిగే యీ పత్రికల 'స్వతంత్రం' చూసి ప్రజలు నవ్వుతున్నరు.

— సంపాదకుడు

నరసింహారావు కథ

కె. వి. రమణారెడ్డి

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

నరసింహరావ్ పేరు జెప్పితే
అరుణ పతాకం ఆకసమెక్కను
నరసింహరావ్ పేరే వింటే
హిరణ్యకశిపుల హృదయమే హడల్

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

తల్లికడుపులో వుండేటపుడే తన పరాక్రమం చూపించాడు
చీటికి మాటికి కదులుతువుంటే చురుకుపాల బిడ్డనిపించాడు
గర్భమేమొ బరువెక్కుతువుంటే కవలపిల్లలా అనిపించాడు
కన్నతల్లి ఆశ్చర్యపడేలా కూనపులై గర్భంలో పెరిగాడు

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

పందొమ్మిదివందల ముప్పైఒకటీ ఫిబ్రివరీనెల ఏడోతేదీ
రాత్రి తొమ్మిదీగంటలప్పుడూ రామనరసింహరావు పేరుతో
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో దెందులూరనే పల్లెటూరిలో
పాడిపంటలకు పేరుమోసిన కొర్లిపరవారింట్లో పుట్టెను

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

చేనూతోటా గొడ్డూగోదా చాలాకలిగినవారు పూర్వులు
తల్లిదండ్రిలా సత్యసంధులూ కుటుంబాన ఆర్థిక ఇబ్బందులు

నవాబునడిగి ఫకీరుకిచ్చీ తెచ్చే అప్పూ తీర్చే అప్పూ
వ్యవసాయం ఆదాయంకన్నా సంసారవ్యయం ఎంతో మిన్న

సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు ।

అన్న ఒక్కరూ అక్కలిద్దరూ తమ్ముడు చెల్లెలు ఒక్కరొక్కరు
అందరిలోనా నాల్గోవాడీ అద్భుతశిశువు నరసింహారావు
అమ్మా నాన్నా అన్నా అక్కా తమ్ముడుగానీ చెల్లెలుగానీ
పేరుబెట్టి పిలిచిందేలేదూ చిట్టిబాబు అని పిలుస్తురండీ

సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు ।

చన్నుబాలతో ఆత్మగౌరవం కలిపి తల్లి ఉగ్గిచ్చిందండీ
ఓనమాలతో స్వాభిమానం చేర్చి తాను వల్లించాడండీ
ఒరేతురే అని ఒకరూ అనరు ఒకరన్నా విని వూరకుండడు
తొక్కుమాటలూ తప్పటడుగులూ దాటి బాలకుడు పెరిగాడండీ

సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు ।

తల్లిదండ్రులా చెంతకుపోయీ చిట్టిబాబు తానేమంటాడూ
తల్లిగారు ఓ తండ్రీగారూ పిల్లడినని నను తోసెయ్యొద్దు
పొలం మాకు చాలేంతగలేదూ పైకిరావడం ఎల్లాగండీ
బుద్ధిగ చదువుకు బాగుపడేందుకు బడికినన్ను వేవేగపంపుడీ

సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు ।

సరేననిరి ఆ తల్లిదండ్రులూ సాగనంపిరీ బోర్డిస్కూలుకు
దెందులూరు తర్వాత కొవ్వలీ హైస్కూలులో చదవబోయెనూ
ఎంట్రెన్స్ పరీక్ష వచ్చిందండీ ఎక్కడా తనకు విజయంలేదూ
ఆఖరికెట్లో ముక్కీమూల్గీ పూళ్ళస్కూలులో చేరాడండీ

సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు ।

బడికి దొంగఅయితే అయ్యాడూ పనికిమాత్రమూ దొరబాబేనూ
స్కూలుకైతే తాగైరుహాజరూ చూడిగెదెకడ నిత్యహాజరూ
రైలెక్కప్పుడు కాలుజారగా ఒళ్ళు నెత్తుటిమడుగు అయెగా
తల్లిగుండె చెరువయ్యేటట్లుగ పిల్లవాడు రోదించాడండీ
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

పెదిమలపై చిరునవ్వులు చిదిమే చిట్టిబాబు విలపించసాగెనూ
బాధ తెలియనీరీతిగ పెరిగిన సుకుమారుడు విలపించసాగెనూ
ముల్లుచీల్చినా గులాబిరేకై ఒళ్ళుగాయమై విలపించేనూ
తల్లిగుండె చెరువయ్యేటట్లుగ పిల్లవాడు రోదించాడండీ
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

స్కూలుఫైనలూ పరీక్ష ఫేలూ స్కూలంటే తనకిప్పుడు జైలూ
స్కూలుచదువులకు మరింకస్వస్తి పొలాలతో పట్టాలికకుస్తీ
బీడునేలలో పుల్లెత్తించీ బండ్లనిండుగా ఇలుజేర్చాడూ
బ్రహ్మానందం తల్లిదండ్రులకు తనకేమో టైఫాయిడ్సుస్తీ
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికి లేవు।

అన్నగారు చూపిందేదారీ అన్నచెప్పితే వేదంతోసరి
అన్నగారు మీటింగులకెడితే తానుగూడ ఆ తోకవెంబడే
జైబోలో కమ్యూనిస్ట్‌పార్టీకీ జై జై జై యని తానరిచాడూ
గ్రామాల్లో చైతన్యం కలిగించి గుండెలు దీపావళి చేశాడూ
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

చరిత్రనదిలో తాను చిట్టిఅల చరిత్రలో నిలవాలని తనకల
పార్టీచెట్టున తాను లేచిగురు పార్టీలో పనిచెయ్యాలని కల

తెలంగాణ పోరాటకాంతిలో తన దారేదో కనిపించిందీ
తెలతెలవారేటపుడు చెరువులో తామరమొగ్గే విప్పారిందీ
సైసై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

కల కలగానే మిగలగూడదూ కలలు వాస్తవంఅయితీరాలీ
కోరికలన్నీ నెరవేరాలీ తలపులు ఫలితం తామివ్వాలీ
పార్టీదీక్షను గైకొన్నాడూ పార్టీశిక్షణ తలదాల్చాడూ
పీడితవర్గం తలలోనాలుక పార్టీయేనని గ్రిహించినాడూ
సైసై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

కంటికి నచ్చిన కన్నెనువలచీ ఇంటికోడలుగ తీసుకొచ్చెనూ
బెల్లం అనుకుని అల్లంతినెనూ భ్రిమపాలాయెను మోసపోయెనూ
మంచికి తను పెట్టింది పేరుగా మార్క్సుతత్వమే మనస్తత్వమై
పాముకుగూడా పాలుపోసెనూ మానవీయతను ప్రిదర్శించెను
సైసై నరసింహారావూ–రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

ఆర్థిక బాధలు అంతరించినా హార్దికబాధలు పోలేదండీ
ఆర్థికహార్దిక బాధల తిరగలి రాళ్లమధ్యబడి నలిగాడండీ
ఆలుబిడ్డలూ వదలివెళ్లినా ఆత్మబలాన్నే నమ్ముకున్నడూ
సంసారం నిస్సారం అయినా సంస్కారాన్నే పెంచుకున్నడు
సైసై నరసింహారావూ - రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు!

మాధవరంలో పాలవర్తకం మద్రాసున సినిమాల వ్యాపకం
మధ్యమధ్య పార్టీ కృషి ఎంతో మానక చేస్తూవచ్చాడండీ
సినీ మాయలో మనీ వేటలో తృష్ణేగాని తృప్తి ఎక్కడిది
మురికిగుంట సంస్కృతిలో దోమల వలెజీవిస్తే ఫలితం నాస్తి

సై సై నరసింహారావూ- రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

అదిగో ఆకాశంలో మేఘం అదిగో తొలకరి మేఘగర్జనం
అదిగో నక్సల్‌బరి పోరాటం అదిగో పిడుగూ అదిగో మెరుపూ
యువకులకదిగో చరిత్ర పిలుపు వీరుల కదిగో శంఖారావం
భారతీయ రైతాంగ విప్లవం ప్రారంభించిన తుపాకి గర్జన

సై సై నరసింహారావూ- రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

ఎండుకట్టెతో పనేమిటింక ? తోలుతిత్తితో పనేమిటింక ?
చిగురుకొమ్మ చేవౌతూఉంది చరిత్రిపుడు ప్రసవిస్తూఉంది
నిండుగుండెతో పీడితవర్గం అండగ నిలిచేవాడే మనిషి
స్థిరసంకల్పం గుండెనిబ్బరం వీరోచితగుణశాలే మనిషి

సై సై నరసింహారావూ- రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

పెళ్ళాంపోతే తల్లియున్నదీ పిల్లలుపోతే ప్రజలున్నారూ
ప్రజలే బంధువులికపై తనకూ పోరాటాలే తన సంసారం
ఎండుకట్టెతో పనేమిటింక ? తోలుతిత్తితో పనేమిటింక ?
చిగురుకొమ్మ చేవౌతూఉంది చరిత్రిపుడు ప్రసవిస్తూఉంది

సై సై నరసింహారావూ- రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

ఆలూపిల్లలు పోతేపోనీ తల్లికిప్పుడేం రాస్తున్నాడూ :
అమ్మా నను దీవించగదమ్మా ఎర్రవీరుడనుచేసి పంపుమా
అమ్మలెందరో ఉన్నారిలలో వీరమాతలే కొద్దిమందియో
దేశానికి నను దత్తతగా ఇమ్మా దీనజనానికి ధారబోయుమా

సై సై నరసింహారావూ- రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

చరిత్ర పెంచిన బిడ్డను నేనూ చరిత్ర ఇకపై నాకు సొంతమే
చరిత్ర నేనే నేనే చరిత్ర చరిత్రలోనే మరి నాస్థానం
పార్టీతోనే ఇక దాంపత్యం ప్రజాకోటితో ఇక సంసారం
చరిత్ర సాధనలో రారాజుల మౌతామమ్మా మరిసెలవిమ్మా!

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

కాలం గడిచేకొద్ది మాబలం కంచుగోడగా స్థిరమౌతుంది
కంచుగోడపై కంచుగోడగా కంచుకోటొకటి బలమౌతుంది
ఒకనాటిదికాదీపోరాటం దీర్ఘకాలికం సాయుధసమరం
విజయం మాత్రం చివరకు ప్రజదే ప్రజారాజ్యమే చారిత్రికవిధి

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

మురుగు గుంటలో దోమనుగానూ మురికిలో బతుకు వెళ్లబుచ్చనూ
మలినం మోసం మమ్మల్నంటవు మహదాశయాల భంగపరచవు
దేశానికి నను దత్తతగా ఇమ్మా అమ్మా మరియిక ననుపోనిమ్మా
అని తల్లికి తను రాశాడండీ రాసినట్టిదే చేశాడండీ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

యువకుల గుండెలు బొబ్బరించగా విద్యార్థులునూ విక్రమించగా
రైతుకూలీలు రణానికురికీ జోతేదారుల తలలేసరికీ
భూమికోసమూ రాజ్యంకోసం భూతబలులు చేస్తూవున్నారూ
బాణాలూ బందూకులు బాణాకర్రలు బల్లేలురుకుతున్నవీ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు।

రాజ్యశక్తి గడగడలాడిందీ రాజ్యేందిర రణగొణ చేసిందీ
గెరిల్లాదళం పంజాదెబ్బకు పోలిస్‌బలగం మనుగరిచిందీ

దూరపు తుపాకి మోతలేవినీ నరసింహారావ్ కదిలాడండీ
నేరుగ చారూ మజుందారునే చేరి సంప్రదింపులు జరిపాడు
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

నరసింహారావ్ కదిలాడండీ హిరణ్యకశిపులు జ్వరపడ్డారూ
నరసింహారావ్ కదిలాడండీ గెరిల్లాలు గర్జించసాగిరీ
తెలంగాణ రైతాంగం నిప్పుల కళ్లనిపుడు విప్పార్చిందండీ
బాణాలూ బందూకులు బాణా కర్రలు బల్లేలురుకుతున్నవీ
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

దొరల తలలు ధూళిలొ దొర్లాలీ దేశ్‌ముఖుల పొగరణిచెయ్యాలి
దుష్టులు ధూర్తులు వర్గశత్రువులు ఎండుటాకులై మరిరాలాలి
పొలాలు రైతుల చేజిక్కాలీ ఊళ్లు విప్లవంగూళ్లు అవాలీ
మేలుకున్న ఈ గ్రామాలన్నీ కలిసి ఎర్రప్రాంతం కావాలి
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

జిల్లాజిల్లా తిరిగాడండీ పార్టీనే నిర్మించాడండీ
గెరిల్లాదళం రూపొందించీ ఘనవిజయం సాధిస్తున్నాడూ
వీరయోధుడని పేరందాడూ ధీరహృదయుడని మెప్పందాడూ
విజయంలోనూ ఓటమిలోనూ పొంగని కుంగని సమచిత్తుడురా
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

ముఖాన చెరగని తనచిరునవ్వే నిత్యామల్లెపువ్వేను సుమా
మలినంలేసి తన చిరునవ్వే గాలికారనీ దివ్వేనుసుమా
గుండెవిప్పితే నిజాయితీరా గొంతువిప్పితే సౌమ్యతేనురా
కొండచిలువనోడించాడండీ గోరువంకనే గోముచేసేనూ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

తెలంగాణ మిలమిలలాడిందీ తెలంగాణ మెరుపులు కురిసిందీ
తెలంగాణ రైతాంగం నిప్పుల గుండెలిపుడు విప్పార్చిందండీ
నరసింహారావ్ నడచిన మేరా హిరణ్యకశిపులు హతమయ్యారూ
పొలాలు రైతులచేజిక్కాయీ ఊళ్లు విప్లవం గూళ్లయ్యాయీ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

వరంగల్లు జిల్లా గురిమెళ్లలొ నల్లగుంట కొండల్లో ఒకదినం
తూరుపుదిక్కే అరుణపతాకై తూర్యరావములు పక్షులు సలిపెను
పందొమ్మిది వందల డెబ్భైరెండు మే మాసం పదకొండో తేదీ
పోలిస్‌బలగం చుట్టుముట్టగా గెరిల్లా దళం పోరాడిందీ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు !

గేయం

చూపులో పులి రూపులో పులి
నడకలో పులి నడతలో పులి
పులి పులి పులి పులి పులీ
ప్రజాగెరిల్లా పులి– పోలీసుల ఒళ్ళు చలి !

నవ్వితే పులి నరికితే పులి
ధాటిలో పులి దాడిలో పులి
పులి పులి పులి పులి పులీ !
ప్రజాగెరిల్లా పులి– పోలీసులగుండె చలి !

విల్లంబులతో బందూకులతో
పట్టిచేతితో గట్టిగుండెతో
ప్రజాపీడ మెడపై పంజాగా
ప్రజాగెరిల్లా పులి– ప్రభుత్వదేహం చలి !

ఎండ వెన్నెలై వెన్నెల ఎండై
పగలూ రాత్రిని ఒకటిగ గుచ్చి
సెగలపొగల చిచ్చర కనువిచ్చి
ప్రజాగెరిల్లా పులి– ప్రజాశత్రువులుబలి!

వానలు తనవస్త్రం పోగులుగా
వరదలు తన జలకం నీళులుగా
సూర్యుడు గొడుగై చుక్కలు తోడుగై
ప్రజాగెరిల్లా పులి– భూస్వాములింక బలి!

తూర్పుగాలితో ఊర్పునుకలిపి
మార్పులోన తన జీవం మెదిపి
మార్క్సునిపుడు మావోగానిలిపి
ప్రజాగెరిల్లా పులి– రివిజనిస్ట్ గుండె చలి!

చీకటిలో తన కన్నుకాగడా
నిరాశలో తన చెన్ను ఆసరా
బతుకులో పులి చావులో పులి
ప్రజాగెరిల్లా పులి - ప్రజావంచకులు బలి!

నక్జల్‌బరిలో ఒకడు శ్రీకాకుళాన ఒకడు
ముషాహరీలో ఒకడు ములుగుసీమలో ఒకడు
వల్లభపూర్‌లో ఒకడు నల్లగుంటలో ఒకడు
ప్రజాగెరిల్లా పులి– హిరణ్యకశిపులు బలి!

ఒకడు నూరుగా నూరువెయ్యిగా
వెయ్యి లక్షగా లక్ష కోటిగా
ప్రజావిమోచన సేనధాటిగా
ప్రజాగెరిల్లా పులి - కొండచిలువలిక బలి!

కథ

పోరాటం నాడెలాసాగెనూ నరసింహారావేమిచేసెనూ
కొండరాళ్ళు కంపిల్లాయండీ అడివి భయంతో ముడుచుకున్నదీ

పొడిచే పొద్దూ మూసుకున్నదీ ప్రకృతిసమస్తం చూస్తుయున్నదీ
పిట్టలు తుర్రని ఎగిరెళ్లాయీ చెట్లు ఊగడం మానేశాయీ
మోసెట్టాడూ చేతితుపాకీ తుపాకిగాదది చిచ్చులపిడుగే
మోతకంటెముందే ఒకశత్రువు మృత్యువాత పడిపోయాడండీ
చుట్టుముట్టుతూవున్నవారిలో ఇద్దరు భూమిని ముద్దాడారూ
చెట్టుకొక్కరై ప్రజాగెరిల్లా దిట్టలు చెల్లాచెదరయ్యారూ

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

బండవిడిచి ఇంకొకబండకీ చెంగు చెంగునా దూకాడండీ
బందూకొక్కటె తనకికదిక్కు బందూకొక్కటె తనకికతోడు
అరుగో శత్రులు ఇరుగో శత్రులు అందరిలో తానొకే ఒక్కడు
ప్రభుత్వ తుపాకులన్నిటికీ తన ప్రజాతుపాకీ ఒక్కటేసరి

సై సై నరసింహారావూ– రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

ఎరుపుతగ్గి తెలుపెక్కి సూర్యుడే ఎగిసి ఎగిసి పైకొస్తున్నాడూ
తూరుపు అరుణపతాకం వర్ణం తగ్గి తీక్షణం అవుతున్నాదీ
ఎండ బాణమై కళ్ళు గుచ్చెనూ వేడిహెచ్చెనూ వాడిహెచ్చెనూ
నిప్పుబంతిగా సూర్యుడు తొడలో చెప్పరాని మంటలతో దూరెను

సై సై నరసింహారావూ - రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

కూలిన సింహం దేహంచుట్టూ అల్పజంతువులు ముసిరిమూగెనూ
నేలబడిన రారాజునుచూసీ నవ్వినాడు డీయస్పీ భీముడు
లేవలేక కూర్చోనూలేకా నరసింహారావిలా చిక్కగా
నీపేరేమిటి అని ప్రశ్నిస్తే లింగన్నను నే నన్నాడండీ

సై సై నరసింహారావూ–రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

రహస్యాలు రాబట్టాలని డీయస్పీ ప్రయత్నం చేశాడండీ
బెదిరించాడూ బతిమాలాడూ గద్దించాడూ ప్రార్థించాడూ
ఉక్కుగుండె ముక్కైపోదండీ కంచుగోడలో పుచ్చేఊడదు
అగ్గిరాముడై ఆ డీయస్పీ అల్పజంతువుల నెగదోలాడూ

సై సై నరసింహారావూ — రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

రాజకీయమేమిటి నీదంటే రాజకీయమా అన్నాడండీ
ప్రజల సౌఖ్యసంతోషాలూ సమానత్వమే రాజకీయమూ
ప్రజలకె జవాబుదారీగానీ ప్రభువుల బంటువి నీకుకాదురా
ప్రజలకె జవాబునిస్తానన్నాడండీ వీరుడు ధీరహృదయుడై

సై సై నరసింహారావూ — రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

గలీజుబుద్ధుల సలీసు చేష్టల పోలీసిపు డెగబడ్డాదండీ
కిరాయి బతుకుల కసాయిచేష్టల బలగమిప్పుడెగబడ్డాదండీ
తన శరీరమే తనదికాదిపుడు పీతిరిగద్దలగోళ్ళకు చిక్కెను
తన శరీరమే తనదికాదిపుడు రేచుకుక్కలా పళ్ళకు చిక్కెను

సై సై నరసింహారావూ — రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

ఎత్తినసన్నీ మెత్తటిబంట్లో మొత్తంగానే దిగబడెనయ్యో
హత్తినసన్నీ మరలా ఎత్తీ దించిరి మరలా ఎత్తీ హత్తిరి
చిత్రహింసలే అమలుపెట్టిరీ రాక్షసకృత్యా లాచరించిరీ
వేళ్ళనుగూడా తెగనరికారూ కాళ్ళు చేతులూ చెక్కేశారూ

సై సై నరసింహారావూ — రావూ
నీ గుండే లెవ్వరికీ లేవు ।

దెందులూరులో తల్లికడుపులో పేగొక్కటి మెలిబడ్డాదండీ
కొండచిలువ సంతృప్తిపడిందీ గోరవంక గురగురలాడిందీ

యం.యల్.పార్టీ జిందాబాద్ ! ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్ !
కొండచిలువ మళ్ళీ భయపడగా గోరవంక గర్వాన తలెత్తెను
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు !

ఇదిగో నెత్తురు వీరుని నెత్తురు అద్దు మిందులో రక్తపతాకం
ఇదిగో ఊపిరి వీరుని ఊపిరి అందుకో ప్రజాజయ సంగీతం
తూర్పున పొడిచిన సూర్యుడింతలో దేశం అంతా తానౌతాడూ
విప్లవవీరుడు విగతజీవుడై వియత్పథాన్నే వెలిగిస్తాడు
సై సై నరసింహారావూ— రావూ
నీ గుండె లెవ్వరికీ లేవు !

గేయం

ఆంగిరేజీ రాజ్యంలో
తెల్లదోపిడిరాత్రిలో పుట్టీ
కాంగిరేజీ రాజ్యంలో
నల్లదోపిడిరాత్రిలో పెరిగీ
నరసింహరావూ
ప్రజావిప్లవకాలాన
తూర్పు తెల్లని వెలుగుతానాయె
ఎర్రనెర్రని రేక తానాయె !

అడవిలోగల మాకులన్నీ
ఆకులను సమకూర్చి ఇచ్చాయీ
తొడల సన్నిపోటులన్నీ
నొప్పిపెడితే మందుపూశాయీ
నరసింహారావుకు
చల్లబరిచేటట్లు నిమిరాయీ
తల్లి హస్తస్పర్శనిచ్చాయీ

కొండలోగల పిట్టలన్నీ
బృందగానం తాము చేశాయీ
బంధుబృందంగా చరించీ
బాధలను మరిపింపజూశాయీ
నరసింహారావుకు
రెక్కవిసిరీ గాలి వీచాయీ
ఈకలూడ్చి పాన్పు కూర్చాయీ.

నెత్తురే ఒక బాటపోయగ
త్యాగమే సరిహద్దు గీచింది
బతుకులో నడగొండకాగా
చావులో శిఖరాగ్రిమై నిలిచె
నరసింహరావూ
జనం హృదయంలోన మెదిలీ
చిరంజీవిగ వెలుగుతుంటాడు!

కూల్చియేసిన్రే కొడుకులు
కాల్చియేసిన్రే.
చెన్నపట్నంలోన బెరిగి
అన్ని వూళ్లా కలియదిరిగీ
అన్నమని అల్లా డిపొయ్యే
అన్నదమ్ముల చెరల నెరిగీ
అల్ల పచ్చం నిలిచి పోరిన
కొల్లిపర నరసిమ్మరావుని
కూల్చియేసిన్రే కొడుకులు
కాల్చియేసిన్రే.

— దేవిప్రియ

కథ :

కుట్ర

కాళీపట్నం రామారావు

పట్నంలో ఏదో కేసౌతోందట—ఇన్నావా ? ఈ మధ్య మరదలుపెళ్ళిసంబరంలో పడి, నాల్రోజులు పేపర్లు సూళ్లేదు.

మన పేడిశర్మలేడా ?— ఆడూ, ఆళ్ళ సీనియర్ దివోదాసూ మొన్న కోరుట్నుం డొస్తూ దార్లో కనిపించేరు.

దగ్గిర దగ్గిర నూటేభై మంది ముద్దాయిల్ట ! వెయ్యిమంది సాచ్చిల్ట ! 'ఏటిదొమ్మీ కేసా ? అన్నాడు— నాతో తిరుగుతుంటాడు, భీమారావని, ఆయన. 'కాదు. కాన్స్పిరసీ' అన్నారు.

కాన్స్పిరసీ అనగానే నాకు నవ్వొచ్చింది— నవ్వుకాదా ?

కుట్రంటే, ఇద్దరో ముగ్గురో మధ్య రహస్యంగా జరిగితే అది కుట్ర. నూర్నాటేభై మంది జనంవేటి —ఆళ్ళ పక్షాన కారు, నీ పక్షాన పలకడానికొచ్చినోళ్ళు. వెయ్యిమంది సాక్షులు ! అంత సాక్షింతో జరిగిందీ అంటే అది పబ్లిగ్గా జరిగిందన్నమాట. అలాటిది ఏటేనాకావొచ్చుగాని, కుట్రమాత్రంకాదు. దాన్ని 'కుట్ర' అనడవే ఓ పెద్ద కుట్రంటాను. తిరుగుబాటనడానికి, నీకు నామోషీ ఏటీ ?

నేనామాటే అన్నాను.

'ఏవి సాంవీ ! మీ లా పుస్తకాల్లో కుట్రకీ తిరుగుబాటుకీ వేరే వేరే పదాల్లేవా ? ఉన్నా— ఇంగ్లీషోడి సాంవెత ఉందిగదా— ఉరిదీసేముందు ఓ చెడ్డపేరు ఎట్టమని— ఇది అ పద్ధతా ?' అన్నాను.

'కాదు కాదు. లాఫుల్‌గా ఏర్పడ్డ గవర్నెంటుని కూల్దొయ్యటం, అందుకు ప్రయత్నించడం నేరంవే. ఆ ప్రయత్నం ఎందరుచేసినా, ఏ దేశంలోచేసినా, దాన్ని కుట్రనే అంటారు' అన్నాడు పేడిశర్మ.

సూసేవుకదూ— ఆ మాటలో ఇసురు— నేను జవాబిద్దా మనుకున్నాను. ఇంతలో మన కవికులతిలకుడు,

'ఏంవిటీ? రాజ్యాలేకాదు— రాజులుకూడా మారడానికి వల్లకాదంటా రేమిటి?' అన్నాడు శిష్టవ్యవహారికంలో.

మారొచ్చుట కాని ఆ మారడం చట్టసమ్మతమైన పద్ధతుల్లోనే జరగాల! అలాగని కాన్‌స్టిట్యూషన్‌మీదా— ఫండమెంటల్ రైట్సుమీదా సింకి లెక్చరు ఓపెన్ చేసేడు. మరింక సూసి లాభంలేదని అడిగీసేను.

'ఏటి గురూ! కాన్‌స్టిట్యూషన్ రాసినోళ్ళుగాని. అంత ఎర్రికూపులేటి?' అన్నాను.

దెబ్బతో పేడిమూతికి నోరు షటాఫ్ అయిపోయింది. దివోదాసుగారు మన దేవభాషకు తట్టుకోలేక, వక్కపొడి నెపముతో, పక్క కిళ్ళీకొట్టుకు జారుకున్నాడు.

అవును గురూ రాజ్యాంగాలు రాసినోళ్ళు ఎందుకని రాస్తారు?

—ఇప్పుడు నువ్వే వున్నావు. ఓ కోఆపరేటివ్ సొసైటియో, ఓ హౌసింగ్ స్కీమో, అందాకా ఎందుకూ. ఓ కల్చరల్ క్లబ్బే యెడదామనుకున్నావు.

—ఎందు కనుకుంటావు?

నీకేదో ఓ ఉద్దేశం ఉండాల—

నువు బాగుపడదాంవనో, నీ సుట్టాలు పక్కాలు— నీ స్నేహితుల్ని పైకిలాగుదాంవనో, అల్లాడు ఫలానా ఘనకార్యం చేసేస్తున్నాడు— దాన్ని మీరిపోవాలనో, ఏదో— వుంటాది. కాదు. ప్యూరు దేశసేవే అన్నా— ఆ సేవకూడా నీ కులంవనో ఫలానా కులంవనో, కార్మికులూ, కర్షకులూ, పీడిత మాజీసంస్థానాధీశులూ— యిలాటి లిమిటేషను ఏదో ఒకటుంటాది. లిమిటేషన్లులేని సంఘాలుండవు. నువు బయటికిచెప్పొచ్చు? చెప్పపోవచ్చు; కాని లిమిటేషన్లు ఉండితీరతాయి.

ఏ ఉద్దేశంతో నువ్ మొదలెట్టినా— అది సాగాలంటే, అలాటి ఉద్దేశంవేగల మరికొందరి అండదండలు నీక్కావాల. అండదండ లుండాలి, కాని— ఆడు తోలీ, నువు ఎనకా అమపోకూడదు. ఆడు నీ లీడరుషిప్పు అంగీకరించి, నువ్వు చెయ్యదలచిన పనంతా చేసిపెట్టాలి.

అలాటప్పుడు నీ 'బై లా'లు ఎలాగుంటాయీ?

—ఏ రూల్సు లేపోతే నీకిబ్బందై, ఏ రూల్సు పెడితే నీ కాబోయే ప్రత్యర్థులికి కాళ్ళూ సేతులూ ఆడవో అలాటి రూల్సే అన్నీ యెతికెతికి రాస్తావు.

మాటవరసకి—'ఎనీ సిటిజన్ ఆఫ్ దిస్ టౌన్...'అంటూనే'...ఎ డామిసైల్ ఫరెట్లీస్ట్ ట్వెంటీ యియ్యర్స్' అంటావు. ఆ క్లాజు తగిలించడం వెందుకు? మనం పాతికేళ్ళక్రితం యీ వూళ్ళోకిలేం(వు, దిగి యిరవైయేళ్ళ పైనయ్యింది—అందుకు.

'బైలా'లకీ ఏ ఎమెడ్మెంటైనా తెచ్చినా ఇలాగే—

'మాబు' మన పక్షానుంటారంటే, నువ్వూ వయోజన ఓటూ డెమాక్రసీ అంటావు. మన పోలసీని 'మాబు' నచ్చుకోలేదని రూఢిగా తెలిసిపోద్దనుకో—అప్పుడు ఆ డెమాక్రసీనే ఆ నోటితోనే మాబక్రసీ అని తిడతావు — అది ఎర్రి కుట్టెల పని.

అలాక్కాదు. నిన్న ఎలక్షన్లలో—ముదరోళ్ళు మునపట్లా మనకి ఓట్లెయ్యడం లేదని తెలిసిందనుకో — అయితే ఎవరేస్తున్నారు? యువజనులే కసింతలో కసింత మనకేసి మొగ్గుతున్నారు. అయితే ఓటేసే వయసు పద్దెనిమిదేళ్ళకు దించీమనాల!

అదీ ఎత్తుగడ.

నువ్వేం చేసినా — లిబరల్‌గా ఉన్నట్టు కనపడాల. దానివల్ల అవతలోడు బలహీనంపైపోయి అదే సమయంలో నువు మెరిగీ గలగాల. కీలకస్థానాల్లో నీ కిష్టంకాని మనుషులు దూరాొద్దు. దూరినా ఆర్గనైజేషను ఆళ్ళిష్టంవొచ్చినట్టు నడవరాదు — అది నీ ప్రధానలక్ష్యము. ఆఫీసు రన్నింగు దగ్గర్నుండీ, అన్ని వ్యవహారములూ ఆ 'గోలు'కే సాగుతాయి.

నీకే ఇంతింతలేసి ఊహాలుంటే, మరాళ్లు ఒక్కొక్కడూ ముక్కోటి కాన్‌స్టిట్యూషన్లూ తిరగేసి బోర్లించి యీకకీ యీకా తోక్కతోకా పీకేసి అసలు పదార్థమంతా జీర్ణించుకున్నోళ్ళట. ఎలాటెలాటి ఆర్టికల్సులో ఎలాటి బొక్కలుంటాయో, దేని దేని ఉచ్చు లెంతెంత గట్టియో, రాసిన రాజ్యాంగం మీదికి దాడి జరక్కుండా ఉండాలంటే మేకు బందీలు ఎక్కడెక్కడ ఎలా కొట్టాలో, అయన్నీ తెలీకండానే, సూడకండానే, రాయించుకుంటారేటి— నాకు తెలీకడుగుతాను.

'చట్టసమ్మతంగా' అని నువ్వు పెట్టిన షరతే చెపుతుంది— దాని ప్రకారం వడిస్తే దాన్ని మార్చలేవని.

మరి నువ్వలాగ, అంతకంతల్లేని గదిలో కాపరంపెట్టి, ఉన్న ఒక్క గుమ్మానికి మంచం అడ్డేస్తే, ఆ కాపరం చక్కబెట్టదలిచినోడికి రెండే రెండు దార్లు. నిశిరాత్రి నీపీక పిసికేడం మొదటిది— లేదా గోడలు బద్దలుకొట్టేయాల!— మూడోదారి, మరిలేదు.

హిరణ్యకశిపుణ్ని అంత ఘోరంగా ప్రెచరస్‌గా చంపడం బాగాలేదన్నాట్ట ఎవడో. ఆడు కోరిన వరాలెలాటివి అన్నాట్ట విష్ణుప్రియుడు.

మోడర్న్ హిరణ్యకశిపులూ అంతే— తక్కువ తిన్నారేటి? కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఆళ్ళకి కావలసినట్టు రాయించుకుని. ఈ రసిన్ని సంవత్సరాల్లోనే భిక్షాధికార్లు కోటీశ్వర్లూ, కోటీశ్వర్లు మల్టీమిలీనీర్సూ, అయిపోయి— ఇంకా నిచ్చెన్లెత్తేస్తున్నారు. అందికే ప్రజలు ఉగ్రనారసింహులు కావలసొచ్చింది. లేపోతే భారతదేశ చరిత్రలో ఎక్కడేనా ఎరుగుదుంవా— లిటరేచరుగాని హిస్టరీగాని తిరగేసూ్చడండి.

నన్నడిగితే, కుట్రనదగ్గది ఏదన్నా జరిగితే రాజ్యాంగం రాసినప్పుడే జరిగుండాల. పంచవర్ష ప్రణాళికలు ఏసిన్నాడు డెఫినెట్‌గా జరిగింది. జరిగిందనడానికి దాఖలాలున్నాయి.

అసలు కుట్ర అది. అది దుంప, ఇయన్నీ దాన్లోనుండి ఒచ్చిన పిలకలు. సమాజికవ్యవస్థ అనే బాడీలో ఇషక్రిమిని ప్రవేశపెట్టేవు. వీక్ బాడీయే అయినా ఇంకా రోగనిరోధకశక్తి మిగిలుంది, సంతోషించి సాయం చెయ్యడానికి బదులు రెసిస్టెన్సు చంపడానికా వైద్యం!

కుట్రన్నదేదేనా జరిగితే ప్లానేసినప్పుడే జరిగింది— అన్నానా? ఆ ప్లాన్లెలాగ ఏసేరో చెపతాను. అది కుట్ర అవునో కాదో, కాపోతే నీ భాషలో దాన్నేవంటారో, నువ్వే చెప్పు.

'పి పి వైద్యనాధం!' అన్న పేరు ఎప్పుడేనా విన్నావా? ఆడెంతటోడో శానా కాలం నాకూ తెలీదు. సెంట్రల్లో ఎడ్యుకేషన్ మినిస్ట్రి చేసేడనే అనుకున్నాను. కాని ప్లానింగ్ కమీషన్లో టూ కాన్సిక్యూటివ్ టెరమ్స్ మెంబరట.

నైన్టీన్ హండ్రెడ్ సెవెంటీలో కావాల నెల నాకు సరీగా గుర్తులేదు. టైమ్ మేగజీన్ తిరగేస్తుంటే— ఈడి ఫోటో, పక్కని ఇంతింత అక్షరాల్తో ఈడి పేరు.

ఏటిగదా అని సూద్దునూ— ఆడిమీద రెండున్నర కోలాలు వ్యాసవు. టైమ్మేగజీన్లో ఓ యిండియన్ గురించి— అప్పటికీడు పవర్లోలేడు. అంత రాయడవంటే మాట్లేటి? అయితే గట్టోడే అనుకున్నాను. అప్పట్నుండి ఆడిమీద అలాగ ఓ కన్నేసి వుంచేను.

సౌత్ సెంట్రల్ ఇండియాలో ప్రొడక్షనూ, మార్కెటింగ్, మొత్తం ఇండస్ట్రియల్ నెట్ వర్కంతా ఆడి గుప్పెట్లో ఉంటాయట. "సౌదిండియా మార్కెట్లో సరుకు

దించాలన్నా ఎత్తాలన్నా ఆడు అరిచెయ్యి తెరిస్తే కద్దూ లేపోతేలేదూ అన్నట్టు రాసేడు ఆ కోలమిస్టే.

మనకి యితరత్రా అందిన బోగట్టా ఏటంటే, ఇండిపెండెన్సు రాకముందు ఆడూ హాఫెనీ టఫెనీ ఇండస్ట్రియలిస్టే. కాపోతే స్వారాజ్జా పైపు. ఐసియస్ చెయ్యడానికి లండనెళ్లాడు. అక్కడ దొరల్తోపడక, ఇంటికొచ్చేసి, నలుగురైదుగురు చెట్టియార్లతో మార్వాడీల్తోనో రెండో మూడో కంపెనీ లెట్టింపాడు. 'స్వదేశీ వస్తువులనే కొనండి' అంటూ చిన్న చిన్న వ్యాసాల్తో ఆరంభించి, ఇండియన్ ఎకనామిక్సుమీద పుస్తకాలు రాసిందాకా ఎదిగేడు.

ఈ యిరవై, యిరవై రెండేళ్ళలోనే, చీరపేను పేడ పురుగై అక్కణ్ణుండి అది కెంటికల్సు పెంచేసినట్టు అక్టోపస్ లెవిల్‌కి పెరిగిపోయేడు.

ఇప్పుడు సొత్‌న వంద కంపినీలున్నాయంటే, అందులో తొంభై యింటనేనా ఆడికి వాటాలుంటాయి. లేపోతే ఆడు పార్ట్నరేనా అవుతాడు. ఆడు కాపోతే ఆడి బామ్మరిది, ఆడి మేనత్త, మేనమాఁవ పెళ్ళం, ఆడి తమ్ముడి కొడుకు— ఎవడో ఒకడు— ఆడి మనిషంటూ ఒకడు కీలకస్థానంలో ఉఁడితీరుతాడు.

మా ఫ్రెండ్ అంటాడు—

స్టేట్ ఎకనామిక్సు'కీ బోర్డు ఎక్కడెక్కడని కేపిటల్లో ఎతికితే దొరకదు. తిరుచ్చో తిరునల్వేలో, ఆడి హెడ్డాఫీసు. ఆ ఆఫీసు టేబిల్ దొంగ సొరుగు లాగితే అందులో దొరకడం ఖాయం— అంటాడు. అతిశయోక్తే కావచ్చు— అంతపాటి మనిషంటే ఒప్పుకోవొచ్చు.

'హీ యీజ్ ది విజార్డ్ ఆఫ్ సౌదిండియా టాంబరా కామర్స్' అని ఆ టైమ్ కాలమిస్టు సర్టిఫికేట్ ఇచ్చేడు. ఒట్టినే ఇచ్చుండడు.

ఆడి గురించి యిన్నకొద్దీ ఈర్ష్యా, కోపమూ వంటి 'యిల్‌ఫీలింగ్స్' యింతలా పుడతాయో ఆడంటే వెనరేషన్, 'ఎ నేవ్‌నమ్ వెనరేషన్' అంతకు పదింతలు పుడతాది.

అయితే కొందరేటంటారంటే, డాకూలికి తప్ప అలాటి డాకూలపట్ల గౌరవం కలగదంటారు.

సరే నా మాటటొాదిలీ ఆ డాకూవే అయితే, లైఫ్‌లో ఆడు సాదించిన విజయం లేదు ?

ఫస్టు క్లాస్సెంటర్లో నువ్వెంచుకున్న బిల్డింగ్ అద్దెకిప్పిస్తాను, నువ్వెంత కావాలంటే అంత మదుపు ఏర్పాటు చేస్తాను. నీ యిష్టఁవొచ్చిన బిజినెస్ నువ్వెంచుకో.

ఐదేళ్ళ గడువు. గడువు చివరకి నా అసలు నాకప్పగించు. నువ్వు దివాలాతీసి నన్ను కూడా మంచిపోపోతే, నా చెవు కదపాయిస్తాను.

కబుర్లు యీజీగా చెప్పేవొచ్చు. ఏవుంది తోలు నాలిక! ఎలాకావాలంటే అలాగే తిరుగుతాది.

ఆడు డాకూ అయ్యేడంటే అయ్యేడు. ఎలాగయ్యేడు మిగతావోళ్ళు చేస్తే, కానిస్తే అయ్యేడు. అంత మాత్రంచేత అడి కార్యదక్షతకీ, ఆడిజీనియస్సుకీ విలువ లేకండా పోతాదేటి?

తెలివితేటలుండడ(వే తప్పుగా ఎంచుతారు కొందరు. తెలివితేటలుండడంతప్పు కాదు. అవి మంచికి కాకుండా, జనంకి కాకుండా, చెడ్డకి ఉపయోగపడ్డం తప్పంటే కావొచ్చు. అయితే అందుకు ఆడిదెంత బాధ్యతో, జనాల్దీ అంతే బాధ్యత.

ఒక పాలి, మన దేశవాళీ పొలిటీషియన్ ఒకాయన, మనోడిగురించి ఏదో అన బోతే, నేనిలాగే అన్నాను.

'అవును గురూ' మనకి నేషనల్ ప్రైడ్ తక్కువ. ఆడు డాకూవే అగుగాక- అయితే ఎందుకయ్యేడు? ఎలాగయ్యేడు? ఈ దేశంలో యీ వ్యవస్థలో పడకండా మరింకో వ్యవస్థవున్న యింకో దేశంలో పుట్టుంటే ఆడే(వవును?

'...అప్పుడూ ఇంతే అవునూ'

'—అయితే ఇక సాలు, ఊరుకో' అనీసేను.

అవునంటీ కనుదృష్టి లేనోళ్ళకి కళ్ళివ్వగలం. ఉండి కళ్ళు మూసుకున్నోళ్ళకేం చెయ్యగలం?

నేననేది— మన్దేశంలో కొందరు నకిలీ మహాత్ములో ఒక నిజం మహాత్ముడో, పుట్టేరంటే పుట్టే అవకాశం ఉంది. ఎంచేతంటే, మన్ది మొదట్నుండీ స్పిరిట్యువల్ కంట్రీ కాబట్టి.

అలాగే అక్కడో అరా, ఇక్కడో పాతికా, రామన్లూ టాగూర్లూ పుట్టినా పుట్టొచ్చు—సైంటిఫిక్ ఫీల్డులోనూ లిటరరీఫీల్డులోనూ మనకుండుకున్న వారసత్వాన్నిబట్టి.

కాని—

వరల్డ్సు ప్రిమిటివ్ ఎకానమిల్లో ప్రిమిటివెస్టు ఎకానమీ— బియ్య(విచ్చి కరేపాకు కొనుక్కునే పద్ధతి— ఇప్పటికీ అమల్లోవున్న దేశం, మనది.

—ఇలాటి దేశంలో, అంతలావు ఇండస్ట్రియలిస్ట్-కమ్-ఎకనమిస్టు; పుట్టడ(వంటే, ఏటి అంత సప్పరించీదగ్గ సంగతా? 'చరిత్ర నేసిన మనిషి'ని తీసి పారీదలుచు కుంటే తీసి పారీ, కాని ఆలా నెయ్యిడానికేనా నెయ్యబడ్డానికేనా కొంత మెటలుండాలి.

అది కానరు— మన క్రిటిక్కులు!

అయితే ఆడి మెటలు మనలాటోళ్ల గుర్తిస్తే ఎంత, గుర్తించకపోతే ఎంత?— మహామహా నాయకులకే దాన్ని గుర్తించక తప్పలేదు.

దేశానికి పొలిటికల్ ఫ్రీడం వొచ్చిన తదుపరి ఎకనామిక్ ఫ్రీడం సాధించడానికి ప్లాన్లు కావలసొచ్చేయి. 'కేపిటలిస్టు ఎకానమీయా, సోషలిస్టు ఎకానమీయా?' అని దేశంలో రైట్లూ లెప్టులూ ఊఃకొట్టేసుకుంటుంటే, ఈడు మిక్స్‌డెకానమీ అని ఓ కొత్త థీరీ పట్టుకొచ్చేడు.

కొత్తంటే కొత్తకాదూ. ఆ పేరే కొత్త— ఆ దారి అంతకు ముందు యూరపు కంట్రీస్ తొక్కిందే. ఇప్పుడా బ్రిటననగా, ఫ్రాన్సనగా— ఏయే దేశాల్లో అయితే. వర్కింగ్ క్లాస్ కొంత తెలివి తెచ్చుకొని సోషలిజం కావాలంటుందో, ఆయా దేశాలన్నిట్లోనూ మసి బూసి మారేడుకాయ చేసే విద్య కొత్తదికాదు. ఈడు దాన్నే బాగా స్టడీ చేసి, మిక్స్‌డెకానమీ అన్నాడు. ఆ పేరేనా యీడెట్టిందో, లేపోతే అదీ పాద్దేనో, నా కనుమానంవే

అయితే పవర్లో ఉన్న నాయకులకది బాగా సూటయ్యింది. అంచేత ఆళ్ళీణ్ణి పట్టీసేరు,

'నువ్వొచ్చి మా ప్లానింగ్ కమీషన్లో ఉండు'— అంటే ఆడిచ్చిన జవాబేటో తెలుసా?

'నేను మీ పార్టీ మెంబర్నికాను. ఒకేళ మీరు నన్ను చేసినా, నాకెప్పుడిష్టం లేపోతే అప్పుడు బయటకి నడిచేస్తాను. మీరు కాదనడానికి ఒల్లకాదు.' అన్నాడు.

దానికొప్పుకుంటే యింకో షరతు—

ప్లానింగ్ కమీషన్‌లో మెజారిటీమీది. ఒక పాలి మిమ్మల్నొప్పించి మీ చేత ఔననిపించిన పథకం, అది యెంత కష్టమైనా కానీ, అమలు చెయ్యడం మీ ధర్మం. అందుకెన్ని ఆటంకాలు వచ్చినా, మేం దాన్ని అమలుచేసి తీరుతాం— అని, కనీసం మీ అగ్రనాయకులు, పెద్దమనిషి తరహా హామీ యివ్వాలన్నాడు.

ఆడెన్ని షరతులెడితే అన్నిటికీ ఒప్పుకొని, అధికారంలోవున్న నాయకత్వం ఆణ్ణి కమీషన్‌లోకి తీసుకుంది.

అవునండీ— మరేం చేస్తారూ—

గాంధీగారూ, తమ కేడర్ని ఖద్దరొడకమన్నాడు. ఎత్తే జైళ్ళకెళ్ళమన్నాడు. అంతేగాని ఇండస్ట్రియల్ ఆర్గనైజేషన్‌లాటి సమస్యల మీద పుస్తక పరిజ్ఞానమేనా సంపాదించమన్నాడా?

నాకు తెలిసినంతవరకూ, మన స్వతంత్ర్య యోధులందరూ, హిస్టరీల్ఫదివి (ఆటో)బయాగ్రఫీలు రాసుకున్నారు. ఎందుకు? చరిత్రలో కెక్కిపోడానికి. కొందరు కొందరు భగవద్గీతలకి వ్యాఖ్యానాలు రాసేరు. అంతేకాని, స్వాతంత్ర్యం ఒస్తే, రేపు మన దేశం కేం కావాల? మనంవేం చెయ్యగలం? అన్న ఆలోచన ఒక్కనాకొడుక్కైనా ఉండీదంటారా–ఎవళ్లో ఒకళ్ళిద్దరు ఉన్నారంటే లెక్కలోకిరారు.

అందికే ఆ రోజొచ్చీసరికి, రాజ్యాంగం రాయడం కాణ్ణుండి, ప్లాన్లెయ్యడం కాణ్ణుండి– పరిఘుత్వ యంత్రాంగం నడిపించడానికి సరేసరి— అన్నిటికీ 'నాన్‌పార్టీ' మెంబర్ల మీదా, కొందొకచో జస్టిస్‌పార్టీలాటి ఘోరమైన పార్టీసభ్యులమీదా ఆధారపడ వలసొచ్చింది. ఆళ్ళ, 'ప్రజారాజ్యం' 'రామరాజ్యం' అంటూనే దీన్ని రాక్షసరాజ్యం చేసీసేరు.

ఈ వైద్యనాధంకూడా అలాటోళ్ళలో ఒకడైతే ఆడి తప్పు ఏంవుందీ?

ఈడు సోషలిస్టు ప్రణాళిక, సోషలిస్టు ప్రణాళిక, అంటూనే రెండు శ్లోషలిస్టు ప్రణాళికలు తయారుచేసీసి, పార్లమెంటుచేత ముద్దర్లు గుద్దించీసేడు.

ఆడేసిన ట్రిక్కేటో తెలుసా? మనకి కేపిటలిస్టు ఏకానమీ వద్దు. సోషలిస్టు ఏకానమీ అంతకన్నా వద్దు– అన్నాడు. మొదట్నుండీ మన ఆలోచనా విధానమును నాయకులు తీర్చిదిద్దిన తీరే అంతగదా?

బ్రిటిషువారు మన మిత్రులా? కాదు కాదు– అయితే శత్రువులా? అబ్బబ్బే ఎంతమాత్రం కాదు.

హిందూ మతాచారాలు మంచివా చెడ్డవా? చెడ్డవే చెడ్డవే. కాని అందులో మూఢాచారాలు తొలిగించేస్తే, మొత్తం ప్రపంచంమీద దీన్ని మించింది లేదు.

ఇప్పుడు మనం పండిత భాష నుద్ధరింపవలెనా? జనసామాన్యం వాడుకునే భాష సరిపోతుందా? అదీ కాదు, ఇదీ కాదు— శిష్ట వ్యవహారికంబే శ్రేష్టంబు—

—ఈ నేషనల్ సైకాలజీని ఆడు ఈజీగా పట్టీసేడు, పట్టీసి 'రైట్టర్నా, లెఫ్ట్ టర్నా' అన్న డైలమాకాడ, మనది మయామీడియా— అంటే తిన్నగా పాతదారికే— అని, జనాల్ని బొంబాయి ప్లానుకి పట్టించీసేడు.

బొంబాయి ప్లానంటే— పందొమ్మిదివందల ముప్ఫైల్లో కావాల, బోసుబాబూ, మరింకో ఇద్దరు ముగ్గురు నేషనల్లీడర్లూ, ఓ నేషనల్ ప్లాను తయారు చేసేరు. చేస్తే దానికి పర్యాయమ్నాయంగా దేశంలో కోటీశ్వర్లంతా ఏకమై, ఆళ్ళ తాలూకా ప్లాను,

ఆళ్ళూ తయారుచేసేరు. అదిగదే బొంబాయి ప్లాను. అయితే, ఆ ప్లాను పేరు ఎక్కడా చెప్పడు.

చూశా— మాంసం పెలాటబుల్‌గా ఉండడానికి, ఇటోటి అటోటి చిన్న బ్రెడ్ స్లయిసులు, తగిలించి సాండ్‌విచ్ తయారుచేస్తారూ, అలాగ పందొమ్మిది వందల ముప్పై ఎనిమిదిలో, రాయిస్టులు తయారుచేసిన పీపుల్సు ప్లాన్నుండి ఓ ముక్కా (సారీ, ఇందాక నేషనల్ ప్లానన్నాను) యస్సెస్ అగర్వాలా మార్కు గాంధియన్ ప్లాన్నుండి ఓ తుంపూ తీసి, ఇందాక చెప్పిన బొంబాయి ప్లానుకి యిటూ అటూ తగిలించేడు. తగిలించి పార్లమెంటు ముందుకు పంపించేడు

"ఏటయ్యా యీ డీషూ?" అంటే... మిక్సెడెకానమీ అన్నాడు.

మిక్సెడెకానమీ అంటే ఏటో, అసలు ఎకానమీ అన్న మాటకి అర్థం ఏటో, ఎంత మందికి ఎరికా? మహామహా చదువుకున్నోళ్ళకే, దాని ఇరకబొక్కలన్నీ బోధపడవు. దానికితోడు మంది మన నాయకులకి తెలుసుకోవలసిన అవసరంలేదు.

అంచేత 'అలవాటివాజు' ప్రకారం, అధిక సంఖ్యాకపార్టీ యస్సన్నలందరూ, అగ్రనాయకుల మొకాలు సూసేరు. ఆళ్ళు ఫరవాలేదు కానిచ్చేయండన్నారు.

రెండు కోర్సులు పూర్తిచేసి, మూడో కోర్సు కొచ్చేక—గాని, తము పుచ్చుకున్న ఫలహారం పచ్చిమాంసమని— అందులోనూ నరమాంసమనీ, కొందరు కొందరు అహింసామూర్తులు తెలుసుకోలేపోయేరు.

అప్పుడు 'ఏంవిటీ ఘోరకలి!' అని మొహం చిట్లించుకుని ఆర్చే సరికి, అసలు మనిషి ప్లానింగ్ కమీషన్ ఒదిలీసి విద్యాపీఠంమీద ఉన్నాడు. కసిపట్టలేక ఆ పోర్ట్‌ఫోలియోమీదే దాడిచేస్తే, మీ మంత్రిపదవి మీకాడే ఉంచుకోండని, బయటికొచ్చీసేడు.

అయితే—

ఇది ఘోరకలే అనీ, మొత్తం ప్లాను బొంబాయి ప్లాన్ని సీరీలైజు చేస్తున్నాయనిన్నీ, అప్పుడుకూడా నెత్తీనోరూ కొట్టుకున్నోళ్ళు లేకపోలేదు. కొట్టుకుంటే ఇనీవోడెవడు! అపోజిషన్ మెంబర్లలో సహితం, సగానికిపైగా, పెద్దపెట్టుబడికో చిన్నపెట్టుబడికో ప్రచ్ఛన్న సేవకులు, లేదా స్వయం సేవకులు. మిగిలిన జనాభాలో మూడొంతుల ముప్పాతిక మంది లేండ్‌లార్డులు. మొదటి ప్లాన్లో వ్యవసాయ రంగం మీద స్ట్రెస్ అనీసరికి, బయటికేంవన్నా ఆళ్లా లోపల్లోపల సంకలు గుద్దేసుకుంటున్నారు. మరిపట్టించుకునే దాతెవడూ? అంచేత, ఆళ్ళ సొదగాల్లో కలసిపోయింది.

ఆడు మొదటి ప్లాన్, 'ఎగ్రికల్చరుకి ఫస్టు ప్రిఫరెన్సు' అంటూ ఎత్తుకున్నాడు. ఎందు కెత్తుకున్నాడూ? వ్యావసాయక ఉత్పత్తులు పెరిగితేగాని, ఇండస్ట్రీకి పునాది

లేదు. అందుకు వాట్ని పెంచాలన్నాడు. అంతేగాని, వ్యవసాయదార్ల మీద అభిమానం చేతగాదు, ఆహార సమస్య సాధించడానికీకాదు. ఒకేళ ఆ రెండూ జరిగితే ఆటిని 'బై ప్రొడక్ట్సు'అనాల. పత్రికలూ నాయకులూ మనకి ఇంకోలాచెప్పి ఉండొచ్చు. నిజాన్ని ఆడు డంకా బజాయించి చెప్తున్నాడు.

ఇంక రెండో ప్లాను సంగతి—

దీనికేసిన ఎరలు అంతకన్నా నోరూరించీవి!

"పర్జిజలంటే ఎవరు?" "పేదజనం"

పేదజనుల లాటు బాగుపడాలంటే ఏం చెయ్యాల? దేశంలో ఎంప్లాయిమెంటు పెరగాల.

'చిన్నవీ పెద్దవీ ఇండస్ట్రీలు పెడితేగాని ఎంప్లాయిమెంటు పెరుగుతుందా?' 'పెరగదు.'

'బడుగు దేశాల్లో— పరిశ్రిమల అభివృద్ధికుండే పెద్ద ఆటంకం ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రిక్చర్ బిల్డింగ్— యంత్రాలు పై దేశాల్నుండి తెప్పించుకుంటే ఖర్చు పాపం పెరిగినట్టు పెరిగిపోతుంది—' 'ఔను పెరిగిపోతుంది.'

'పైగా కష్టపడి సంపాదించిన రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని గెద్దత్తన్నుకు పోయినట్టు— పెట్టుబడిదారీ దేశాలు తన్నుకుపోయినా తన్నుకుపోవచ్చు—' 'ఆ అవకాశం ఎప్పుడూ వుంది.'

'అంచేత, చిన్నవీ పెద్దవీ, భారీవీ భారంవీ— శ్రమ అనుకోకుండా అన్నిరకాల పరిశ్రిమలూ టేకప్ చెయ్యవలసిందే.' 'చెయ్యవలసిందే'

'అయితే—'

పెట్టాలన్న కోరికున్నంత మాత్రాన పరిశ్రిమలు పెట్టగలవాఁ?'— 'పెట్టలేం పెట్టలేం.'

'అందుకే ఏటి కావాలా? దేశంలో ముడిసరుకులు కావాల. మదుపులకి డబ్బు కావాల! పనిచేసే మనుషులుకావాల. వాళ్ళచేత బాధ్యతగా పనిచేయించగల, పరిశ్రిమల్లో అనుభవమున్న మనుషులుకావాల'. 'నిజఁవే నిజఁవే ఇవన్నీ ఉండవలసిందే.'

'ఇందులో మొదటి మూడూ మీ చేతిలో ఉన్నట్టే. లేపోయినా సంపాదించగలరు. దేశవాళీ పారిశ్రామికుల సహకారం దొరకడవేఁ కష్టం.' 'ఏరా? ఎందుచేత?'

—అన్నీ జాతీయం చేసేస్తాం అని ఆళ్ళని ముందునుండే బెదరగొట్టేస్తున్నారు. అందాకా, కొంచెం, 'అయితే యీ దేశంలో మాకూ బతకడానికి అవకాశం ఉందన్న మాట' అనే ఆశ, నమ్మిక పుట్టించండి'— 'పుట్టిస్తే?'

ఇక్కణ్ణుంచీ ఆడి మిక్సెడెకానమీ టీకాతాత్పర్యం చెప్పుకొచ్చేడు.

ఇప్పుడున్న పెట్టుబడిదార్లని—ఎక్కడున్నోళ్ళ నక్కడ, ఎలాగున్నోళ్ళని అలాగే ఉండనియ్యాల. అప్పుడు దేశంలో ధనవంతునికి పొటన్షియల్ పెట్టుబడిదార్లకి పరవాలేదని నిబ్బరం కలుగుతాది. ఇప్పుడు మనం నష్టపరిహారా లిస్తాఁవా? అవన్నీ యీ దేశం పెట్టుబడిలోనే చేర్తాయి. అలా కాపోతే, దేశంలో ధనవంతుల్డబ్బు, భూగర్భాల్లోకి దాగోడానికి పోతాది. లేదా యితర దేశాలకి పరారీ అవుతాది. ఏది జరిగినా మనకు నష్టఁవే. ఒక్క ప్రజల్దగ్గర్నుండే తియ్యాలంటే ఏపాటొస్తది? ఎద్దు కెద్దు కలిస్తే జోడౌతాది. అన్ని వర్గాల్నుండీ పెట్టుబడి అకర్షింపబడాల. అందుకు మొత్తం పెట్టుబడిని రెండు సెక్టార్లు అందాఁవు—

ఇందులో ఒకటి పబ్లిక్ సెక్టారు. ఈ రంగంలో పెట్టుబడి ప్రజల్ది రెండో సెక్టార్లో పెట్టుబడి ప్రైవేటు జనాల్ది. ఇప్పుడున్నదికాక, కొత్తగా రాదలచినదాన్ని కూడా, ఆ విధంగా అందులోకే లాగాల. రెండింటికీ క్లాషు రాకుండా, ఒకదానిమీదొకటి కాంపిటీషనుకు దిగి రెండూ మసైపోకుండా, దాన్నిదీ దీన్నదీ సప్లిమెంటుచేసే పద్ధతిలో, రెండూ ఆరోగ్యంగా పెరగడానికి చాన్సిస్తూ, కొన్ని కొన్ని పరిశ్రిమలు ప్రైవేటు సెక్టారికి కేటాయించేసి మిగిలినవన్నీ పబ్లిక్ సెక్టారు నడుపుతే అలాక్కొంతకాలంజరగనిస్తే, మొత్తం రిసోర్సెస్ అన్నీ ప్రొడక్షన్ ఏక్టివిటీలోపడి, ఏభై ఏళ్ళలో అభివృద్ధి చెందవలసిన ఎకానమీ, పాతికేళ్ళలోనే మూడు పువ్వులూ ఆరుకాయలూ, అవుతుంది—!

ఇదీ—నా ప్లానన్నాడు.

సోషలిజం మా ధ్యేయం అంటూ మళ్ళా ప్రైవేటు కేపిటల్‌ను ఎందుకురా పెంచడం అంటే—

ప్రభుత్వమా కొత్తది, పూరా స్థిరపడలేదు. అనుభవమా పూజ్యం. పనిప్రారంభించేకగాని మన పనేమిటో తెలీదుకదా! మొత్తం ఇండస్ట్రీనంతట్నీ పబ్లిక్ సెక్టారే మేనేజ్ చెయ్యగలస్థితి వస్తే, కానియ్యండీ, ప్రైవేట్ పరిశ్రిమలు ఎక్కడికిపోతాయి? ఎంత తిన్నా వాటిమీద ఆదాయం తినగలరుగాని ఒకసారి కొని పెట్టిన యంత్రాలూ గింత్రాలూ తినీలేరుగదా—యజమానులు, అప్పుడాట్నే లాగేసుకోవచ్చు—అన్నాడు.

లాజిక్ బాగుందికదూ—

సరే—అయితే ఏయేయే పరిశ్రిమలు పబ్లిక్ సెక్టారుంచుకోవాల. ఏవిప్రైవేట్‌కి ఒదలాల?

అన్ని రకాల భార పరిశ్రిమలూ—వాట్నే హెవీ ఇండస్ట్రీస్ అంటారు, ప్రభుత్వం చేపట్టి! భారీ పరిశ్రమలు కొన్నీ, పంచదార బట్టలూలాటి (చిల్లర శివాలక్షలు) సామాన్య పరిశ్రిమలు పూరా, ప్రైవేటు కొదిలీడం సబబు అన్నాడు.

ఇక్కడకొచ్చేసరికీ, పిల్లి, ఇలాగ, తల బైట కెత్తడం కనపడతాది చూసి నోడికి.

భారి పరిశ్రమలంటే మీరు ఇనేవుంటారు. ఇనుము ఉక్కు తయారీ, చిన్న పరిశ్రమలకూ పెద్ద పరిశ్రమలకూ కావలసిన యంత్రములనూ యంత్రపరికరములనూ తయారుచేయుట-వగైరా వగైరాలు. కన్స్యూమర్ గుడ్స్ తయారియే. పెద్దెత్తునైతే భారీ పరిశ్రమలంటారు. చిన్నెత్తునైతే చిన్న పరిశ్రమలంటారు. భారపరిశ్రమకు భారీ పరిశ్రమకీ గుణింతఁపే తేడా లాగ కనబడతాదిగాని, కాని ఆ రెండింటికి చాలా తేడావుంది.

అయితే ఆదేవన్నాడంటే —

భార పరిశ్రమలకు కోట్లకొలదీ పెట్టుబడి కావాలి కదా? దేశంలో కోటీశ్వర్లు అందరి చింకి కోట్లూ పోగేసినా ఒక్క భార పరిశ్రమకూ సరిపోవు. ఫర్ లవ్ ఆర్ ఇంటరెస్ట్, ప్రజలపేర, ఒక దేశపు ప్రభుత్వం అట్టి పెద్ద పెట్టుబడులు పుట్టించడం ఈజీ. కాబట్టి భార పరిశ్రమల్ని ప్రభుత్వమే చేపట్టవలెనన్నాడు.

నిజఁవే. ఒక దేశంలో ప్రజ ఎంత పేదప్రజైనా, ఆ దేశంలో కోటీశ్వర్లుఎంత గొప్ప కోటీశ్వర్లయినా పరపతి కాడి కొచ్చేసరికి ప్రజల్దే పరపతి.

ఆ సంగతి మనకి తెలీనీదు, కాని ఆఁకి బాగాతెలుసు. అందుకే భార పరిశ్రమలు మనం పెట్టగలఁవన్నాడు.

నీకూ నాకూ యీ లోగుట్టు తెలీకపోయినా, హ్యూమన్ కన్సిడరేషన్‌కే ఆడన్నది సబబనిపిస్తాది. అంతేకాదు. సోషలిస్టు కంట్రీసు ఎగ్జాంపులుకూడా కొంత ఉంది గదా!

కాని ఇంద్రజాలం ఎక్కడుందంటే—

తరవాత్తరవాత టేకప్ చేయదలచిన చిన్న పరిశ్రమలకోసం ముందుగా భార పరిశ్రమలు స్థాపిస్తాయి — ఏవి? సోషలిస్టు కంట్రీసు అంటే ప్రజల సదుపాయంకోసవే ప్రజలు పెట్టుబడి పెడతారు— అక్కడ.

ఇక్కడో—లైట్ ఇండస్ట్రీస్, లార్జిస్కేల్ ఇండస్ట్రీస్, రెండు చిన్నా పెద్దా ప్రజల పెట్టుబళ్ళకు రిజర్వేషననీ సేవ. అవ్వి అలాగ పెరగాలన్నావు. ఆ పెరుగుదలకి ఆటంకం కారంగా—(పై దేశాలనుండే యంత్రాలూ, అవి చెడిపోతే ఆటికి పరికరాలు తెచ్చుకోడంలో కానా యిబ్బందులున్నాయ్) పబ్లిక్ సెక్టార్ భారీ పరిశ్రమలు టేకప్ చెయ్యాలంటావ్. ఆ పరిశ్రమలో పెద్ద పెద్ద పెట్టుబళ్ళు పెట్టాల ఆ చిక్కు ఒక్కటే కాదు. అతిజాగ్రత్తగా నడిపితేగాని లాభాల్రావు. నష్టం ఆరంభమయ్యిందంటే పూర్తిగా మునే.

అంటే(వన్నమాటా? పుట్టబోయే పులిపిల్లల శ్రేయస్సు దృష్ట్యా పురిటికిముందే బలి సిద్ధం చేస్తున్నావన్నమాట.

నీ వంచనలో లోతూ, నీ విష వృక్షానికి నువ్వు తయారుచేస్తున్న పెద్ద సైజు పళ్ళెం, ఎతికితే ఇక్కడే ఈ స్టేజీలోనే కనిపిస్తాయి.

అయితే, భారపరిశ్రిమలు ప్రొడక్షన్ ఆరంభించి ఏనాది ఏణ్ణర్థం గడిచిందాకా, ఆది అసలు డిజైన్ ఏటో, అణ్ణి బొనన్నోళ్ళకికాదు, కాదన్నోళ్ళకికూడా అర్థంకాలేదు.

భార పరిశ్రిమలతో పెట్టుబడి ఒక్కటేకాదు— తక్కిన చిక్కులుకూడా బోల్డన్ని ఉన్నాయన్నాను. అవేటంటే—

కన్స్యూమర్ గూడ్స్ అమ్మకానికీ, ఇందాక అన్నానే ఇనుమూ ఉక్కూ... యంత్రాలు...అని— అలాంటి ఇండస్ట్రియల్ గుడ్స్ అమ్మకాలకీ మార్కెటింగ్‌లో పెద్దతేడావుంది.

కన్స్యూమర్ గుడ్స్ కొనీ జనం కోట్లమీద వుంటారు. ఆ గుడ్స్ లేపోతే చాలామందికి రోజువారి జీవితం గడవదు. ఇప్పుడు బట్టలనగా సబ్బులనగా ఇలాంటి వన్నీ కన్స్యూమర్ గుడ్స్. ఇవికొనే జనం సంఘాలుగా ఏర్పళ్ళేరు. ఎవడికాడు అమాయకుడు. ప్రొడక్షన్ కాస్ట్, ఎక్స్ మిల్ రేట్, రిటైల్ ప్రైస్ అంటూ నువ్వెన్ని ముద్దర్లు ఎక్కడ గుద్దినా, ఆళ్ళకా గందరగోళం అర్థంకాదు.

కొట్టోడు దీం ధర ఇంతంటే ఇంతే కావోసనుకుంటారు. ధరలు పెరిగేయంటే పెరిగాయి, కావోసనుకుంటారు. ఎందుకు పెరిగాయి యెలా పెరిగాయని ఆలోచించరు. ఆలోచించలేరు.

భూమ్మీద చెట్టూపుట్టా చీమా దోమా మనిషీ మానూ యియన్నీ పుట్టిపెరగడం లేదా? అలాగే ధరలుకూడా ఒకెత్తుకు పుట్టి ఇంకో ఎత్తుకు పెరగడం సహజమే— అనుకునేవాళ్ళు లేరనుకోకు–ఉన్నారు. నే స్వయంగా ఎరుగుదును.

అంచేత కంస్యూమర్ గుడ్స్ తయారుచేసీ వోడిదీ, అమ్మేవోడిదీ, ఆడింది ఆట, పాడింది పాట.

మరి భార పరిశ్రిమలు తయారుచేసేసరుకు అమ్మాలంటే అలాక్కాదే. వాడకం దార్లు స్వదేశీయులుగాని విదేశీయులుగానీ పారిశ్రామికులు. అంటే లాభాలవేటల్లో ఆరితేరిన వీర పులులు. ఈళ్ళతో వ్యవహారాలకు దిగే మనుషులు ఈళ్ళకి అలివికానిజంతు వలైతే తప్ప ఈజీగా ఆళ్ళని భక్షించేస్తారు.

మీకు జంగిల్ లైపు గురించి తెలిసుండకపోవచ్చు. ఇప్పుడీ పులులూ సింహాలూ సివంగులూ ఉన్నాయంటే అవన్నీ మన మేకలూ ఆవులూ లాగ బతకవు.

మనవన్నీ మంద జీవాలు. అవన్నీ బహు చలాగ్గా ఎప్పుడూ ఎలర్ట్‌గా వుంటాయి. అటికి అట్‌మోస్ ఫేమిలీయే యూనిట్. ఒక్క గుహలో కాపురంవుండే మెకాలు కూడా అల్లా మేటింగ్ టైమ్‌లో నా కేసు కోవొచ్చుగాని, మేతకాడ ఒకదాని పొడ ఇంకోదానికి కిట్టదు. తగువొచ్చి దెబ్బలాటకి లంకించుకున్నాయంటే అడవి దద్దరిల్లి పోవలసిందే.

ఫేమలీల్లోనే ఆటిపొత్తు యిలాగుంటే ఇతర క్రూరమృగాలతో వాటి సయోధ్య యెలాగుంటుందో ఆలోచించండి.

అయితే—

ఇంత ఒంటరి గొట్టు జీవాలూ వేటకాడికొచ్చేసరికి ఎలా అయిపోతాయో అన్నీ ఒక్కపాలి ఏకమైపోతాయి. అవి ఏ అడివి మృగాలేనా కావొచ్చు. ఏ జాతిమృగాలేనా కావచ్చు. జంతువుని ఏసీ దగ్గర ఆటిలో పోటీలేదు. అనుకోకుండానే అన్ని మెకాలు టీమైపోతాయి. వాణిజ్యవేత్తలూ పారిశ్రామికులూకూడా సరీగ్గా అంతే.

అప్పర్ క్లాస్‌కి చెందిన యీ ప్రముఖులు ఆర్గనైజ్ కావడానికి అనేక వేదిక లుంటాయి. ఆటిల్లో క్లబ్బులు ఓ రకం. నాలుగు డబ్బులు చేరిన ప్రతీవోడూ ఏదో ఓ క్లబ్బులో మెంబరై వుంటాడు. రోటరీలనీ, సింహాలక్లబ్బులని మళ్లా అందులోతేడాలు.

ఇప్పుడు సింహాల క్లబ్బు సభ్యులున్నారంటే, ఆళ్ళ దందరిదీ ఓ ఫ్రాటర్నిటీ. ప్రతి చిన్న పట్నంలోనూ (ఈమధ్య బస్తీల్లోకూడా) యీళ్ళకో క్లబ్బుంటాది. ఊరికో ప్రెసిడెంటూ. జోనుకో చేర్మేను, జిల్లాకో గవర్నరూ— జిల్లాలంటే మన జిల్లాలుకావు ఆళ్ళ సరిహద్దులు వేరు, రెండేసి మూడేసి స్టేట్లు ఓ జిల్లా— ఇలాగ ఒకదానికొకటి లింకుచేసుకుంటూ మొత్తం ఇదోవరల్డ్‌వైడ్ ఆర్గనేజషనట. మన ఇండియన్ లైను హెండ్ ఆ చైన్లో ఓ లింకు.

ఈ లింకుకో నాయకుడుంటాడు. మొత్తం నెట్‌వర్కుకి పెద్ద 'లైన్సు ఇంటర్ నేషల్ ప్రెసిడెంట్'— ఆడు ఏ అమెరికాలోనో వుంటాడు. ఆడు నూటనలభై తొమ్మిది దేశాల్లో మూడువందలఇరవై జిల్లాలకు అధిపతట.

అలాగే రొటారియన్లు.

పేరుకివి ప్యూర్లీ, సోషల్ సర్వీస్ ఆర్గనేజషన్‌లు. 'సర్వీస్ ఎబౌ సెల్ఫ్'ఆళ్ళ 'మాటో'. ప్రపంచదేశాల పెద్దల్తో చేతులు కలిపి బడుగుదేశాల పెద్దలుచేసే నేషనల్ సర్వీసు ఏటో మీ రూహించుకోవొచ్చు.

ఇలాంటి వెల్ అండ్ వైడ్‌లీ ఆర్గనైజ్‌డ్, కేలిక్యులేటింగ్‌లీ ఇంటల్‌జెంట్, రూత్‌లెస్ అండ్ గ్రీడీ పీపుల్ ఓ వక్క—

ఆళ్లు ప్రజల డబ్బుతో పబ్లిక్ సెక్టారులో తయారయే హెవీ ఇండస్ట్రీస్ ప్రొడక్ట్సుకి కొనుగోలుదార్లు. ఈకొనుగోలుదార్లతో, ఆళ్ల కొనుగోలుదార్లు జనసామాన్యాన్ని సరిపోల్చండి.

ఇంక ఈళ్ళ కెదురుగా అమ్మకందార్లెవరూ—

సొమ్మొకడదీ సోకొకడదీ అని సామెతుందిసూడండీ— అలాగ ప్రజలసొమ్ముకి ట్రస్టీలు ప్రభుత్వంవారు పెట్టబడిదార్లయితే— వారి లాభనష్టాల్తో ప్రమేయంలేని పెద్ద పెద్ద జీతాలూ ఆనరోరియమ్‌లూ లాగే నిపుణులు వ్యాపారాల్ని నడిపిస్తారు.

ఈళ్లు పెంచుకునే ఆస్తులకి సీలింగుల్లేవు. అడిగినా లెక్కలపఎజెప్పవలసిన బాధ్యత, ఆళ్ళకి ఉంటాదిగాని తీసుకోరు. ఈ జనం సాధారణంగా అప్పర్ క్లాస్ అయ్యుంటారు. లేప్పోతే అలాటి క్లాసు జీవితంకోసం తహతహలాడే అధమవర్గాలేనా కావచ్చు.

ఎవతేనా— ఇలాటి ఈ ధర్మకర్తలే రెండోపక్క ఈళ్లూ— ఆ పులుల్తో బేరాలాడ్డం.

ఇంకమరి. ఆ బేరా లెలాగుంటాయో, బేరసారాల్లో పట్టువిడుపులు ఏ ఇంటరెస్టుతో సాగుతాయో, అసలు-ఆళ్ళకీ యీళ్ళకీ ఎలాటి మేచో, ఇందులో ఎవరు నెగ్గగలరో, ఎవరు నెగ్గినా కొసకొచ్చేసరికి లాభాలెవరివో— అవన్నీ మీరే ఊహించుకోండి.

ఏఁవీ లేనప్పుడే లాభాల వేటగాళ్ళని పట్టలేఁవు, పొజిషన్‌కూడా ఎడ్వాంటేజస్ పొజిషన్ దొరికితే, యింక చెప్పాలా? యిలాగ... ఇలాగ తోకలు అతి జాయిగా ఎత్తిఊంచుతూ, ఆపర్ట్యూన్ టైమ్‌కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు.

ప్రభుత్వంవారు ఇక్కడ బిరికీ అక్కడ బిరికీ అడ్డఁవైన దేశాలకాడా అప్పులేసి ఇంకా చాలక మళ్ళాముష్టెత్తి ఎలాగైతేనేం రెండోప్లాను పూర్తి చేసేరు. భారపరిశ్రమలు ప్రొడక్షన్ ఆరంభించేయి.

ఆరంభించిన తరవాత, అవలాగ సాగుతునే ఉన్నాయి.

ఏడాది గడిచింది. ఏణ్ణర్థం గడిచింది. ఓపక్కనుండి తయారైన గుడ్సు డమ్పై పోతున్నాయి.

దొంగలంతా కూడబలుక్కున్నట్టు, దేశవాళీ పారిశ్రామిక బృందంలో, ఒక్కడూ మాటాడడు.

పోనీ ఫారిన్ మార్కెట్లకి తరలిద్దాఁవంటే, మనకి మార్కెట్లులేవు. 'ఉన్న ఆ ఒక్క కామన్వెల్తుమార్కెట్లోనూ, మన గుడ్సుకి డిమాండ్‌లేదు. ఎన్నాళ్ళనుండో

ఇండస్ట్రీల్లో పాతుకుపోయిన దేశాలు— బ్రిటననగా, కెనడా అనగా— ఇలాంటి దేశాల్తో మనం పోటీపడగలఁవా? పడలేఁవు — పడలేప్పోయేఁవు.

అప్పుడు దేశంలో పెట్టుబడి పెట్టగలోళ్ళనే పిలిపించి మాటాడితే, ఆళ్ళేటన్నారూ–

ఆళ్ళు మా దగ్గిర పెట్టుబడి లేదన్నారు. ఉన్నా మీరేదో సోషలిజమూ, గీషలిజమూ గట్రా మాటాడుతున్నారు: అలాటి పరిస్థితుల్లో 'చీఁపూ నెత్తురూ?'గా కూడేసిన డబ్బులు, మా డబ్బులు పెట్టుబడిగా పెడితే ఆ తరవాత మీరు ఆ పరిశ్రిమల్ని జాతీయం చేసేస్తే అప్పుడు మాగతేం కావాలన్నారు?

ఏఁవవుతుంది—కాంపెన్సేషన్ ఇస్తాంకదా అన్నారు.

అంటే ఏదో ముతక సాఁవెత చెప్పినట్టు, మీరిచ్చే కాంపెన్సేషన్ మా ఎలక్ట్రిక్ బిల్లులకే సాల్దు పొమ్మనీసేరు.

మా పల్లెటూళ్ళలో తగువుకి బయల్దేరితే 'చిక్కింతగువా చిక్కింతగువా?' అనడుగుతారు. చిక్కింతగువంటే అవతలోడి పిలక నీచేతిలో ఉందన్నమాట. అలాగ ఆళ్ళకిది చిక్కింతగువు. అంచేత ఎంత నీలుగుడన్నా నీలుగుతారు.

ఎప్పుడైతే ప్రిభుత్వం పొజీషను ఇరకాటంలోపడిందో, పడి, గాడిదల్తో కాళ్ళ బేరానికి దిగిందో, అప్పుడా సంగతి పెట్టుబడిదార్ల మనుషులికి తెలిసిపోయింది. తెలిసి ఆళ్ళు నాలుగు మూలల్నుండీ ఒక్కపాలి కమ్ముకున్నారు.

ఇటు పార్లమెంటులో ప్రశ్నలమీద ప్రశ్నలదాడి. అటు పబ్లిక్‌లో పత్రికల్ద్వారా అలజడి— ఓ, ఒగ్గొడవా?

ప్రెస్సంటే గుర్తుకొచ్చింది. ప్రెస్సు గురించి మీకో చిన్న ఇన్ఫర్మేషన్. ప్రెస్సెలాటిదంటే—

ప్రజాతంత్రాల పేర నడిచే కుతంత్రాల్లో, తెరవెనక పాలకుల్చేతి అతి పెద్ద సాధనం, ప్రెస్సన్నాడు— ఓ పొలిటికల్ ఫిలాసఫర్.

దాని సాయంతో ఆళ్ళు ప్రభుత్వాలను ఉక్తుమీది కెక్కించడం; అక్కణ్ణుండి దింపేదఁవేకాదు. పనికొస్తాడు పైకెత్తాలీ అంటే, మశికాల్లాటి పీనుగుల్ని పట్టుకొని మహాగజాల స్థాయికి పెంచీగల్రు. పెంచి ఎదురు తిరిగినా పనికిరాప్పోయినా, ఆ మహాగజాల్ని, మళ్లా మశికాల సైజుకి కట్ చేసీగల్రు.

అందుకే ఎంతెంత కొమ్ముల్తిరిగిన నాయకులేనా రాజకీయ రంగంలో ఎంతటి అసహాయ శూరులైనా, పత్రికాధిపతుల్దగ్గిరికొచ్చేసరికి మర్యాదగా చాలా జాగ్రిత్తగా వ్యవహరిస్తారు. ప్రెస్ బ్రీఫింగ్ మిషతో ఆళ్ళ చెవి నెయ్యందే ఇదమిత్థఁవని ఏ పెద్ద విషయంలోనూ నిర్ణయానికిరారు. ఇది జనరల్‌గా అన్ని దేశాల్లోనూ జరిగేసంగతే.

ఈ దేశంలోకూడా మూడొంతుల ముప్పాతిక ప్రెస్ తెరవెనక పెద్దనాయకుల్దే. ప్లాను ప్రివేశపెట్టే ముందు వారూ వీరూ, మరి ఏం అండర్‌స్టాండింగ్‌కొచ్చేరో తెలీదు.

దాదాపు అన్ని పత్రికలూ ప్లాననీ ప్లానింగ్ విధానాన్నీ సపోర్ట్ చేస్తునే వచ్చేయి. ఇప్పుడు ప్లానింగ్‌లో ఏదో కసింత తిరకాసు జరిగినట్టూ, అది కొన్ని వర్గాలవారిలో కొందరికి లాభించబోతున్నట్టూ సూచాయిగా తెలిసింది. తెలీదఁవే తడవు—

పబ్లిక్ సెక్టార్‌మీదా ప్లానింగ్‌మీదా శీర్షికలెత్తిరిచేసి, దానికి రంగాలు రెడీ అన్నారు.

మరి ఆపని చెయ్యవా! — ఒక అప్రెషన్‌కాదో ఓ సప్రెషన్‌కాదో అయితే గవెన్మెంటుతో మొగమాటం. రియల్ మేటర్సు—డబ్బూ పవరూ ఇన్వాల్వైవసచోటా, ఆళ్ళ యజమాన్ల ఇంటరెస్టులు స్టేకులో ఉంటేనూ, ఆఘ్యారుకుంటారా? ఊరుకుంటే యజమాన్లు ఆళ్ళని బతకనిస్తారా?

అయితే యీ సంగతి గవన్మెంటుకీ తెలుసు. అంతేకదు ఆళ్ళ గేమేటో— అదికూడా తెలుసు. తెలిసిమాత్రం ఏం చేస్తారూ— ఏఁవీ చెయ్యలేనిస్థితిలో పడ్డారు.

పరిజారంగంలో పరిశ్రమలు బతకలేవు— అని బోల్డుగా ఒప్పేసుకుంటారా? ఓప్పేసుకుంటే జనం నెత్తిమీద యీకలుంచరు.

సరే యీకలుంటే ఉంటాయి. పోతే పోతాయి. అలాఅని ఓప్పేసుకుంటారు, ఒప్పేసుకున్నాక?

పెట్టిన పరిశ్రమలు అప్పగిస్తే, భరించడానికి గుత్తపెట్టుబడిదార్లు ఒక్కళ్ళే సమర్థులూ— అదీ ఫారిన్ కొలాబరేషన్‌తో. ఆఘ్యా యీఘ్యాకూడా అందుకు రడీయే. పేపర్లలో ఆ హడావుడంతా దేనికి మరి! అలా అని ఆళ్ళ కప్పగిస్తే, ఈ దేశాన్ని మరింకో అరబ్‌కంట్రీ చేసేడానికి చిన్న పెట్టుబడిదార్లు జంకరు.

ఎవరికీ అప్పగించకుండా వెనకట్లాగే నడిపేద్దాఁవంటే మార్కెట్‌లేని ప్రొడక్షన్ ఎంతకాలం సాగించడం?

తాత్కాలికంగా మూసేద్దాఁవన్నా—

కోట్లకొద్దీ పెట్టిన పెట్టుబడి, అదీ అప్పుచేసొండిన పప్పుకూడు. దేశంలో జనాలూరుకున్నా అప్పులిచ్చిన జనాలు ఊరుకోరే!

ఆళ్ళనీ ఊరుకో బెడతాం.

ఆళ్లూరుకున్నా—

అంత కాలం ఆటిమీద బతుకుతున్న వర్కర్లూరుకోరు. నేచురల్ కోర్సులో అనెంప్లాయిమెంట్ ఎన్ని రెట్లు పెరిగినా అదో సంగతి. ఫరవాలేదు. చిన్నవో పెద్దవో జీతాలకలవాటుపడ్డ ప్రాణులు— ఈ వర్కర్లు. ఆళ్ళనిప్పుడు టీ నీళ్ళకూ్కడా టికాణా లేనిస్థితికి డీప్రమోషనంటే ప్రమాదం కాదా? ఆ భూతగణాలు లక్కిన భూతజాతినంతా నిద్దర్లేపుకొస్తాయి. మరికోసారి ఈ జంబూద్వీపస్థభరత ఖండంలో దక్షవాటికా నాటకం పునఃప్రదర్శితమౌతుంది.

ఎందుకొచ్చిన దొంకతిరుగుళ్ళు— ఆ చిన్న పరిశ్రమలేవో ప్రభుత్వమే నడిపితే సరిపోదా? అన్న సలహాలుకూడా వచ్చేయి. నడవొచ్చు. చిన్నవాటికైనా కొంత పెట్టుబడి ఉండాలికదా? ఉన్న నేషనల్ రిసోర్సెస్సన్నీ పబ్లిక్ సెక్టారుకే ఖర్చయిపోయేయి అసలు ట్రెచరీయే అక్కడుంది. పెయ్యాలకే పిండి చాలని స్థితిలో నిన్ను వదేస్తే పెయ్యిప్పిల్లలెలాగా నీ పీక పిసికేస్తాయి— మొత్తం ప్లాన్లో ట్రిక్కే అది.

అంచేత అప్పుడు— అన్ని దర్వాజాలూ మూసుకుపోయిన ప్రభుత్వంవారు— విజార్డ్ ఆఫ్ ద సౌతిండియా చాంబరాఫ్ కామర్సువారు తెరిచుంచిన గేటు దగ్గిరికే వచ్చేసేరు. వచ్చేసి—

మదుపుకి డబ్బుల్చాలనన్నోళ్ళకి బ్యాంకుల్చేత అప్పులిప్పించి, ఇండియన్‌గుడ్సు కాస్టిలీ అంటే మిషీన్లమీద సబ్సిడీలిచ్చి, అదక్కా ముందే ఫారిన్ కాంపిటీషన్నించి ప్రొటెక్షనిచ్చి, అడిగినట్టూ, అల్లరిచేసినట్టూ రూపించి కొన్ని కొన్ని టాక్సుల్నుండి ఎగ్జంప్షనిచ్చి ప్రభుత్వమే కొంతమంది బీద పారిశ్రామికుల్ని బతిమాలి నిలబెట్టవలసొచ్చింది.

అళ్ళు ఆవిధంగా బలవంతాన పరిశ్రమల్లోకిదిగి, కొంతమంది కోటీశ్వరులయ్యేరు, మరికొంతమంది పెద్ద కోటీశ్వర్లకి లైసెన్సులమ్మి పిల్లకోటీశ్వర్లయ్యారు. ఇంకా కొందరు కన్వీనియంట్‌గా దివాలాత్తీసేరు.

కుట్రంటే అదీ కుట్ర—

అటు ఐదువందల అరవై ఆరు పెద్ద పెద్ద సంస్థానాల్ని ఏంవీ కానట్టు యూనియన్‌లో కలిపేసుకున్నారు. దేశంలో చిన్నాపెద్దా జమీందారీలన్నీ ఎబాలిష్‌చేసేశారు. ఇనాంలు సరేసరి; మన పనేంపౌతాదో, ఈ ప్రభుత్వం మన్నేం ముంచేస్తాదో అని కోటీశ్వర్లు గుబగుబలాడిపోతున్న రోజుల్లో—

మరేం ఫరవాలేదని—

ఆ ప్రభుత్వంచేత బంగారు బాతుగుడ్లకథ త్రినాథ వ్రతకల్పంలాగ మననం చేయించి, అళ్ళ కోళ్ళు యీనబోయే గుడ్లమీద ఆశచూపించి నేషనల్ రెసోర్సెస్ ఎటు పోతాయి, ముందు బైటనుండి కొట్టుకురండని, అప్పుచేసి తెచ్చిన ఆ డబ్బులో మేజర్ పార్టు చెత్తా చెదారం ప్రోజక్టులమీద ఖర్చు చేయించి, చాలీ చాలని డబ్బుతో మేజర్ ప్రోజక్టుల్లోకిదించి, లోటు బడ్జెట్ విధానంకూడా ఓ ఎకానమీయే— అని ఆ ఘోరంలో కూర్కాసా దించి, మొత్తం యీ ప్రోసెస అంతట్లో అటు బురాక్రసీని ఇటు పవర్లోఉన్న పెద్దల్ని కరప్టుచేసి, ఆ ద్వారా నీతికి నిలబడదలచిన నాయకుల్ని నిరాశ్రయుల్ని చేసేసి ఇన్‌ఫ్లేషన్, సోరింగ్ ప్రైసెస్, డివేల్యూయేషన్, వంటి అరాచకస్థితిరాగా—నీవేతప్ప ఇతఃపరంబెరుగ అంటూ—

త్రాహి త్రాహి అంటూ —

ఆ కోటీశ్వర్ల కాళ్ళమీదే -

ఆ అంతలావు ప్రభుత్వమూ –

వాలేటట్టు చెయ్యటం అంటే మాటలేటి – మామూలు పద్ధతుల్లో జరిగేదా?

ఏదో కుట్రేనా అయ్యుండాల– లేపోతే మనం నమ్ముకున్న నాయకులు దొంగల్తో షరీకేనా అయ్యుండాల.

దేశానికి 'మణిద్వీపం' జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఏఁవన్నాడు! నేనింతా జనంకోసం నా ప్లాన్‌లన్నీ ఏయిస్తే కోటీశ్వర్లు మరీ కోటీశ్వరులై పేదవాళ్ళు ఇంకా పేదవాళ్లయి పోయేరన్నాడు. ఎలాగ? కళ్ళనీళ్లు తిరుగుతుంటే–

ఆయన అబద్ధఁవాడతాడా? లోపాయికారీ సంగతులన్నీ మనకి తెలిపోవచ్చు. ఆయనకి తెలీవా? లేపోతే ఆయనగారివి మొసలి కన్నీళ్లు అందాఁవా?

అంచేత ఈ ప్రోసెస్‌లో ఎక్కడో ఏదో కుట్ర జరిగిందన్నది ఖాయం. నా ఇన్‌ఫర్మేషన్ తప్పుకావచ్చు. నా ఇన్‌ఫరెన్సు మాత్రం తప్పు కాదన్డానికి నాకు నెహ్రూ వాక్యాలే సాక్ష్యం.

అలాగ కోట్లకొద్దీ జనాల్ని దగాచేసేసి, నోర్లేని ఆ జనం కరువూ, కాటకాలూ, నిరుద్యోగంతో మాడుతుంటే ఉన్న కోట్లుచాలక, ఇంకా ఇంకా, కోట్లమీద కోట్లు, కూడేసేవాళ్ళందరూ క్షేమంగానే ఉన్నారు.

ఎంచేతా? వాళ్ళుచేసే ఘోరాలన్నీ లాఫుల్‌గానే జరుగుతుండి ఉండాల.

లేపోతే అతివాదుల్నో ఉగ్రవాదుల్నో మరికోళ్ళనో, యింకోళ్ళనో అడ్డాన పుటడవుల్లో వేటాడిన ప్రభుత్వం, ఏం–పదిమందిమధ్యే వున్నారు, ఈ పాపిష్ఠి జనాన్ని వేటాడ లేదేటి?

అంటే ఆ 'లా' తప్పన్నమాట. కాన్స్టిట్యూషన్ ఆళ్ళకి అలాటి అవకాశాలిస్తే ఆ కాన్స్టిట్యూషన్‌కూడా దుష్టఁవైనదేనన్నమాట.

అది మారాలన్నారు కొందరు. అది మారాలంటే మీరు మారనీరు. మిమ్మల్ని మార్చబోతే మార్చబోయినవాళ్ళని దేశద్రోహులంటారు.

మా లాయర్ ఫ్రెండ్ ఒకాయన చెప్పినట్టు – దేశద్రోహఁవంటే నమ్మిన జనసామాన్యాన్ని నాయకులో పవర్లో ఉన్న పార్టీయో, పార్టీల్లో మనుషులో దగాచేస్తే– అది దేశద్రోహఁవా అవ్వైవరేనాకానీ– ఆ చేసేదగాని బైటపెట్టడం, ఎదుర్కొమనడం, ఎదుర్కోవడం– ఇవా దేశద్రోహం?

ప్రెస్సూ ప్లాట్‌ఫాంచేతిలో ఉంటే ఎన్ని బుకాయింపులేనా బుకాయించొచ్చు. కాని నిజం ఎప్పటికీ నిజమే. గాంధీగారి కోతులు కళ్ళూ చెవులూ నోరూ మూసీసుకోవాలని మూసీసుకోండని చెప్పి–ఇంకా ఇనపోతే, బలవంతాన మూసీడానికి ప్రయత్నించొచ్చు. కాని–???

ఐ. బి. గద్దర్ పాటలు :

డబ్బున్న బాడుకావు

వీడేనమ్మో డబ్బున్న బాడుకావు
డబ్బున్న బాడుకావు దయలేని బాడుకావు
అన్నెం పున్నెం ఎరుగని బీదలపాలిటి యముడు ॥వీడే॥

కూలీనాలీల చెమట
కూర్చొని తింటాండడు
పేదోళ్ళ సొత్తంతా
పేల్చుకొని తింటాండడు
కంటబడ్డ ఆడోళ్ళను
కలలోన విడవంటడు
హరే రామ హరే కృష్ణ
రామ రామ రామంటడు
వాయంటడు వరుసంటడు
చేతికందినోళ్ళనంత చెరచిపారేస్తంటడు ॥వీడే॥

వెబిచారం చెయ్యొద్దని
ఎలుగెత్తి చాటుతాడు
పరస్త్రీలను ముట్టుకుంటె
పాపమని చెప్తాడు—
కొలువుకని కన్యలొస్తె
కన్నుసైగ చేస్తాడు
రూపం అందం చూసి
లోనికి రమ్మంటాడు
తనతో కులికినవారికి తప్పక కొలువిస్తాడు ॥వీడే॥

ఇంట్లోన ఆచారం
ఇంటిబయట వెబిచారం

సభలో ఉపన్యాసం
సంఘంలో దొంగవేషం
దేవునికి ఉపవాసం
బయట దొంగ వ్యాపారం
నిలదీసి నీతడుగుతె
పైసకోసం పదహారేషాలేస్తనంటాడు ॥వీడే॥

కల్లుదాగె పేదోళ్ళను
తాగుబోతులంటాడు
క్లబ్బులోన తనుమాత్రం
బ్రాంది విస్కి తాగుతాడు
రాబోయే ఎన్నికల్లొ
రాజునైత నంటాడు
ప్రజలకోసం తన
ప్రాణమిస్త నంటాడు
ఎన్నికల్లో గెలిసినంక
ప్రజల ప్రాణాలుదీసె పట్టెదారు నంటాడు ॥వీడే॥

పేదోళ్ళు తిరగబడితె
పోలీసుల తెస్తాడు
వాళ్ళతోటి అణగకుంటె
సి.ఆర్.పి తెస్తాడు
అందుకే పేదోళ్ళు
ఆలోచిస్తున్నారు
ఊరుకుంటే మనకు
ఉరితప్పదన్నారు
పల్లెప్రజలతో కలిసి
జనసేనగ మారుతుండ్రు
కలిసి కట్టుగా కలిసి
జట్లుజట్లుగా వచ్చి
డబ్బున్న బాడుకావ్‌ల జబ్బలిరగ గొడ్తుండ్రు ॥వీడే॥

జనసేనలో కలిసి...

(డప్పు పాట)

పోదామురో- జనసేనలో కలిసి
జనసేనలో కలిసి
ప్రజాసేనలో కలిసి
ఎర్రసేనలో కలిసి
పోదామురో- జనసేనలో కలిసి ॥పోదాము॥

ఓరన్న జీతగాడ
మాయన్న జీతగాడ
ఉన్నోని జీతగాడ
పొట్టగంజి జీతగాడ
కదిలిరారో- జనసేనలో కలువ ॥పోదాము॥

పొద్దున్నె నువ్వులేచి
పొద్దంత పానిజేసి
ఎద్దోలె పానిజేసి
పొద్మికి అల్సిపొల్నె
నువ నడువాలిరో- జనసేనలో కలువ ॥పోదాము॥

ఉపాసాలవాడ
పాటేలు జీతగాడ
బాకీలు పడ్డవాడ
దొరవారి జీతగాడ
బతుకులెల్లనోడ
భూస్వామి జీతగాడ
కదిలిరారో- జనసేనలో కలువ ॥పోదాము॥

నీయెట్టి పోవాలంటే
నీగోడు పోవాలంటే
నీబతుకు మారాలంటే
నువు బాగుపడాలంటే
కలువాలిరో- ఎర్రసేనలో నేడే ॥పోదాము॥

నువు నడువు నాడువన్న
ముందుకే నాడువన్న
కలత సెందకన్న
కన్నీరు బెట్టకన్న
ఆకలితొ సచ్చెకన్న
అప్పులతొ కుమిలెకన్న
బందూకు బట్టవన్న
బరిసెలు బట్టవన్న
సేనలో చేరవన్న
జయము మనదెరన్న
కదులాలిరో- ఎర్రసేన ఊరూర ॥పోదాము॥

జోహర్లు

గెరిల్లా వీరులారా
అందుకొండి జోహర్లు
వీరులారా మీకు జోహర్లు
శూరులారా మీకు జోహర్లు ॥గెరిల్లా॥

చారుబాబు నీకు జోహర్లు
మా మార్గదర్శి నీకు జోహర్లు
చారుబాబు నీకు జోహర్లు
,, ,,
,, ,, ॥గెరిల్లా॥

సత్యంసారు నీకు జోహర్లు
మా గిరిజన నేత నీకు జోహర్లు
పాణిగ్రాహి నీకు జోహర్లు
మా ప్రజాకవి నీకు జోహర్లు
పాణిగ్రాహి నీకు జోహర్లు
పాణిగ్రాహి నీకు జోహర్లు
పాణిగ్రాహి నీకు జోహర్లు ॥గెరిల్లా॥

కృష్ణమూర్తి నీకు జోహర్లు
మా సాయుధనేత నీకు జోహర్లు
నిర్మలమ్మ నీకు జోహర్లు
మా విప్లవనారి నీకు జోహర్లు
నిర్మలమ్మ నీకు జోహర్లు
నిర్మలమ్మ నీకు జోహర్లు
నిర్మలమ్మ నీకు జోహర్లు ॥గెరిల్లా॥

భాస్కరుడ నీకు జోహర్లు
మా ప్రజావైద్యుడా నీకు జోహర్లు
నరసింహరావు నీకు జోహర్లు
మా చారుశీలి నీకు జోహర్లు
నరసింహరావు నీకు జోహర్లు
నరసింహరావు నీకు జోహర్లు
నరసింహరావు నీకు జోహర్లు ॥గెరిల్లా॥



(గత సంచిక తరువాయి)

ఇంతవరకు జరిగిన కథ

సియావో నాయకత్వాన పదిహేనుమంది పార్టీ కార్యకర్తలు 'యువాన్ మావో' గ్రామానికి వస్తారు. 'మంచి రోజులు వచ్చేయ'ని సంతోషిస్తారు పేద జనం. భూస్వాములు మాత్రం వాళ్ళని ఎలా మట్టుపెట్టాలా అని ఆలోచిస్తారు.

మొదట ప్రజలందర్నీ పిలిచి సభ ఒకటి ఏర్పాటుచేస్తారు కార్యకర్తలు. కాని ఆ సభ నిష్ఫలం కావడంతో, పేదల ఇళ్ళకే వెళ్ళి వాళ్ళతో చెలిమి చెయ్యడం మంచిదని తెలుసుకుంటారు.

చిన్నవాంగ్ 'చావో'తో స్నేహం చేస్తాడు, నాయకుడు సియావో, 'లియూ తె-షాన్'తో. ఇలాగే అందరూ.

ఆ ఊరికామందు హాన్, ఓరోజు సియావోని విందుకి ఆహ్వానిస్తాడు, సియావో తిప్పికొడతాడు.

నిర్విరామంగా పాటుపడి, జనం గుండెల్లో చోటుసంపాదిస్తారు కార్యకర్తలు. ఆ తరవాత ఒకరోజు వాళ్ళతో కష్టంసుఖం చెప్పుకొందికి స్కూలుకి వస్తారు జనం. ఆ మాటా ఈమాటా చెప్పుకొన్నాక, ఒక్కొక్కరూ కామందు కంటకావరానికి తమ నిండుజీవితాలెలా మండి మాడి మసిబారిపోయేయో వివరిస్తారు. తమ బతుకులో ఆరని చిచ్చులు రగిల్చిన హాన్ దురంతాలు ఒక్కొక్కటే తల్చుకోవడంతో అందర్లోనూ కసి పెరిగింది. వాణ్ణి పట్టి బంధించడానికి అంతా ఆ రాత్రే బయలుదేరేరు.

జనానికి హాన్, లీ చింగ్-షాన్ ఎదురు వస్తారు. హాన్ నయానో భయానో తప్పించుకోవాలని చూస్తాడు. కానీ ఎవరూ లొంగకపోవడంతో, తప్పనిసరిగా స్కూలు వైపు నడుస్తాడు. అక్కడకూడా అతని ఎత్తులు పారవు. సియావో అతన్ని నిర్బంధిస్తాడు.

భూస్వామి యింటికి వొంటరిగా వెళ్తున్న సియావోవైపుగా ఓ గుండు దూసుకు వస్తుంది. ఇకముందు గట్టి జాగ్రత్తలమీద వుండాలన్న నిర్ణయానికి వస్తారు దళం సభ్యులు.

ఇంతవరకు వచ్చిన పాత్రల పరిచయము

సియావో—పూర్తి పేరు సియావో సియాంగ్. దళనాయకుడు. ముప్పయ్యేళ్లుంటాయి.

చిన్నవాంగ్, లియూషెంగ్—వీళ్ళిద్దరూ దళం సభ్యులే.

వాన్—పూర్తి పేరు వాన్‌చీన్. సియావోకి అంగరక్షకుడు.

చాంగ్—సెక్షన్ లీడర్.

ఓల్డ్‌సన్—బండివాడు, ఏభైపైన వుంటుంది వయసు. గొప్ప సరదా మనిషి.

హాన్, తు, తాంగ్—వీళ్లు ముగ్గుర్నీ 'దుష్టత్రియం' అంటారు జనం. ఆ వాళ్లో పెద్ద మోతుబరులు.

ఆయి-చెంగ్—హాన్‌గారి కూతురు. శతమొండి. మగాళ్ళని వశపర్చుకోవడంలో అందెవేసిన చెయ్యి.

లీ చింగ్-షాన్—హాన్‌గారి అంగరక్షకుడు.

చావో—పూర్తి పేరు చావో యు-లిన్. పేదరైతు.

తీన్‌తాత—హాన్ దగ్గిర కౌలుదారు. పరమ అమాయకుడు.

పొడుగుమెడహాన్—హాన్‌గారికి దూరబ్బంధువు. డబ్బుకోసం ఏంపైనాచేస్తాడు, కట్టుకున్న పెళ్లాన్ని సానికొంపలో అమ్మేసేడు డబ్బుకోసం. హాన్‌కికుడిభుజం.

లీ చెన్-చియాంగ్—హాన్ దగ్గిర కౌలుదారు. హాన్‌కి ఏజెంటు. నమ్మినబంటు.

లియూ తె-షాన్—కొంతకలిగిన రైతు. హాన్‌మీద ఇతనికీ లోపల్లోపల ద్వేషంవుంది

'తెల్లమేక'—హాన్ ఏజెంటు.

8

యువాన్ మావో గ్రామప్రజలకి అంతా ఏదో కొత్తగా వుంది. భూసంస్కరణల దళం ఆ వూరు వచ్చిన దగ్గరనుంచీ ప్రతీవారూ ఏం జరుగుతుందో అని అనుమానంతోనూ ఆశ్చర్యంతోనూ ఎదురుచూచేవాళ్ళే. వారివారి ఆస్తి, అంతస్తు, హోదాలని బట్టి ఈ మార్పులని వేరువేరుగా చూస్తున్నారు. కొందరు ఆనందంగావుంటే, కొందరు బాధగానూ; కొందరు అనుమానంగాచూస్తే, మరికొందరు ఆదుర్దాని కప్పిపెట్టి వుషారుగానూ కనిపిస్తున్నారు. కాని ఏమీ పట్టనట్టు మాత్రం ఏ ఒక్కరూ కనిపించలేదు.

తెలతెలవారుతోంది. ఇంకా ఎవరి పొయ్యిలోని పిల్లీ లేవలేదు. కాని అప్పుడే వూరు ఈ చివరినుంచి ఆ చివరికి పుకార్లు చెలరేగేయి—.

"రేతిరి ఆరోనెంబరు హాన్‌తో సియావో సుక్కేసినాడు!"

"ఎవరేటి సెప్పింది?"

"మరెవరో కాదు, లీ చెన్ చియాంగ్. అతను కళ్లారా సూసినాడు. సియావో తన సాయం కోరితే, హాన్‌బాటు అలాగేనని వొల్లకున్నాడు."

"రేతిరి కాల్పులు అయినాయి, ఎక్కడ జరిగినాయేటి?

"ధన్ ధన్ మని పదకొండు సుట్లు! బందిపోటోళ్ళు మరోమారు దోసుకోను వూరుమీన పడిపోనారనుకున్నా."

"హాన్ తమ్ముడు అన్నని కాపాడుకోనానికి పారొచ్చినాడు."

"భస్, మీకేటెరుక, నానెరుగుదునంతా! ఓ సుట్టు హాన్‌బాబు తమ్ముడు దళపోల్ల మీదికి పేల్సినాడు- అన్నని వొప్పసెప్పెయ్యమని. అంతలోనే హాన్‌పైకొచ్చేసి తమ్ముణ్ణి పల్లకోపెట్టి, 'సియావో, నానూ జతకూణ్ణాం, మరింక బయ్యంనేదు, నువు పోరా' అని సెప్పాడు. అక్కడికి హాన్ తమ్ముడు సియావోని సెమాపన అడిగేసి, ఒచ్చిన తావుకే ఎల్లిపోనాడు."

పుకార్ల మీద పుకార్లు లేచేయి. 'హాన్ కార్యకర్తలకోసం విందు ఏర్పాటుచేస్తున్నాడు'అనే దాకా వచ్చింది.

కొద్దిసేపటికి ఓల్డ్‌సన్ గ్రామమంతా దండోరా వేసేడు:

"ఇస్కూలుకాడ మీటింగౌతోంది! హాన్‌ని ఇచారనసేస్తారు, జనవంతా రావాలహో!!"

చావో మొదటే వచ్చేడు. గదిలోకి వెళ్ళి, తన తుపాకీ తీసి గోడకి ఆనించేడు.

లియూషెంగ్, చావో కలిసి బల్లచెక్కలతో ఓ స్టేజీ తయారుచేసేరు. దానికి అటూ ఇటూ రెండు అట్టముక్కలు తగిలించేరు. "యువాన్ మావో రైతుల్లారా ఏకం కండి!" అనీ "హాన్ ఫెంగ్-చీ దురంతాలు నశించాలి!" అనీ వాటిమీద రాసేరు.

అందరూ గడ్డిటోపీలతోనూ, కొందరు చొక్కాల్లేకుండానూ రాసాగేరు. కొందరు లియూషెంగ్ బల్లలూ, కుర్చీలూ సర్దటం చూస్తూ నించున్నారు.

ఎలుగుబంటి కథ చెప్తున్న ఓ మనిషిచుట్టూ పెద్ద గుంపు చేరింది:

"అది రొండు మొక్కజొన్న కంకులు కోసి సంకలో వొట్టుకుంది. పంజాలు రొండూ ముందుకి సాచి, మల్ల రొండు కంకులు కొయ్యాలంటే ఏటవుతాది, సంకలో రొండూ జారిపోవాల! ఇలాగ పొద్దోయిందాకా రొండు కంకులు కొయ్యనూ- రొండు కంకులు జార్చనూ. అలాగే గడిపింది సివరికి దానికి ఏటి మిగులుద్ది? సంకలో రొండు కంకులు! అదే సాలనుకుని జాజుగా ఇంటికిపోనాది." వినే జనానికి గొప్ప సరదాగా వుంది. ఆ కథకుడు, మరెవరోకాదు- ఓల్డ్‌సన్!

తీన్‌తాత ఎవరితోనూ మాటకలపాలనిలేనట్టు ఒక్కడే గోడవారగా కూచున్నాడు. అతని తలమీద ఓ చింకి గడ్డిటోపీ వుంది.

గది బైటనుంచీ కిటికీల మీదకెక్కి పిల్లలు హాన్‌ని తొంగితొంగి చూస్తున్నారు.

హాన్ పేరు ఎత్తకపోయినా, అందరూ మీటింగు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారా అని ఎదురుచూస్తున్నారు.

హాన్ ఇంట్లోవాళ్ళూ, అతని బంధువులూ, శ్రేయోభిలాషులూ, పిల్లా పీచూ- అంతా తోసుకునివచ్చి జనంలో కలిసిపోయేరు. వాళ్ళు ఇప్పుడు ఏమీ అనకపోయినా, అందరికీ వాళ్ళంటే భయమే! అందుకే ఈ మీటింగు అంటే తమకున్న వుత్సాహాన్ని దాచుకుని, ఏమీ పట్టనట్టు కూర్చున్నారు అంతా.

లీచెన్-చియాంగ్ తీన్‌తాత పక్కన కూచుని, కబుర్లు మొదలెట్టేడు.

"నీ చిక్కుళ్ళు ఎలాగున్నాయేటి?" అన్నాడు.

"అంతా అయిపోనాది. మొక్కకన్న కలుపే లావయిపోనాది. పొలఁవంతా నీటిమట్టవయిపోనాది" అన్నాడు తీన్‌తాత బాధగా.

"అయితే మొక్కజొన్న ఏటయినాది?"

"మరీ గోరం బాబూ? మొక్కలు యింతే ఎత్తున్నాయి. ముందుకాళ్ళు లేపకుండా ఆడపందీనా తినీసీగల్దు."-"నా బూఁవంతా బందిపోటోళ్ళు నాసినం సేసీసినారు"

అనబోయి, తమాయించుకున్నాడు తీన్‌తాత. లీ చెన్-చియాంగ్ హాన్ మనిషనీ, అతని బంధువు ఒకడు దొంగల్లో వున్నాడనీ అతనికి గుర్తొచ్చింది. నిట్టూర్చి వూరుకున్నాడు తీన్.

"ఫరవాలేదులే తీన్," నెమ్మదిగా అన్నాడు లీచెన్-చియాంగ్, అటూ ఇటూ చూస్తూ. "నువ్వేమీ కంగారుపడకు. ఈ సంవత్సరం హాన్‌బాబుకి పన్ను కట్టనవసరం లేదు. నీకేవన్నా గింజా-గిటా్రి కావాలంటే అయన్నడుగు భయం లేదు" అంటూ జనంలో కలిసిపోయేడు, హాన్‌వేపుకి మరికొందరిని తిప్పుకొనేందుకు.

జిత్తులమారి నక్క, 'పొడుగుమెడ' హాన్‌కూడా హడావిడిగా తిరుగుతున్నాడు-జనంతో గుసగుసలాడుతూ, భుజాలు తడుతూ,

లియూషెంగ్ స్టేజీమీదికి గెంతేడు. జనం దగ్గరసా జరిగేరు. అందరూ హాన్ వస్తున్న గుమ్మం వేపు చూసేరు. చావో హాన్‌ని చేతులు కట్టెయ్యకుండా తీసుకు వస్తున్నాడు !

వెనకాలే సియావో వచ్చేడు. ఈ మీటింగులో ఎవరికీ ఆసక్తి లేదని గ్రహించేడు. లీచెన్‌చియాంగ్ హడావిడిగా తిరగడం గమనించి, 'వాన్'ని పిలిచేడు. "వాడు అలాగే దొంగలా తిరుగుతూ వుంటే పైకి పంపేస్తామని చెప్పు"మన్నాడు.

సియావోని చూడగానే 'పొడుగుమెడ' హాన్ జనంలోకి తప్పుకున్నాడు. సియావో అతన్ని చూసినా, గుర్తుపట్టలేదు. ఆ వూళ్ళో అందరికీ తెలుసు— అతను హాన్ బంటని. కానీ ఎవరూ అతని గురించి చెప్పడానికి సాహసించలేదు.

స్టేజీ మీదికి ఎక్కగానే పరిస్థితి అర్థమయింది హాన్‌కి. ఎదురుగా అతని ఇంట్లో వాళ్ళూ, బంధువులూ, స్నేహితులూ వున్నారు. 'పొడుగుమెడ' హాన్, లీచెన్-చియాంగ్‌కూడా వున్నారు. అతని వెలిబూడిద ముఖంమీద ఓ పాలిపోయిన చిరునవ్వు వెలిగింది. లియూషెంగ్‌కి ఓ సిగరెట్టు అందించేడు. అతను కాదన్నాక, తనే దాన్ని ముట్టించేడు. పొగ వదుల్తూ లియూషెంగ్‌తో మాట కలిపేడు. లియూ కూచున్న వెంటనే తనూ పక్క కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. తనకేమీ పట్టనట్టు పొగ రింగురింగులుగా వదులుతూ కూచున్నాడు.

జనం గుసగుసలాడేరు.

"సూడు, సూడు, కారేకర్త పక్కనే కూచున్నాడు!"

"మరయితే సియావో బాబు అడితో సుక్కేసిన మాట నిజవేఁ?"

రాపడం ఎనిమిది వందల మంది వచ్చేరు కానీ, ఇప్పుడు కొందరు వెళ్ళిపోయేరు. లియూషెంగ్‌ని హాన్‌తో కూచోవద్దనీ, మీటింగు వెంటనే మొదలెట్టమనీ సియావో 'వాన్'తో చెప్పమన్నాడు.

లియూషెంగ్ స్టేజీ ముందుకువచ్చి ఇలా అన్నాడు—

"అరో నంబరు హాన్ యువాన్ మావో గ్రామానికి మొట్టమొదటి శత్రువు. హాన్ ప్రజల్ని పీడించడం, పీల్చి పిప్పిచెయ్యడం, వూళ్ళో చాలా మంది చెప్పగా విన్నాము మేము. అందుచేత ఇతన్ని రాత్రి ఇక్కడికి తీసుకువచ్చాం. అతని అన్యాయాలన్నీ వేలెత్తి చూపించి, ఒక నిర్ణయానికి వద్దాం" అని ఇలా ముగించేడు. "ఎవరైతే అన్యాయాలకి గురయ్యారో, ఎవరైతే ఇతని పనులకి కసెత్తివున్నారో, ముందుకు రండి, మాట్లాడండి! భయంలేదు."

జనంలోంచి లీచెన్-చియాంగ్ వంతపాడేడు "అవును, భయంలేదు!"

కానీ ఆంతటా నిశ్శబ్దం. "మొదటిదెబ్బ నువ్వు కొట్టవేం?" అన్నట్టు చూసేడు, చిన్నవాంగ్ చావో వంక.

చావో ముందుకు వురికేడు. హాన్ అలా నిర్వికారంగా కూచునేసరికి అతనికి మంటెత్తిపోయింది. జనంలో మాటాడాలనే సరికి వుక్కపోసి, చొక్కా విప్పేసుకున్నాడు. హాన్‌ని చూపుతూ గణగణ మాటాడేడు.

"ఈడు లుచ్చా!" అంటూ తిరిగి, ఇలా అన్నాడు. "జపాన్ రాచ్చసులకన్న లావుగ మమ్మ తొక్కేసినావు గదరా. ఆ ఏడు[1] జపానోడి[2] అండ సూసుకొని నా వంతుకి ముందే నన్ను లేబరు కేంపుకి పంపీసినావు. నాను తిరిగొచ్చి సూద్దును, ఏటున్నాదీ?— గింజంతా రాలిపోనాది; బిడ్డ కాటికెల్లిపోనాది; పెల్లాం, పిల్లడు అడుక్కోను పోనారు. 'నా బూఁవి పండనేదు బాబూ' అంటే ఇనుకున్నావా? అహఁ ఇనుకుంటే నువ్ హాన్‌బాబు వెలాగవుతావ్? పన్ను కట్టమన్నావు. కట్టుకోను నాకాడ ఏటున్నాది? అదే నీకు సెప్పాను. దానికి నువ్వేటి సేసినావు? గాజుపెంకులమీన మోకాళ్ళేయించినావు నా సేత. నెత్తురు వొరదలయి పారింది. యాదున్నాదా?" అంటూ జనంవేపు తిరిగి, "బాబుల్లారా, ఈ ముసిలి నక్క గురించి సెప్పాలా వద్దా?" అన్నాడు.

"సెప్పాల, సెప్పాల" అన్న కొన్ని డజన్ల గొంతులు వినిపించేయి. వాళ్ళలో కుర్రాళ్ళు కూడా వున్నారు. స్టేజీ దగ్గరనించీ చావో మోకాళ్ళమీది మచ్చలు కనిపిస్తున్నాయి. దాంతో వాళ్ళ కోపం హెచ్చింది. ఆ కేకల్లో తీన్‌తాత బొంగురుగొంతు కూడా కలిసింది.

(ఇంకావుంది)

1. 1937 లో
2. 'మొరిటా తారో'

పుస్తక పరిచయం :

కొడుకులు - కూతుళ్ళు (నవల)

ఈనాడు దేశంలో యువలోకం విప్లవం కోసం ఎదురుచూస్తోంది. మనదేశాన్ని ఎన్నో అంశాలలో(పూర్తిగా)పోలిన ఆసియా దేశమైన చైనాలో విప్లవం ఎప్పుడో జరిగింది. ఈ విప్లవకాలాన్ని చిత్రించే నవలల్లో "కొడుకులు—కూతుళ్ళు" ఒకటి. ఈ నవల ఆధారంగా చైనాలోని విప్లవకారులను వారి మనోవృత్తులను పరిశీలించడమే ఈ వ్యాసం ఉద్దేశం.

ఈ సందర్భంలో విప్లవకాలానికి తత్పూర్వానికి చైనాలోని పరిస్థితులు కొంత తెలిసికోవాల్సిన అవసరం వుంది.

దళారి పెట్టుబడిదారుల, భూస్వాముల, ప్రతినిధియైన కొమింటాంగ్ పార్టీ ప్రభుత్వం(చియాంగ్-కై-షేక్ నాయకత్వాన) వట్టి అసమర్థతతోను లంచగొండితనం తోను పుచ్చిపోయింది. 1937 లో ఉత్తర చైనాపై జపాను సామ్రాజ్యవాదులు దండ యాత్రచేయగానే ప్రజలను వారి కర్మానికి వదిలివేసి చియాంగ్-కై-షేక్ సైన్యాలు పారిపోయ్యాయి. చైనా కమ్యూనిస్టు విప్లవకారులు ప్రజలను మేలుకొలిపి సాయుధు లనుచేసి జపాను సామ్రాజ్యవాదులను కూలద్రోయడమేగాక స్వదేశ ప్రజావిద్రోహు లైన పెట్టుబడిదారులను సాయుధప్రజావిప్లవంద్వారా ఓడించి శ్రమజీవుల ప్రభుత్వం నిర్మించుకున్నారు.

ఈ నవలలో మనకు పరిచయమయ్యే మొట్టమొదటి విప్లవకారుడు బ్లాకీత్సే అనే షెన్‌జ్యా గ్రామం కమ్మరి. అతడు విప్లవ చైతన్యం పొంది కమ్యూనిస్టు పార్టీ సభ్యుడవుతాడు. కానీ విప్లవానికి శత్రువైన ప్రభుత్వం (కొమింటాంగ్)అధికారంలో వుండడం చేత అతడు రహస్యంగా పార్టీసభ్యుడుగా వుంటాడు. ఒక ప్రాంతం నుండి మరొక ప్రాంతానికి తరలిపోవడంలో విప్లవకారులకు సహాయపడుతూండేవాడు. ప్రజ లలో(వర్గ)చైతన్యం తెస్తారనే భయంతో (విదేశీతొత్తయిన) కొమింటాంగ్, కమ్యూ నిస్టు నిర్మూలనోద్యమం (అంటే విప్లవకారుల నిర్మూలనోద్యమం) ప్రారంభించింది. బ్లాకీత్సే యిల్లు వదిలి అండర్‌గ్రౌండ్‌కు వెళ్తాడు.

జపాను నెదిరించడంలో కొమింటాంగ్‌కు కమ్యూనిస్టులు సహకరించేందుకు నిర్ణ యిస్తారు. జనరల్ లూ నాయకత్వాన షెన్‌జ్యా గ్రామ సమీపంలోని విప్లవకారుల

సేనలు విడిదిచేసినప్పుడు వారినిచూచి వచ్చిన గ్రామీణుడు కమ్యూనిస్టు విప్లవ సైనికులు ముతక దుస్తులు ధరించి వున్నారని, జొన్నలు తింటున్నారని, రైతులను ప్రేమగా చూస్తున్నారని, బందిపోటుదొంగలను తుడిచిపెట్టేస్తున్నారని వర్ణిస్తాడు.

బ్లాకీత్సే తన దాయాది దాస్వే సాయంతో ఒక ప్రజాసైన్యాన్ని సృష్టింప ప్రయత్నిస్తాడు. ఆ సందర్భంలో "పొట్టి చేతులతో వాళ్ళనెలా ఓడించగలుగుతాం" అంటాడు దాస్వే.

బ్లాకీత్సే నవ్వి..."వేలాదిమంది జపానువాళ్ళను చూచి మనం భయపడనక్కర లేదు. మనం భయపడవలసిందల్లా ప్రజలు సకాలంలో తిరుగుబాటు చేస్తారో చెయ్యరో అన్న విషయానికే. ప్రజలొకసారి మేల్కొన్నారా మనం ఓడిపోం..."అనిఅంటాడు. ప్రజలపై అంత నమ్మకం ఆ విప్లవకారునికి.

తరువాత వారిద్దరూ పూహిసే అనే గ్రామంలో ఓ యింటినుండి మూడువందలకు పైగా చేతిబాంబులు తెచ్చారు. ఇన్ని బాంబులు మనకెవ్వరిచ్చారు అని దాస్వే అడుగుతాడు. "మనకెవ్వరూ వాటిని దానంచెయ్యలేదు, కొమింటాంగ్ సైన్యాలు పారిపోయినప్పుడు అమితంగా మందుసామానులు విడిచిపోయారు. మేము పోగుచేసిన రైఫిళ్ళు పిస్తోళ్ళలో అదికభాగం జనరల్ లూ కు యిచ్చివేశాం"అన్నాడు బ్లాకీత్సే.

విప్లవకారులు ఆయుధాలు శత్రువుల దగ్గరనుంచే పొందుతారు.

నవల నాయకుడు, అమాయకుడైన రైతు, దాస్వే కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేర నిశ్చయించు కుంటాడు. "కట్టుకోవటానికి అందరికి బట్టలుండాలనేదే, తింటానికి అందరికి తిండి వుండాలనేదే, చదువుకోటానిక అందరికి పుస్తకాలుండాలనేదే, అందరు సుఖంగా జీవించాలనేదే కమ్యూనిస్టుపార్టీ కోరిక"అని ఆ సందర్భంలో ష్వాంగ్ అంటాడు. దాస్వే పార్టీమెంబరవుతాడు,

విప్లవకారులకు క్రమశిక్షణ, యుద్ధరీతులలో తర్ఫీదు యిచ్చేందుకు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ట్రెయినింగ్ స్కూల్సు నిర్వహిస్తుంది. ట్రెయినింగ్ తర్వాత వ్రాయడం చదవడం నేర్చుకుని పార్టీ కార్యక్రమంలో విజ్ఞానవంతుడైన దాస్వే షెన్‌జ్యా గ్రామానికి తిరిగి వస్తాడు. ప్రత్యేక ఎన్నికలలో దాస్వే మేయరుగా ఎన్నికయ్యాడు. పొరుగున వున్న వృద్ధుడితో, "మా కార్యకర్తలకూ పాతరకపు అధికార్లకూ మధ్య ఎంతో భేదముంది. మా కోర్కె ప్రజలకు సేవచేయడం మాత్రమే"అన్నాడు దాస్వే.

శ్రమజీవులవర్గానికి చెందిన కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలకూ కేవలం స్వార్థపరులైన పెట్టుబడిదారుల ప్రతినిధులకూ మధ్యగల తేడాను తేటతెల్లం చేశాడు దాస్వే.

వసంతరుతువులో జపానువాళ్ళు గ్రామానికి దగ్గరగా వచ్చారు. ప్రతిగ్రామంలో గెరిల్లాదళాలు ఏర్పాటయ్యాయి. గ్రామాల సంఘటిత గెరిల్లాదళాలకు దాస్వే నాయకుడయ్యాడు. పోరాటంలేనికాలంలో గెరిల్లాలు తమ పొలాలు సాగుచేసికుంటూ వుండేవారు.

మొదటిసారి తన దళాలను శత్రువులపై ప్రయోగించినప్పుడు చాలా పొరపాట్లు చేశాడు దాస్వే. రెండవసారి పొరపాట్లు చేశాడు. నిజమైన కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తగా, చేసిన పొరపాట్లు తెలిసికొని దిద్దుకొన్నాడు. కెప్టెన్ పింగ్ వానికి గెరిల్లాయుద్ధపు మెలుకువలు నేర్పాడు. ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందించుకున్న దాస్వే కథానాయిక అయిన మేయితో "ప్రతివాడికి తనపనిలో ఏదో ఒక రకమైన కష్టం కలుగుతూ వుంటుంది. కమ్యూనిస్టులమయిన మనం ఈ కష్టాలను చూచి భయపడరాదు. పరిస్థితులు క్లిష్టమైనకొద్దీ మనం మరింత పట్టుదలగా వుండాలి. ఉక్కులాగా తయారుకావాలి. దేన్నిచూచీ భయపడరాదు" అంటాడు.

వర్షాలు ఎక్కువై బాయాంగ్ నదికి వరదలు రాబోతుంటే ఆనకట్టను దిట్టపరచి వరదలు ఆపడంలో విప్లవకారులు చూపిన దీక్ష వర్ణనాతీతం.

మంచిమాటలతో జన్లంగ్ అనే దేశద్రోహిని ప్రజాసైన్యంలో చేర్చారు. ఐనా వాడు విప్లవవిద్రోహమైన మనస్తత్వం కలిగిఉండేవాడు. ప్రపంచమంతా తనచుట్టూనే తిరుగుతూందని వాడి నమ్మకం. ఈ ప్రజావిద్రోహమైన మనస్తత్వంలో వాడు తన స్వంత సత్తా చూపించడానికని తన బందిపోటు స్నేహితులతో కలసి బందిపోటు పద్ధతులతో, శత్రుసైన్యమున్న పట్టణంలో రక్షణలో నివసిస్తున్న దేశద్రోహవ్యాపారియైన లియూ అనేవాడిని హత్యచేసి వాడి తలను ప్రజాసైనికులదగ్గరకు తెస్తాడు. వాడి డబ్బు దోచుకుని తెచ్చుకుంటాడు. బ్లాకీ అతనిని మందలిస్తే జన్లంగ్ "దేశద్రోహిని హత్యచేయడంలో తప్పేమిటి" అని ఎదురుప్రశ్న వేస్తాడు. అప్పుడు బ్లాకీ, "వ్యాపార సంఘానికి అధ్యక్షుడైనంత మాత్రాన దేశద్రోహిగా అతణ్ణి భావింప నవసరంలేదు. అలాటి వ్యక్తిని మొదట సమీపించి బోధించి సంస్కరించటమే కమ్యూనిస్టుల వైఖరి. అలాంటివాళ్లు బాగా దుష్టులైతేనే, బాగా క్రూరులైతేనే, సంస్కరించడానికి వీలులేకుండా తయారైతేనే, వాళ్ళను ఖతంచేస్తాం. ప్రతివ్యక్తి విషయాన్ని జాగ్రత్తగా తూచాలి. ఎవడిష్టంవచ్చినట్లు వాడుపోయి స్వంతబాధ్యతమీద చంపరాగూడదు" అంటాడు.

శత్రువులు గ్రామాలను వశపరచుకుని యిష్టమొచ్చినట్లు అరెస్టులు చేసి తీసుకుపోతారు. దాస్వేనికూడా ఖైదీగా తీసుకుపోయారు. అంత బాధలో దాస్వే యిలా అనుకుంటాడు.

"అయ్యో. వాళ్లు మన పీకలమీదికొచ్చి కూర్చున్నారు... మన మెంతకాలం బాధపడాలి! మిడతలదండులాగా తరగకుండా వున్నారు జపానువాళ్లు. చిట్ట చివరకు మనమే గెలుస్తామన్న విషయం నాకు తెలుసు. కాని నాకు పట్టుకున్న భయమేమిటంటే ఆ విజయాన్ని చూడడానికి బతికివుంటానో లేదో" అని ఈ మాటలు అంతిమ విజయం మీద కమ్యూనిస్టు విప్లవకారులకున్న దృఢవిశ్వాసాన్ని సూచిస్తాయి.

శత్రువుల బారినుండి తప్పించుకొన్న కథానాయిక మేయీ ఒక గ్రామంలోని ముసలమ్మను శరణు కోరింది. ముసలమ్మ మేయీకి ఆశ్రయమివ్వ నిరాకరించింది. జపానువారికి వెరచి గ్రామంలో ఒక్కరైనా మేయీకి తమ తలుపు తెరవలేదు. వర్షంలో చలిలో దేవాలయంలో తలదాచుకున్న మేయీలో ఆత్మసంఘర్షణ మొదలయింది. నిరుత్సాహంతో ఆత్మహత్య చేసికొందామనుకుంది. అణచిపెట్టుకుందామన్నా కొన్ని భావాలు పైకి తన్నుకొస్తాయి. ఆమె ఒక కమ్యూనిస్టు (విప్లవకారిణి). చైర్మన్ మావో చిత్రం ఎదుట శపథం తీసుకొంది. గట్టిగా నిలబడాలని నిస్పృహ నైరాశ్యాలకు లొంగిపోవలదని నాయకులు నొక్కి వక్కాణించారు. ఫలశూన్యమైన ఆత్మహత్య వలన ప్రయోజన మేమిటి? మండుటెండల్లో యిసుక యెడారులను పీక్కుతినే చలి గాలిలో మంచుకొండలను ఎర్రసైన్యం దాటిన వైనంగురించి కథలనేకం. అమిత కష్ట దినాలలో ఎర్రసైనికు లేవిధంగా గట్టిగా పట్టుదలగా నిలబడిందీ బ్లాకీ ఆమెకు చెప్పాడు. గాయాల వెంబడి రక్తంకారుతున్నా లక్ష్యపెట్టకుండా శత్రువుల సంఖ్య అమితంగావున్నా లక్ష్యపెట్టకుండా వందలాది జపాను వాళ్లను ఎదిరించే బ్లాకీ ఏకాకిగా నిన్నగాక మొన్న పోరాడిన దృశ్యం ఆమెకు జ్ఞప్తికి వచ్చింది.

ఆత్మహత్య చేసికోవడం ఎంత అవమానకరమో ఆమె గుర్తించింది. "నేను చచ్చినా ఆచావుకు విలువుండాలి. చస్తే ప్రజలకోసం చావాలి" అనే నిర్ణయానికివస్తుంది.

జపానువాళ్లు విజృంభించి దానవ విధ్వంసకాండ జరిపేటప్పుడు విప్లవకారు లనుభవించిన జీవిత నరకం హృదయవిదారకంగా వర్ణించబడింది.

దాస్వే శత్రువులకు పట్టుబడ్డప్పుడు ఖైదీలకు మంచినీళ్లయినా యివ్వకుండా బాధించారు. అంత బాధలోను దాస్వే విప్లవ కమ్యూనిస్టుగా తన కర్తవ్యాన్ని ఎలా నిర్వహించాలా అని తెగ ఆలోచిస్తాడు. అంతమందికి బొక్కెనడు నీళ్ళు తీసికొని అందరిని తాగమని వారికోసం ఆదర్శ కమ్యూనిస్టుగా నీళ్ళు తాగటం మానివేస్తాడు.

దాస్వే మళ్ళీ పట్టుబడి వదలివేయబడ్డాడు. కానీ జిన్లంగ్ చేతికి దొరికాడు. జిన్లంగ్ జపానువాళ్ళతో కలిసిపోయాడు. జిన్లంగ్ హో అనే దేశద్రోహితో కలసి

దా స్వేని విప్లవకారుల జాడ చెప్పమని పెట్టిన బాధలు ఏదేశంలోనైనా ధనవంతుల(పెట్టు బడిదార్ల)ప్రభుత్వాలు ప్రజావిప్లవకారులను ఎలా బాధిస్తాయో మనృకు తెలియజేస్తాయి. ఆ సందర్భంలో జపాన్ జనరల్ మాటలు, రచయిత వ్యాఖ్య చెప్పుకోదగ్గవి.

"కమ్యూనిస్టులను నాశనంచేయడం అంటే అడవిని నరికేయడం అన్నమాట... నీవు కొమ్మలను నరికివేశావా చెట్లు యింకా సజీవంగా వుంటాయి. ఈ కమ్యూనిస్టులకు రహస్య ప్రజాసంఘాలు వేళ్ళులాంటివి. అందువలన వీటిని త్రవ్విపారేయాలి. చెట్టును సమూలంగా నాశనం చెయ్యాలి, అప్పుడు మాత్రమే కమ్యూనిస్టులు నశిస్తారు...అడవు ల్లోని చెట్లన్నిటిని వేళ్ళను త్రవ్వడం (సాధ్యమేమోగానీ) ప్రజలందరిని నరికివేయడమే అవుతుంది. బాధించినా రహస్యాలు చెప్పని దాస్వేతో దేశద్రోహి జిన్లంగ్ "నీకు తెలిసినవన్నీ చెప్పెయ్. నిన్ను సరిగా చూస్తాం. లేకపోతే ఈ లోకంలో నీవు బతికి బట్టగట్టడం అసంభవం. నేనూ నీవు చేసిన పనే చేస్తూవుండేవాణ్ణిగదా: నేనూనీలాంటి మనిషినేగదా! ఏం, నేను యీ పక్షానికి వచ్చేశాను. శుభ్రంగా బాగుపడ్డాను, చూస్తు న్నావుగదా!" అంటాడు.

శ్రామికవిద్రోహిపెట్టుబడిదారీ ప్రభుత్వాలపక్షాన చేరిన విప్లవవిద్రోహులు విప్లవ కారులను అన్నివిధాల పతనంచేయాలని ప్రయత్నిస్తారు. కానీ దాస్వేలాంటి విప్లవ కారులు అంతబాధలోను, "దేశద్రోహితొత్తుకొడకా! మనిద్దరం ఒకేరకంగా ఎప్పుడు న్నాంరా!" అంటాడు, మనుషులంతా ఒకేరకంగా వుండవచ్చుగానీ శ్రమజీవులకోసం తమ ప్రాణాల్ని తృణప్రాయంగా అర్పించే విప్లవకారులకు తమకోసం వేలాది ప్రజల జీవితాలను నాశనం చేయడానికి యిసుమంతైనా బాధపడని శ్రామిక విద్రోహులకూ హస్తిమశకాంతరం వుంది.

పైగా దేశద్రోహి హో దాస్వేని లొంగదీసేందుకు "ఇప్పటికికూడా నేను జపాను వాళ్ళకు వ్యతిరేకమే, అయితే మీరున్నంత చురుకుగా నేనిప్పుడులేను" అంటాడు. ఈ కమ్యూనిస్టు విద్రోహి మనదేశంలోని కమ్యూనిస్టువిద్రోహులను మనకొకసారి గుర్తొచ్చే టట్టు చేస్తాడు.

మృత్యుసమీపానికి వచ్చేసరికి బాధింపబడ్డ దాస్వే భగ్నహృదయంతో విలపిం చాడు. "నేను వుద్యమంలో చేరకపోయినట్లయితే గొప్పహరిని ఎదిరించకపోయినట్ల యితే ఈ నరకంలో పడేవాణ్ణికాదుగదా! నాకు చావుకలిగితే యీ బాధ పోవునుకదా!" అని ఆత్మహత్యను గురించి ఆలోచించాడు. మిగిలిన ఒక కన్నుతెరచి సూర్యరశ్మిని చూసిన దాస్వేకి, తాను చేయెత్తి 'పరిస్థితి ఎంత కఠినంగా వున్నాసరే గట్టిగా నిలబడి

పోరాడటానికి' శపథంచేసినరోజు జ్ఞాపకం వచ్చింది. "నేను ఏమని ఆలోచిస్తున్నాను?" అని తనను తాను తిట్టుకోసాగాడు. నేను కమ్యూనిస్టునా? ప్రజల మన్నన పొందడానికి అర్హుడనుగాను. ప్రజలేమో గట్టిగా పోరాడుతూ యమయాతనలు పడుతూంటే కాస్త బాధను అనుభవించానో లేదో చావగలిగితే బాగుండుననుకుంటున్నాను. ఛీ! నేను ఎంత మట్టిబుర్రవెధవను"అనుకొని"నేను ఉద్యమంలో చేరకుంటే యీపాటికి చచ్చిపోయేవాణ్ణి"అని గుర్తిస్తాడు.

శత్రుగ్రామంలో ప్రవేశించి శత్రువులచే గుర్తింపబడ్డ ష్వాంగ్ శత్రువులతో జరిపిన పోరాటం ఒళ్ళు గగుర్పొడిచేటట్లు చేస్తుంది. పదిమందికిపైగా శత్రువులను తానొక్కడే చంపుతాడు. గాయపడి చావును సమీపిస్తున్న ష్వాంగ్‌కు ఒక దేశద్రోహి (గాపి) "ఒక్క నిముషంలో నిన్ను మాడ్చి మసిబొగ్గు చేయబోతున్నాంరా! నువ్వు శుభ్రంగా లొంగిపోయావా, తొత్తుకొడకా! నీ కుక్కబతుకు రక్షిస్తాంరా?" అంటాడు. స్రవించిపోతున్న జీవితబలాన్ని ఒక్కసారిగా చిక్కబట్టుకొని ఆ విప్లవవీరుడు, "నీ నీచపు సలహా నాకక్కరలేదురా! నేను కమ్యూనిస్టునిరా! కమ్యూనిస్టుని. చావైనా చస్తాగానీ లొంగనురా! నేను చచ్చినా ఫరవాలేదు. ఈరోజున మీనుండి కావలసినంత మూల్యాన్ని గుంజానురా?"అని ప్రత్యుత్తరమిస్తాడు. తన పిస్తోలును శత్రువులకుపయోగపడనివ్వకూడదని ఆలోచిస్తాడు. తన పిస్తోలును కాల్చినప్పుడు దానిమూతిని మూసివేస్తే దానికంత బద్దలైపోతుందని ఎక్కడో విన్నసంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చి పిస్తోలు గొట్టాన్ని నోట్లోపుంచుకుని నాలుకను గొట్టంలోదూర్చి "ఈ విధంగా పార్టీకొరకు ఛైర్‌మెన్ మావో కొరకు ప్రజలకొరకు సవ్యమైన పనిచేయగలను"అనుకొని పిస్తోలుపేల్చుకున్న ఆత్మత్యాగి ఆ విప్లవకారుడు.

తనకు కుడిభుజంలాంటి ష్వాంగ్‌ను పోగొట్టుకున్న ల్లాకీ "మనం కమ్యూనిస్టులం. ధైర్యంగాను కృతనిశ్చయంతోను వుండాలి. చావుకు వెరువరాదు. ఒకడు పడిపోతే రెండవవాడు పోవాలి. మరల యత్నించాలి. త్వరగానో ఆలస్యంగానో మనంతప్పక జయిస్తాం!"అంటాడు.

శత్రువులవేపు పనిచేస్తున్న పాతమేయరు షెన్‌ను తమవేపు తిప్పుకోడానికి వెళ్ళినదాస్వేకు మేయరు తానుతినే తిండిపెడతాడు. అలాంటి ఆహారం సంవత్సరంలో ఒక్కసారి లభించినా తన అదృష్టంగా భావిస్తాడు సామాన్యరైతు; అంటాడురచయిత. దాస్వే ఆ భోజనాన్ని చూచి ఏవగించుకుని యిడినన్ను పాడుచేస్తుంది. ఈ ఆహారమంతా ప్రజలు చెమటోడ్చుగా రక్తాన్ని అర్పించగా వచ్చింది"అని నిరాకరిస్తాడు.

శత్రువులు గ్రామాలు వశపరచుకున్నప్పుడు గాయపడ్డ విప్లవకారులను శత్రువులకు దొరకకుండా దాచడంలో రైతులు తీసికొన్న జాగ్రత్త ప్రశంసనీయమైనది. దాస్వే ఆ విషయమై కథానాయిక మేయీకి కృతజ్ఞత చెప్పినప్పుడు ఆమె "విప్లవవాదులంతా ఒకే పెద్ద కుటుంబం. ప్రతి విప్లవవాదీ ఆత్మబంధువు" అంటుంది.

విప్లవకారుల ఆక్రమిత ప్రాంతాలలో ప్రతిరైతుకు ఎదురయ్యే ఉత్పత్తి సమస్యలను పరిష్కరించడంలో అధికోత్పత్తి సాధించేందుకు రైతాంగప్రజలను సమీకరించడంలో విప్లవకారులు నిమగ్నమయ్యేవారు.

ఖైదీగా పట్టుబడ్డ మేయీని, తమవేపు త్రిప్పుకోడానికి బాధించి, చావటమో బ్రతకటమో నిర్ణయించుకోమన్న దేశద్రోహులకు "చచ్చిపోవడం ద్వారానే విప్లవానికి విశ్వాసపంతంగావున్నానని రుజువుచేసుకోగలుగుతాను" అని జవాబిస్తుంది ఆవిప్లవకారిణి.

అన్ని కష్టాలను ఎదుర్కొని చివరికోటనుగూడ వశపర్చుకొన్నతరువాత దాస్వే, "కాస్త బాధపడితే మాత్రమేం! విప్లవంవిజయవంతమవగానే మనపిల్లలు సుఖమయ జీవితాన్ని గడుపగలుగుతారు" అంటాడు భావితరాల సుఖంకోసం ప్రాణాలనైనా చిరునవ్వుతో వదలటానికి వెనుదీయలేదు ఆ కమ్యూనిస్టు విప్లవకారులు.

[నవలారచయితలను గురించి- యువాన్ చింగ్,కుంగ్ చూయేలు భార్యాభర్తలు. వీరు ఈ నవలలో వచ్చే నాయకుల, నాయకురాండ్ర నాయకత్వంకింద కార్యకర్తలుగా పనిచేసారు. ప్రస్తుతం పెకింగ్‌నగరంలోనున్న మోషన్‌పిక్చర్ బ్యూరోలో సినేరియో రచయితలు.

చిట్టా మహానందీశ్వరశాస్త్రి (మహేశ్)గారిచే సరళమైన తెలుగులోకి అనువదింపబడి 'ఆదర్శగ్రంథమండలి' విజయవాడవారిచే 1955 లో మొదటిసారి ప్రచురించబడి ఈనవల 1958 లో ద్వితీయ ముద్రణపొందింది.]

—చిమట రాజేంద్రప్రసాద్

తుపాకి బరువైతే ఒక భుజం నుంచి మరో భుజానికి మార్చు. కాని తుపాకీని ఎన్నడూ కిందపెట్టకు.

— జర్మన్ సామెత

తుపాకి పట్టడంలో తప్పులేదు. దాన్ని మరింత దృఢంగా పట్టి వుండవలసింది.

[illegible] తరువాత లెనిన్ చెప్పినమాట'.)

వెండి చెంబు కాలేని కుండపెంకు

"బూర్జువా పెళ్లికూతురు" నవకవిత ?

తెలుగుదేశంలో సామాన్యజనం పేరు మధ్యతరగతి వాళ్ళకీ, ఉన్నత తరగతి వాళ్ళకీ పనికిరావడం సాహిత్యపరంగా భావకవిత్వంతోటీ, రాజకీయంగా ప్రజాస్వామ్యంతోటీ ప్రారంభం అయింది. ప్రజాస్వామ్యానికి పూర్వపుదశలో కులవ్యవస్థ పట్టికుగా వుండేది. ఎవడు ఏ కులంవాడో చెప్పుకోడానికి జంకు వుండేదికాదు. ఆ వ్యవస్థమీద దెబ్బతియ్యవలసిన అవసరంవున్న బూర్జువావ్యవస్థకి ప్రజాస్వామ్యం, సర్వమానవ సమానత్వం మంచి నినాదాలు అయినాయి. ఆదర్శభావాలు తేలికగా వంటబట్టే యువతీ యువకులకి అవి పరమధ్యేయాలుగా కనిపించాయికూడా. బూర్జువా ఆర్థికవ్యవస్థ ఫలితంగా కులాల పరిధులను అతిక్రమించిన ఒక కొత్త ధనికవర్గం, ఒక కొత్త మధ్య తరగతి ఏర్పడడానికి అవకాశం కలిగింది. సాంస్కృతికంగా ఉన్నతస్థాయిలోవున్న కులీన కుటుంబాలు, వాళ్ళకున్న డబ్బునుబట్టి కొత్తవ్యవస్థలో ధనికవర్గంలోనో, మధ్య తరగతిలోనో సర్దుకోవడం జరుగుతూండగా, ఆర్థికంగానూ సాంస్కృతికంగానూ తక్కు వస్థాయిలో వున్న కులాల వాళ్ళకి మధ్యతరగతిలోకి రావాలని ప్రయత్నించడం ఒక కొత్త ధ్యేయం అయింది. సంఘంలోవుండే పాత తరతమభేదాలుమారి కొత్త తరతమ భేదాలు ఏర్పడుతున్న ఈదశలో సర్వత్రి జరుగుతున్న ఈ సామాజికపరివర్తన వ్యక్తుల జీవితాలలో చమత్కారమైన సంఘర్షణలకి కారణం అవుతోంది. పరమగాఢమైన యీ స్వార్థప్రేరణలకి ప్రజాస్వామ్యపు, ఆదర్శవాదపుముసుగులూ, కొండొకచో సోషలిస్టు విప్లవవాదపు తొడుగులుకూడా అనువుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. కొంత మంది వ్యక్తులు యీ ముసుగుల్ని తెలిసి తెలివితేటలతో వాడుకుంటూంటే, మరికొందరు తమ ముసుగుని గుర్తించేస్థితిలోకూడా లేక, ఒక అయోమయమైన ఆదర్శభావాల పొగమంచులో వుండిపోతున్నారు.

గత రెండుమూడు దశాబ్దాలుగా వస్తున్న తెలుగుసినీమా, తెలుగు నవల, చిన్న కథలని పరిశీలిస్తే ఈ పరిణామం మధ్యతరగతి సాహిత్యంలో ఎంత స్ఫుటంగా కనిపిస్తుందో బోధపడుతుంది.

బూర్జువాపెళ్ళికూతురుకూడా యీ పరిస్థితుల్లో వచ్చినకథే. ఈకథలో అయిమావతమ్మ గొప్ప కులంలోపుట్టిన అనాకారి అమ్మాయి. కులం గొప్పదేకాని డబ్బెక్కువ

లేదు వాళ్ళకి. ఆ కారణంచేత వాళ్ళు ఆ అమ్మాయికి పెళ్ళిచెయ్యలేకపోతారు. ఆ అమ్మాయికో అన్నవున్నడు(నారాయినబాబు)అతని విప్లవవాదపు ప్రభావంలోవున్నహరిజనయువకుడు(పెసాదం) ఆ అమ్మాయిని చూడకుండానే, తను ఆ అమ్మాయిని చేసుకుంటానంటాడు. అటూ యిటూకూడా పెద్దవాళ్ళు అందుకు ఒప్పుకోరు. పెసాదం కలెక్టరవుతాడని వివరించి ఆ సంబంధానికి అయిమావతమ్మ తల్లిదండ్రుల్ని ఒప్పిస్తాడు నారాయినబాబు. మధ్యలోవచ్చే ఒక ముసిలికవిదగ్గిరవున్న ఉత్తరాలు చదివీ. తన తండ్రిచెప్పినమాటవినీ, తనకుతను ఆత్మవిమర్శచేసుకునీ పెసాదం, నారాయినబాబులోని అవకాశవాదాన్ని, వాళ్ళకులంవాళ్ళ అవకాశవాదాన్నీ గుర్తిస్తాడు. అందుకని, తనకువచ్చిన కలెక్టరుద్యోగాన్ని వొదిలేసి అయిమావతమ్మని చేసుకోడానికి వెళ్తాడు. కలెక్టరుద్యోగాన్ని వొదిలేసిన పెసాదాన్ని చేసుకోడానికి అయిమావతమ్మ ఒప్పుకోదు. పెసాదం తన కులం పైడమ్మని చేసుకుంటాడు.

స్థూలంగా కథ ఇది. ఇందులో రచయిత చూపించినది పైకులాల అవకాశవాద తత్త్వం. దాంతో చూపించదలుచుకున్నది కిందికులాలలోని నిజాయితీ. నారాయినబాబు, అయిమావతమ్మ పైకులాల ప్రతినిధులు. పెసాదం కిందికులానికిప్రతినిధి. పైకులాల పాత్రల అవకాశవాదతత్త్వం యిందులో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. నారాయినబాబుకి, తన విప్లవవాదపుముసుగు తెలుసు. దాన్ని తెలివిగా వాడుకోవడం తెలుసు. అయిమావతమ్మ ముసుగు ఆంతరంగికం. తీరనికోరికల యవ్వనపు బాధలో ఏర్పడిన కామ సామ్యవాదపు కలలామెవి. వీటివెనకాతల దర్జా, హోదా బతుకులకాంక్షలామెకున్నాయి. అవసరం వచ్చిన తరుణంలో తన ముసుగులోంచి బయటికొచ్చేసి తన కోరికల నిజస్వరూపాన్ని బయటపెట్టుకోడానికి జంకదామె.

కాని పెసాదంపాత్రకే ఒక స్పష్టమైన ఆకృతిలేదు. పెసాదానికి విప్లవవాదం వేపు ఉత్సాహం కలగడానికి అతనిలోవున్న రొమాంటిక్ ఆదర్శభావాలు కారణం. దానికితోడు, అతనిలో పైకులాలస్థాయికి వెళ్లాలనే ఆశతోకూడిన బూర్జువాతత్త్వమూ, తను 'కుండపెంకు'ననీ, వాళ్ళు 'వెండిచెంబు'లనీ అనుకునే ఫ్యూడల్ మనస్తత్వమూ ఇవన్నీ కలగాపులగంగావున్నాయి. తను అయిమావతమ్మని చూడలేదు. ఆమెమీద ఏ రకమయిన యిష్టమూవుండడానికి అవకాశంలేదు. కాని గొప్పకులంమీది ఆశని అతను అయిమావతమ్మమీద యిష్టంగా తలచుకుని తననితాను మోసంచేసుకోగలడు.

దేవుడు సల్లగసూత్తే
కలకటేరు కావొచ్చు

ననుకుని, తననితాను ఎగేసుకుని, తన కోరికలకి కోరలుపెంచుకోగలడు. అందుకోసం

నారాయిణబాబుదగ్గిర చేతులునలుపుతూనిలబడి ప్రాధేయపడి, 'ఏటంటాడో...ఏటంటాడో' అని, 'టాట్టరుకింద కుప్పనలిగినట్టు నలిగిపో'గలడు. నారాయిణబాబు తెలివిగా 'నీకు నచ్చిద్దో నచ్చదో' అంటే, 'మాకులవోలు అంతకన్న అందంగవుంటారేటండి' అని మొత్తం తనకులాన్నంతటినీ తక్కువచేసుకోగలడు. తీరా యింటికెళ్లాక, అమ్మా నాన్నా ఎదురుతిరిగి పెట్టిన చీవాట్లూ, కన్నీళ్లూ తనకి అడ్డొస్తే, ఆ వరసలో అయిమావ తమ్మ ఎంత అనాకారో అమ్మ వివరంగా వర్ణించడమూ, దాంతోపాటు తన కులంపిల్ల పైడమ్మ

యీ పొద్దుదాకా సిన్నిగుడ్డు
కల్లముందే పెద్దకల్లతో
ఎదిగిపోయింది
గుమ్మంలోంచి పొత్తూంటే

తనుచూడడమూ జరగడంతో, తీవ్రంగా ఆత్మవిమర్శచేసుకోగలడు. తనకి అయిమా తమ్మని చేసుకోవాలని బుద్ధిపుట్టడానికి 'తనలో డబ్బునోళ్ల బుద్దులు / తందనా'లాడడం కారణమని గుర్తించగలడు. అదే అదననుకుని, నారాయిణబాబు కపటాన్నీ, వాళ్ళ కులంవాళ్ళస్వార్థాన్నీ పసికట్టెయ్యగలడు. మరి ఇన్నిచేసినవాడు అక్కడితో ఆగిపోయి వూరుకోడు. పోనీ నారాయిణబాబులోవున్న లోపాలులేని నిజమైన విప్లవమార్గంవేపు నడవడానికి సిద్ధమూకాడు. పెళ్ళివిషయంలో తనకింకా ఎవరిమీదా నిజమైనయిష్టమూ లేదని గుర్తించనూ గుర్తించడు. ఎందుకోగాని ఆ ముసిలికవిగారియింటికివెళ్ళి కాస్త గూఢచారిపనిచేసి, నారాయిణబాబు కపటపుమనిషిఅని మరోసారి నిర్ధారణచేసుకుంటాడు. మరి ఆ తరవాత ఎందుకు అతనింకా అయిమావతమ్మని పెళ్లిచేసుకోడానికి వెళ్తాడో, ఏ మహాప్రయోజనంకోసం కలక్టరుద్యోగం వదిలేసి, అప్పటికి తనకి నిజంగా గౌరవంలేని నారాయిణబాబుని దీవించమని అడుగుతాడో బోధపడదు తనముసుగు తొలగించుకుని, తనలో నిజమైనప్రేరణలని గుర్తించవలసిన తరుణంలో అకస్మాత్తుగా కలెక్టరుద్యోగం వొదిలెయ్యడం అనే త్యాగం'చేసి మరోముసుగులో యిరుక్కుంటాడు పెసాదం.

పెసాదంచేత ఈరకమైన తెలుగుసినిమాత్యాగంచేయించి అతన్ని ధర్మవీరుడుగా చిత్రిస్తుంది కథ. ఇదంతా పెసాదం ఎందుకు చేశాడా అనిచూస్తే, అయిమావతమ్మని పెళ్ళిచేసుకుంటానని మాటయిచ్చాడు కాబట్టి,- అని కథకుడు చెప్పే కారణం.

ఇకపోతే, ఈ కథలో నారాయిణబాబు వక్సలైటుకావడం, ముసిలికిట్టుడు కవి కావడం ఎందుకుజరిగాయో చూడాల్సివుంది. మాటవరసకి నారాయిణబాబు సర్వోదయ వాడీ, ముసిలికిట్టుడు సంగీతం మాష్టరూ అయినా, ఈకథకి ఏమీ లోటుండేదికాదు.

పోతే ఇందువల్ల స్పష్టపడేవి కథలోచెప్పని కారణాలవల్ల రచయితలో ఏర్పడిన కొన్ని prejudices. అవి రచయితకి అనేక కారణాలవల్ల ఏర్పడివుండవచ్చు. వాటి మంచి చెడ్డలు కథతోపాటు వివరించవలసిన అవసరం వున్నంతగా అవి కథలో కలవలేదు. అందుచేతనే కథని చర్చించేటప్పుడు వాటిని పూర్తిగా వదిలెయ్యడం సాధ్యంఅయింది.

అయితే, కథలో కలవని కల్పన అయినా, నారాయినబాబుని నక్సలైటుగా ఎందుకు చెయ్యవలసివచ్చిందో చూడాలంటే, కథని అలావుంచి, రచయితని గురించి విచారించాలి.

పెళ్ళికూతురిని బూర్జువా అని పేర్కొన్న రచయిత, ఆమాటని పూర్తిగా మార్క్సిస్టుఅర్థంలోకాకుండా, కేవలం ఆమాటకివచ్చిన నింద్యార్థంలోనేవాడాడు. అలాకాకపోతే పెసాదాన్ని ప్రోలిటేరియట్‌గానూ, కథనంతటినీ మార్క్సిస్టు దృక్పథంతోనూ చిత్రించవలసివుండేది. ఈ రచయితకి ఆ మాటలోని నింద్యార్థాన్ని వాడుకోడానికి అభ్యంతరంలేదు. కాని దాని తాత్వికార్థాన్ని చూస్తేమాత్రం భయం. పెసాదం పాత్రచిత్రణనీ, నారాయినబాబుమీదా అతని కులంమీదా పెసాదం తల్లిదండ్రుల విమర్శల తీరునీ, నారాయినబాబు రాజకీయ విధానాలమీద అతని బాబాయి చేసిన విమర్శలతీరునీ చూస్తే, రచయితకివున్న రెండు అభిప్రాయాలు స్పష్టంగా తెలుస్తాయి.

ఒకటి : వ్యక్తిగతసుగుణాలు– ఆస్తిమీద మక్కువలేకపోవడం, మాటమీద వల్లమాలిన నిలకడవుండడం, పేదవాళ్ళకి దానంచెయ్యడం ఇలాంటివి– చాలా గొప్ప విషయాలు: ఆ గుణాలున్నవాడు దైవసమానుడన్నభావం.

రెండు : కమ్యూనిస్టులన్నా, అందులోనూ నక్సలైటులన్నా అవ్యాజమైన అసహ్యం.

మాటమీద బాబుకంత గురి !
బాబులో గంగిగోవు నిల్సినాది
సెట్లు నెమిలిపిట్టల్లా వూగీసులాడుతున్నాయి
నేడిపిల్ల గడ్డిపరక బెదురునేకుండ కొరుకుతున్నాది
య్యేటా మంచితనం...య్యేటా మంచితనం
ఒవులుసూసినా రారే...బాబులోని దేముడ్ని —పుట 52

యీడ పాలికాపోడికి గుప్పెడు మెతుకులెట్టలేనోడు
ఆడ కోయోలికి వోడికూడో పాసెక్కింది పారేసి మీసంమెలేత్తాడు.
—పుట 35

శానామంది సూడు డబ్బంటే యిట్టంనేదంటూనే
సంచులకొద్దీ ఎనకేత్తారే అల్లా అనుకో... —పుట 12

ఈ కథద్వారా రచయిత అందిస్తున్న పరమ సందేశం ఇలాంటిమాటల్లో దొరుకుతుంది.

ఈ రకం వ్యక్తిగత సుగుణాలకి అపారమైన ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం ఫ్యూడల్ వ్యవస్థకి ఆధారం. హిందూమతం పేదవాళ్ళకి తరతరాలుగా ఈ పాఠాలే చెప్పింది. అవే ఈ కథలో రచయితకూడా చెప్తున్నాడు. కాకపోతే ఈమధ్యవచ్చిన సోషలిస్టు భావాల ప్రభావంవల్ల పేదవాళ్లకి ఆ సుగుణాలు మూర్తీభవింపజేసి, పెద్దకులాలలో మొత్తంగా ఆ గుణాలులేవని చెప్తాడు రచయిత. ఈ రకం రచయితలే ఇంతకుముందు కాలంలో పెద్దకులాలవాళ్లకే ఈ సుగుణాలు అప్పజెప్పేవాళ్లు. ఏమయినా, కులరీత్యా మనుషుల్ని విడదియ్యడమనే లక్షణంమాత్రం ఈ రచయితల్లో పోదు. వర్గరీత్యా మనుషుల్ని విడదీసి వాళ్ల వాళ్ల వర్గ లక్షణాలను చూపించడానికి ఈ రచయితలకి చచ్చేటంత భయం.

ఈ కథలో పెసాదంబాబు చిన్నసైజు హరిశ్చంద్రుడు. ఈ రకం మనుషుల్లో వ్యక్తిగత, నిరర్థక, ఆదర్శ లక్షణాలు పెరుగుతున్నంత కాలమూ, అంటే వాళ్లల్లో సామాజిక చైతన్యం కలగనంతకాలమూ ఫ్యూడల్ వ్యవస్థకీ, దాని వారసురాలుగా వచ్చే పెట్టుబడి దారీ వ్యవస్థకీ ఎట్టి ప్రమాదమూ వుండదు. ఈ వ్యవస్థలలో మక్కువ వున్నవాళ్లు పేదవాళ్లమీద జాలిపాటలు రాయడానికీ, అవసరమైతే డబ్బున్నవాళ్లని తిట్టడానికీ ఏమీ సందేహించరు. ఎటొచ్చీ, వాళ్ళ ఆదర్శనాయకుడు మాత్రం ఈ వ్యవస్థని నిలబెట్టే ఆదర్శాలకి చిహ్నంగా నిలుస్తాడు. ఈ రకం రచయితలందరూ అందుచేతనే, కారణం చెప్పకుండా కమ్యూనిస్టుల్ని అసహ్యించుకుంటారు. ఈ రోజుల్లో నక్సలైట్లు మరీ భయంలేకుండా ఈ వ్యవస్థని ఎదుర్కొంటున్నారని వీళ్ళభయం. అందుచేత అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా, వీలయితే పేదవాళ్ళచేతనే కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక భావాలు చెప్పిస్తారు. ఈ రచయితచేసిన పనీ అదే.

ఈ కథలో నిజానికి పెళ్లికూతురు మాత్రమే బూర్జువాకాదు. పెసాదంకూడా బూర్జువాయే. పెళ్లికూతురు అన్నసంగతి సరేసరి. అయిమావతమ్మ, పెసాదంల తల్లి దండ్రులుమాత్రం ఫ్యూడల్ వ్యవస్థలో పెరిగినవాళ్ళవడంచేత, ఆ లక్షణాలున్నవాళ్ళు, కొంత కొంతగా పెసాదానికీ, ఆ లక్షణాలున్నాయికూడా. ఈ విశేషాన్ని కప్పిపుచ్చేసి, ఒక నున్నని వ్యక్తిగత సుగుణవాదపు మేలి ముసుగులో తన వర్గ స్వార్థాన్ని కప్పిపుచ్చడం రచయిత చాకచక్యం. దీనికి సవాలక్ష మెరుగులుపెట్టి నవ్య కవిత్వంగా చలామణీ చెయ్యబూనడం అందుకు పైమెట్టు.

ఇది నూటికి నూరుపాళ్ళూ తెలుగు సినిమా కథ. ప్రస్తుతం తెలుగు దేశంలో అయోమయపు ఆదర్శాలచాటున మధ్యతరగతి రచయితలుచేస్తున్న అనేక చిల్లరపత్రిక కథలలాంటిదే ఇది. ఇందులో రచయిత చూపించిన వాస్తవికత ఏదీలేదు. ఉన్నది కాస్తా వాస్తవికతాభాస. సమాజంలో జరుగుతున్న పరిణామపు స్వరూపాన్ని గుర్తించ గల స్థితిలో రచయిత లేడు. అయినా, ఇలాంటి కథలు ఎందుకువస్తాయో పరిశీలించ డానికి ముడిపదార్థంగామాత్రం ఈ కథ చక్కగా ఉపయోగపడుతుంది.

పోతే, ఈ కథని వచన కవిత్వరూపంలో ఎందుకు రాయవలసి వచ్చిందో తెలి యదు. ఈ "వచన కవిత్వం"లో లైనులు మామూలు వచనపు వరసలో అచ్చువేస్తే వచ్చే ఇబ్బంది బోధపడదు. కవిత్వానికున్న చలామణీ కోరుకోవడమూ, కాగితాన్ని పొదుపుగా వాడవలసిన అవసరం లేకపోవడమూ ఇందుకు కారణాలు కావచ్చు.

ఇక ఇందులో భాషనిగురించి ఒకమాట- ఇంతకుముందు ఈ రచయితదే 'ఎద గండి'అనే పుస్తకాన్నిసమీక్షిస్తూ ఈ సమీక్షకుడు చెప్పినమాటని మళ్లా చెప్పవలసివుంది. ఈ పుస్తకానికి పాఠకులు ఆధునిక విద్యావంతులు. ఈ భాష మాట్లేడేవాళ్లు చదవలేని వాళ్లు. ఆధునిక విద్యావంతులకోసం, ఆధునిక విద్యావంతుల మానసిక ప్రపంచంలో వుండే భావాలకి, సామాన్యజనపు భాషని తొడిగి రాసిన ఆధునిక రచన ఇది. ఇది సా మాన్యజనులపేరుకీ, వాళ్ళ భాషకీ ఏర్పడిన కొత్తచలామణిని వాడుకోడానికి పై తరగ తులవాళ్లచేసే ప్రయత్నంలో ఒక చిన్నభాగం.

అయితే మిగతాసంగతి ఎలావున్నా, ఈ భాషవల్ల ఈ రచనకి ఏర్పడిన అందం లేకపోలేదు. ఈ భాషలోచెప్పిన వూహల్లో కొన్ని చాలా మంచి ఉపమానాలు, చిత్రా లూ వున్నాయి సామాన్యులమాటల్లోవున్న తాజాతనం, బలం ఒడుపుగా చెప్పినచోట్లు చాలావున్నాయి. వాటి సామర్థ్యాన్ని విద్యావంతుడైన పాఠకుడికి అందించినందుకు రచయితను మెచ్చుకోవాలి.

ఈ పరిమిత ప్రయోజనాన్ని మించి, ఈ రచన చేసే మంచిపని ఇంకేదీలేదు.

— వియ్యన్న

సాహిత్య లేఖలు :

విప్లవ ఎలిజీ - అత్యుక్తిదోషం.

విప్లవకథకుడు ఎన్. ఎస్. ప్రకాశరావు హఠాన్మరణం, విప్లవాభిలాషులందరికీ పిడుగులాంటివార్త. అతనులేనిలోటు విప్లవాభిమానుల్ని చాలాకాలం బాధపెడుతుంది.

అతని స్మృతికొరకు మీరు సృజన జులై 1973లో ప్రచురించినలేఖల్లో సంపాదకీయంలో, ఎలెజీల్లో చాలా అతిశయోక్తులున్నై. అవి హాస్యాస్పదంగాకూడావున్నై. విప్లవరచయితలు అవాస్తవికవిషయాలు వ్రాయడంవల్ల స్మృతివాక్యాల బలం పెరుగుతుందని భావించరాదు. సంపాదకీయంలో యిట్లా అన్నారు.

"ప్రజలపట్ల పీడితులపట్ల ప్రేమతో సమాజంమీద శాస్త్రీయప్రయోగాలుచేసే అన్వేషకులు, యౌవనంకన్న చావును, సౌఖ్యంకన్న త్యాగాన్ని, భద్రతకన్న బలిదానాలనుకావాలని ఎంచుకుంటారు; ముందుతరాలు సుఖంగా క్షేమంగా బతకాలని. వాళ్లకు విప్లవకారుడుగా జీవించడం గొప్పవిషయం. విప్లవకారుడుగా మరణించడం అన్నిటికన్న గొప్పవిషయం." ప్రకాశరావు ప్రమాదవశాత్తు మరణించారు. ఈ పైమాటలు ఎంత అత్యుక్తులో చెప్పనవసరంలేదు.

ఎలెజీల్నిచూస్తే, మొదటవేసిన 'విషారా'గేయం విప్లవరచయిత రాయవలసిన ఎలెజీగాలేదు.

"చిలకలోని సొగసులా
మల్లెపూల తెలుపులా
మందారపు ఎరుపులా
పసిపాపల నవ్వులా"

ఇవన్నీ బూర్జువారచయితల పలుకుళ్లు.

అట్లాగే

"ధర్మానికి తావులేదు
న్యాయానికి నీడలేదు
దైవానికి గుండెలేదు"

ఇవన్నీ విప్లవకథకునిమీదరాసే గేయంలో వుండవు. అసలు విషారాగేయమంతా ఒక బూర్జువా ఎలెజీలావుంది. కాని ముగింపుమాత్రం బాగానేవుంది. అట్లాగే చిట్టచివర

చెరబండరాజు ఎలెజీకూడా రొమాంటిక్ పోయట్ రాసినట్లుంది. కాని విప్లవకవి, విప్లవ కథకుడిమీద రాసినట్లులేదు. ప్రారంభమే శ్రీశ్రీ తిలక్ మీద మొదలుపెట్టినట్లుంది.

"విశాఖలో గాలి మూగబోయింది
కఠినశిలగా సముద్రం ఘనీభవించింది."
"మనిషి బతికున్నప్పుడు
మంచేమిటో తెలియని సమాజం మనది"

గేయం చివరలో—

"మరణించినవాణ్ణి
మంచితనం
మనుషుల్లో వెతికిస్తుంది
మనసులో బతికిస్తుంది"

ఒక వ్యక్తివాది (Individualist) ఒక మంచివాడిమీదరాసిన వాక్యాల్లాఉన్నాయివి. విప్లవకారుడంటేనే మంచివాడుకావాలి. మంచితనాన్ని విడిగాపొగడ్డం బూర్జువాధోరణి.

"విశాఖసముద్రంలా
నళిని హృదయం
చీకట్లో రోదిస్తున్నది"

భార్యయొక్క వ్యక్తిగతవేదనని చెప్పకుండా శ్రామికుల్ని, విప్లవాభిమానులైన జనుల్ని చెప్పడం ఉచితం.

"నిన్నగాక మొన్ననేగదా తెనాలిలో
పక్కపక్కనే నువ్వూ నేను అక్కయ్యాకూర్చుని
చెక్కభజనగాళ్ళ గురించి చెప్పుకొన్నాం."

ఇవన్నీ తమ వ్యక్తిగత పరిచయాల్ని చెప్పుకుంటున్నట్లున్నైతప్ప— విప్లవగేయానికుండవలసిన లక్షణంలేదు. గేయం అంతా రొమాంటిక్ ధోరణిలోఉండి "మావోవాడా మావాడా" అనగానే దానికి విప్లవలక్షణం రాదు.

"శాస్త్రీయ పరిశోధనలో
ప్రమాదవశాత్తు ప్రయోగంమధ్యలో
ప్రాణాలు గోల్పోయినవాడా!"

ప్రకాశరావు శాస్త్రీయపరిశోధనలో చనిపోలేదు. ఒక మిత్రుని చూడడానికివెళ్ళి అక్కడ ఆ మిత్రునితోబాటు మరణించాడు.

ఎలెజీలో విప్లవభావాన్ని చెప్పడం ఎలా అన్నదానికి 'ఎన్వీ'గేయం సమాధానం. అతనుచెప్పిన స్మృతులుకూడా విప్లవభావానికి ఉపయోగించేవే।

"ఉత్సాహం చచ్చిన
నీరస వాతావరణ
హైదరాబాద్ విరసం సభల్లో
కథాగోష్టిపై నీ ప్రసంగం
ఉత్సాహానికి ఊపిరిపోసింది
హృదయాల్లో ఉత్తేజాన్ని నింపిది"

గేయం అంతా చాలా ఉత్తేజంగా సాగింది. విప్లవఎలెజీకి తగిన ఉదాహరణలాఉంది. కాని యిందులోను దారుణమైన అత్యుక్తులున్నై.

"ఈ దోపిడీవ్యవస్థ
పరోక్షంగా
ఎంత అనాగరికంగా
ఎంత అమానుషంగా...
ఈ వ్యవస్థ ఎంత కసితీర్చుకున్నది నేస్తం"

ప్రమాదవశాత్తు మరణించినవ్యక్తినిగూర్చి యిట్లా చెప్పడం గేయానికి కొత్తశక్తినిలేదు సరిగదా హాస్యాస్పదమనిపిస్తుంది. ఇంతకన్నా అత్యుక్తిజ్యోతి గేయంలోవుంది.

"ఉద్యమం మధ్యలోనిలబడి
సిద్ధాంత శంఖారావం చేసేవాణ్ణి
ఈ బూర్జువా ప్రపంచం ఎప్పుడు బతకనిచ్చిందనీ"

ఈ అత్యుక్తితప్ప మిగిలిన జ్యోతిగేయమంతా విప్లవపంథాలో బాగానడిచింది.

లేఖలన్నిటిలో త్రిపురనేనిది చాలా బ్యాలెన్స్‌డ్‌గా వుంది. మిత్రుడి మరణాన్ని గూర్చిన విషాదానికి విప్లవభావరూపంయిచ్చే విధానం, పాణిగ్రాహి పంచాది కృష్ణమూర్తి మీద రాసిన ఎలెజీమాదిరిగా ఉండటం సరైనది. ఇంతదాకావచ్చిన విప్లవఎలెజీల్లో అదే వరవడితీర్చగల్గిన గొప్ప వచనగేయం. అత్యుక్తులుగాని రొమాంటిక్ ధోరణులుగాని విప్లవరచయితల్లో వుండరాదనేభావంతో ఈ విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను.

— ఎస్. సి. యస్.

"వ్యక్తులుకారు చరిత్ర నిర్ణేతలు, ప్రజలే"
విముక్తి కథ - ఒక పరిశీలన.

మేనెల సృజనలో ఎం. ఎస్. రావుగారు వ్రాసిన "విముక్తి" కథ చదివిన తరువాత ఒక పాఠకుడిగా, నా అభిప్రాయాలు కొన్ని, నాకు చేతనైనరీతిలో మన పాఠకులముందుంచటానికి అనుమతించాల్సిందిగా సృజన నిర్వాహకులను కోరుతున్నాను.

"పిపీలకం" కథ చదివిన తరువాత అలాంటి కథలు, ఆ పద్ధతిలోవస్తే చదవాలని ఆసక్తిగాఉన్న నన్ను, మరికొన్ని కథలులాగానే "విముక్తి" కథకూడా ఆకర్షించింది.

అయితే ఇందులో ఉన్నది మార్క్సిస్టు, ప్రజాయుద్ధ వ్యతిరేక ధోరణి. ఈ ధోరణి ఏ కొంచం ఆలోచనాపరులకైనా ప్రస్ఫుటంగా కనిపించుతుంది.

ఈ కథలో పాత్రలగురించి రచయితభావం ఇలావుంది. పులి పాలకవర్గం. బురదగుంట- పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం. ఉంగరం- సోషలిజం. బ్రాహ్మణుడు- మూలకథలోనిపాత్ర. ఉద్యోగి, నిరుద్యోగి, మహిళ, కార్మికుడు, విద్యార్థి, రైతు, హరిజనుడు, గిరిజనుడు- వీరంతా బంగారు ఉంగరం (సోషలిజం) ఆశలో పులిదగ్గరకువెళ్ళి, బురదలో కూరుకుపోయి, దానికి ఆహారం ఐపోతారు. అప్పుడొకరొచ్చి "నేను విప్లవకారుణ్ణి. పీడిత ప్రపంచానికి విముక్తి ప్రదాతను."అని చెప్పడానికి తుపాకి గురిపెట్టాడు. (ఇదీకథ)

ఈ విప్లవకారుడెవరో, ఎక్కడనుంచి వచ్చాడో, ఎలా విప్లవకారుడైనాడో, పులివాతబడ్డ ప్రజలకుగాని, మిగిలిన ప్రజలకుగాని (పాఠకులకుగాని) తెలియదు.

ఇంత అమాయకంగా పులివాతబడ్డ ప్రజల వేడి, వాడి, స్పృహలగురించి ఎంత చక్కగా చెప్పారో ఈ రచయిత చూడండి.

"అడవిరాజ్యంలోని అన్ని జంతువులకు తమ, తమ సహజ గుణాల్తోపాటు, పులిరాజు సహజగుణంకూడా తెలుసు. తమ రక్తంవేడి తమకు తెలియదుకాని, అవి తెలిసిన పులిరాజు పంజాబలం, కోరలవాడి బాగాతెలుసు వాటికి" ఇన్నితెలిసి (తెలియకపోతే అనుకోవచ్చు.) ఎలా పులిపన్నిన ఉచ్చులోపడ్డారో అనూహ్యం.

మొదట్లోనే పై మాటలు చదివినాక ప్రజల శక్తిని ఎంతచక్కగా నిరూపిస్తారో అనే కుతూహలం సహజంగానే కలిగింది.

కాని జరిగిందేమిటి? (రాసింది) ప్రజలు దురాశాపరులుగానూ, అయాచితంగా రావాలనుకునేవారుగానూ, అడుక్కునే (కార్మికుడు) వారుగాను చిత్రించి, ఒకానొక విప్లవకారుడు "విముక్తి" ప్రదాతగాను కథ అల్లారు రచయిత.

ప్రజలను, ప్రజాశక్తిని కించపరుస్తూ, ప్రజా శత్రువును, ప్రజలకన్నా శక్తిమంతుడుగానూ (అంత బలంగలవాడిని) వాడ్ని చంపిన ఒక వీరుడు శక్తిమంతుడుగానూ, చిత్రించి, తమ రాజకీయ అవగాహనను (మళ్ళా ప్రజలముందే) చాటారు రచయిత. ఈ రచయిత "సృష్టించిన" ప్రజా శత్రువు పశ్చాత్తాపం వెల్లడించుతాడు. ప్రజలను ఓదార్చుతాడు. రెచ్చగొడతాడు. ఉదాహరణకు కొన్నిమాటలు చూడండి. "నువ్వు మనిషివి. పులిజన్మనెత్తి నేను పాపినయ్యాను. – ఈ ఉంగరాన్ని నా పాపపు జన్మకు ప్రాయశ్చిత్తంగా (మూలకథతో సంబంధాన్ని తెంచుకొని చాలాకాలమైంది)... నీ కష్టాన్నిమేసి గుత్త పెట్టుబడిదారులు తెగబలుస్తున్నారు. నువ్వు తెగించి సమ్మె చేస్తే, నీపైకి గూండాల్ని పంపిస్తున్నారు. నీదైన నీ దేశంలోనే, నీకు ఇల్లులేదు. వైద్యంలేదు. చదువులేదు. రక్షణలేదు. సమ్మెకంటే స్వతంత్రింకూడా లేదు. మరి ఉన్నదేమిటి? సంకెళ్ళు... సంకెళ్ళు... అందుకే కామ్రేడ్ నీచేతిలోకి రాజ్యాధికారం రావాలి," ఇవి ప్రజాశత్రువు నోటివెంట వెలువడినమాటలు.

(ఇది వ్యంగ్యానికో లేక శత్రువు ఈ విధంగా ప్రజల్ని మోసం చేస్తున్నాడనో చెప్పుకోను– అలాపలికించినమాటలు వేరుగా ఉన్నాయి. అవి చాలా బాగున్నాయి.)

ఏ శత్రువూ, ప్రజలను ఎంత వంచనచేయదలుచుకున్నా పశ్చాత్తాప పడడు. కించపరచుకోడు. ప్రజలకు మీకు "సంకెళ్ళు" ఉన్నాయని, నీవు అధికారానికి రావాలని చెప్పడు. తమ విధానాలు మంచివని, వాటి కొనసాగింపుకు ప్రజల మద్దతు ఇమ్మని మభ్యపెడతాడేతప్ప —పై రెండు పనులుమాత్రం చేయడు. (ఒకవేళ తాము చెప్పదలచుకున్నమాటలు ప్రజా శత్రువుచేత చెప్పించి, తమ అభిప్రాయాలను కలగాపులగం చేసుకొన ఉండవచ్చు రచయిత. ఇది క్రొత్త టెక్నిక్ కావచ్చు)

బ్రాహ్మణుడు ముందుగా సోషలిజం (ఉంగరం) ఆశతో (బురదలో) పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంలో కూరుకుపోయాడు. బ్రాహ్మణుడు ఆ విధంగా పులినోట బడటం మనం అర్థంచేసుకోవచ్చు. మరి మిగతావర్గాలు. ఉద్యోగులు, కార్మికులు, మహిళలు, రైతులు, గిరిజనులు, హరిజనులు అంతా అలా కూరుకుపోయి. సఫా అయిపోతూంటే

ఈనాడు పోరాడుతున్నది ఎవరు? విప్లవాన్ని జయప్రదం చేయవలసిన జనాభా ఇప్పటికి అత్యధిక సంఖ్యాకులు ఏదోవిధంగా పార్లమెంటరీ బురదలోనే ఉన్నారు. అయినప్పటికి నక్సల్‌బరీ రైతాంగం, శ్రీకాకుళం గిరిజనులు, కలకత్తా విద్యార్థులు, వి. ర. సం. రచయితలు ఆ బురదనే త్రోసిపుచ్చి రాబడ్డారనేది నగ్నసత్యం. ఏ కొందరి రాజకీయ విధానాలకోసమో చరిత్రను మభ్యపెట్టజాలరు. పార్లమెంటరీ బురదను త్రోసిపుచ్చి, సాయుధులై పోరాడిన, పోరాడుతున్న నక్సల్‌బరీ రైతాంగాన్ని, శ్రీకాకుళం గిరిజన వీరోచిత ప్రతి ఘటననూ, ప్రజాయుద్ధ పంథాలో నడుస్తున్న తదితర పోరాటాలను కించపరచటం మన్నించరాని నేరం.

ఉంగరాన్ని "అడుక్కునేందుకై వెళ్ళిన కార్మికుని రక్తం వేడిగా" ఉందట. రక్తం వేడిగావున్న కార్మికుడు అడుక్కునే అవమానకరమైన పనిచేస్తాడా! అతను ఒకానొక కార్మికుడుకాదు. మొత్తం కార్మికవర్గంయొక్క ప్రతిబింబం. లజ్జాకరమైన అటువంటి పదజలాన్ని ఉపయోగించటం విచారకరం.

అలాగే రైతుని, గిరిజనుణ్ణి, హరిజనుణ్ణి ఒక్క కలంపోటుతో సఫాచేశేశారు. రచయిత ఇంతకన్నా చరిత్రను, వర్తమానాన్ని చూడలేనితనం మరొకటుండదు.

పులిరాజు తినగా మిగిలిన ఎముకలను నక్కలు, రాబందులు సమంగా పంచుకు పీక్కుతినేవి. చివరకు మిగిలిన ఎముకల్ని ఆ బురదగుంటలోనే పైకి కనిపించకుండా తొక్కేసేవి.

బూర్జువా వర్గానికి ఎంతపెద్ద సర్టిఫికేట్! అవి తమలోతాము "సమంగా" పంచుకొని తింటాయట! (వైరుధ్యాలు ఉండవట) మిగిలిన ఎముకల్ని (చరిత్రకందకుండా) పైకి కనిపించకుండా తొక్కేస్తాయట! అలా బూర్జువావర్గం కప్పిపెట్టడంవల్ల ప్రజలకు తెలియక మరలాపోయి ఆ బురదగుంటలో ఆహారంగా చిక్కుకున్నారని. ఇది అనివార్యమైనట్లూ, ఎవరో ఒక విప్లవకారుడు (విముక్తిప్రదాత)వచ్చి వర్గశత్రువును నాశనంచేస్తాడట! ఎంతటి ఊహాతీతమైన అసాధరణమైనకల! విముక్తిప్రదాత అనే ఆలోచన అధికృతనుంచీ, అహంనుంచీ జనించే భావం. బూర్జువావర్గానికి అంతశక్తి ఉంటే రష్యా, చైనా, ఈనాటి వియత్నాం విప్లవాలు విజయవంతం కాగలవా? భారత ప్రజానీకం విప్లవమార్గాన్ని చేపడుతుందా?

శత్రువును అతి అంచనావేసి, నిస్పృహతో దీర్ఘకాలిక ప్రజాపోరాట పంథాను విడిచిపెట్టిన, భావ వాదంలోంచిపుట్టిన అపరిపక్వ ఆలోచన. పెటీ బూర్జువావర్గంనుంచి వచ్చి, అసహనంతో, వీరత్వం ప్రదర్శించాలనే తపనతో ఈలాంటి కొంతమంది రచయితలు తమ ప్రయోగాలు (రచనల్లో) చేస్తుంటారు. ఈలాంటి ఆలోచనలే (అన్నిరం

గాలలో) ఎంతో నష్టాన్ని కలుగచేసినవి. మార్గదర్శకులుగా తయారుకావల్సిన అనేక మందిని వర్గశత్రువుకు ఎరగావేశారు. విప్లవ చైతన్యంగల యువకులూ, మేధావులూ వెలలేని త్యాగాలుచేశారు. త్యాగాల అవసరంరాదనికాని, లేదనికాని నా భావంకాదు. త్యాగాలు నిరర్థకం కాకూడదనే నా ఆలోచన. గత అనుభవం పునరావృతం కాకూడదనే నా ఆవేదన. ప్రజలతోకూడి చేసేదే ప్రజాయుద్ధం. ప్రజలే దానికి నాయకత్వం వహిస్తారు. మేధావులు, ఉద్యోగులు, మహిళలు, కార్మికులు, రైతులు, గిరిజనులు, హరిజనులు వీరంతా భారత విప్లవ ప్రజాశక్తి. కార్మికవర్గం వీరికి అగ్రగామిదళంగా ఉంటుంది. సాయుధులైన ప్రజలు బూర్జువాపాలనను కూల్చి సమసమాజాన్ని స్థాపించుతారు. ఇది చారిత్రక సత్యం. వ్యక్తులుకారు చరిత్ర నిర్ణేతలు, ప్రజలే.

లెనిన్, మావోలు చెప్పినట్లు విప్లవకారులు ఎప్పుడూ నీటిలోచేపల్లాగ, భూమిలో విత్తనాల్లాగ, ప్రజలతో కలిసి ఉండాలి.

ఇప్పటికే నేనువ్రాసిన పరిశీలన పొడవు అయింది. దానికి కారణం "విముక్తి" కథ. ఇదొక శ్రామికవర్గ దృక్పథంలో సిద్ధాంతపరమైన, ఆచరణాత్మకమైన చర్చ. నేను వ్రాసిన అభిప్రాయాలను రచయిత సహృదయంతో పరిశీలించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

కె. యస్. రావు
రాయచూర్.

1

'పోలీసు పాట'

1-6-'73 'పిలుపు' సంపాదకీయంలో ఈ కిందివిధంగా పేర్కొన్నారు.

"సోవియట్ యూనియన్‌లో విప్లవానికిముందు జార్‌ప్రభుత్వంపై అసంతృప్తి చెందిన ఎంతమంది సైనికులు విప్లవకారులతో కలిసిపోలేదు? చైనావిప్లవంలో చాంగ్ కైషేక్ అవసానదశలో బెటాలియన్లకు బెటాలియన్లే ప్రభుత్వానికెదురుతిరిగి విప్లవకారులతో చేరిపోలేదా? రెండోప్రపంచయుద్ధానంతరం బొంబాయిలో జరిగిన నావికా తిరుగుబాటు బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు పునాదుల్ని కదిలించివేయలేదా! పెట్టుబడిదారీవిధానంలోవున్న అంతర్వైరుధ్యాలలో ఇదికూడా ఒకటి."

ఇకపోతే చెరబండరాజు 'ముట్టడి'ని సమీక్షిస్తూ శ్రీ త్రిపురనేని మధుసూదనరావు గారు ఈవిధంగా వ్రాస్తున్నారు. (సృజన-44, మే '73)

1. "ఒక్క మంచి పోలీసు ఒక్కసారయినా క్రూరమైన యజమానిమీద తుపాకి గురిపెట్టిన వార్త విన్నామా?"

2\. "లంచం వాళ్ళకు జీతం. కరివేపాకు అమ్మకునే పల్లెస్త్రీ మొదలు అరక్దార గారివరకు అందరిదగ్గరా లంచాన్ని పోగుచేసుకోవడమే. ఈ పరిస్థితిలోవున్న పోలీసుల్లో చైతన్యం వొస్తుందనుకోవడం చెరబండరాజు మంచితనానికి నిదర్శనంఐతే కావొచ్చుకాని సమాజఅనుభవానికి, విప్లవసిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం."

3\. "ద్వితీయముద్రణలో యీ పాటను 'ముట్టడి' నుండి తొలగించడం న్యాయం. లేకుంటే విప్లవకవిత్వ పాఠకులే దీన్ని నిషేధిస్తారు."

మధుసూదనరావుగారు పేర్కొన్న పై మూడింటిలో రెండింటికి 'పిలుపు'సంపాదకీయ వాక్యాలే సమాధానం.

అంతేకాక రక్షకదళాలలో(గూర్ఖా, సిపాయి, పోలీసు మొ॥) చారిత్రకదృష్టితో పరిశీలిస్తే మనకు ఎన్నో కనిపిస్తాయి.

తెలంగాణరైతాంగపోరాటం సందర్భంలో పోలీసువెంకయ్యపాత్ర గ్రహించినా, నరసరావుపేట కుట్రకేసులో, పోలీసుసైదులు గురించైనా, సంవత్సరంలోపు జరిగిన దాన్‌బహదుర్ అను గూర్ఖా ఆఫీసర్‌ను కాల్చేసిన (సికిందరాబాద్‌లో) సంఘటనవిన్నా- అలాంటిదే మరొకటి కేరళలోజరిగిన ఉదంతంవిన్నా- మనకు ఏమిబోధపడుతుంది? అదీకాక- నిన్నమొన్నటి ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని పోలీసు తిరుగుబాటు ప్రత్యక్షసాక్ష్యంగానూ నగ్నసత్యంగానూ మనకళ్ళముందునిలిచింది. ఇవన్నీ దృష్టిలోపెట్టుకొని ఆలోచిస్తే- సగంకడుపుతో నకనకలాడే బీదవాడైన పోలీసులో చైతన్యంరాదుఅని చెప్పడానికి దాఖలా ఏది?

ఇక చివరపేర్కొన్న పోలీసుపాట నిషేధంసంగతి:

పాఠకులు(లేకప్రజలు) ఈ పాటను నిషేధిస్తారని మధుసూదనరావుగారు ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు. ఒకవేళ ఏ పాటగురించైనా పాఠకులు ఆవిధంగాభావిస్తే తర్జనభర్జనలు జరగనీయండి. సిద్ధాంతపరమైన చర్చలద్వారా పాఠకుల, ప్రజల అభిప్రాయాలు పోటీపడి నిర్ణయించడంద్వారానే ఇది సరి, ఇది సరికాదుఅన్నది తెలుసుకోగలుగుతాం. కాని మధుసూదనరావుగారు ముందే యీ నిషేధముద్ర వేయడం బాగులేదు. అదీకాక పై చారిత్రిక అవగాహనతో పరిశీలిస్తే యీ పాటను నిషేధించేసమస్యకూడాలేదని తేలిపోతుంది.

ప్రస్తుత సాహిత్యాన్ని చారిత్రకదృక్పథంతో రచనాదృష్టితో విమర్శించే ప్రముఖ విమర్శకులలో శ్రీ త్రిపురనేని ఒకరనేవిషయంలో సందేహంలేదు. ఇకముందు వారి విమర్శనా వ్యాసంగం యిలాంటి లోపాలుకూడా లేకుండా వుంటుందని ఆశిద్దాం—

— జనసాహితి ప్రియులు,
దేవరయాంజాల.

2

'ముట్టడి'ని సమీక్షిస్తూ, మే- 73 సృజనలో త్రిపురనేని మధుసూదనరావుగారు, 'మాలోని మనిషివే' పాటను మార్క్సిస్టు వ్యతిరేక భావాలతోకూడి వున్నదని విమర్శించారు. ఆ పాటను వచ్చే ముద్రణలోనన్నా తొలగించకపోతే, పాఠకులు ఆ సంకలనాన్నే boycott చేస్తారని హెచ్చరించారు.

పోలీసులు పాలకవర్గంయొక్క నియంతృత్వాధికార సాధనాలని, వారు ఎప్పుడూ ప్రజా వ్యతిరేక పాత్రనే నిర్వహించారని, అవినీతిపరులనీ, విప్లవకారులను పట్టుకొని కాల్చివేసి అడవులలో యెదురుబొదురు కాల్పులలో చనిపోయారని వార్తలు సృష్టించింది వారేనని— కనుక వారు మారతారని ఆశించటం శుద్ధ తెలివితక్కువని, మార్క్సిజానికి విరుద్ధమని రాశారు మధుసూదనరావుగారు.

ఈ దోపిడీ వ్యవస్థలో కోట్లాదిమంది ప్రజానీకం, అజ్ఞానంవల్ల, చైతన్య రాహిత్యంవల్ల పాలకవర్గం వేస్తున్న పుచ్చులకులోనై వారి అడుగులకు మడుగులొత్తుతున్నారు. వీరందరినీ చైతన్యవంతులనుచేసి విప్లవపోరాటంలోకి సమీకరించవలసిన బాధ్యత విప్లవకారులది. అలా సమీకరించనంతకాలం విప్లవం విజయవంతంకాదు.

పోలీసులు దోపిడీ పాలకవర్గానికి సాధనంగా వుపయోగపడుతున్న మాట వాస్తవమే!. పాలకవర్గం పోలీసు మిలిటరీద్వారా అమలుజరిపే నియంతృత్వ నిర్బంధ విధానాలను మనం నిర్ద్వంద్వంగా ఖండిస్తాం. అయితే అదే సమయంలో పోలీసుల వర్గ పునాదిని మనం గుర్తించాలి. పోలీసులకు ప్రభుత్వానికి వున్న సంబంధం వర్గ సంబంధమనే విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి. ఈ వైరుధ్యం మౌలికమైనది. శతృత్వ పూరితమైనది. విప్లవంద్వారా మాత్రమే దీన్ని పరిష్కరించ సాధ్యం.

భారతదేశంలో పోలీసులు, సైనికులు బానిస జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు. మన పోలీసులు, మిలిటరీ పొట్టకూటికి సైన్యంలో చేరినవారు కావటం, కుల, మత, ప్రాంతీయ భాషా భేదాలతోకూడిన ఈ సైన్యం, పోలీసులలో చైతన్యయుతమైన దేశభక్తి లేకపోవటం భారత విప్లవానికి ఒక ప్రధాన అనుకూలాంశం. ప్రజా పోరాటాలు అభివృద్ధి చెందేకొద్దీ – మన పోలీసులు, సైన్యంలోనుండి గణనీయమైనభాగం తిరుగుబాటుచేసి విప్లవంలో కలుస్తుంది. ఈ అంశాన్ని గమనించకపోవటం సెక్టేరియన్ పొరపాటవుతుంది.

అందుకే, యిప్పటినుండీ పోలీసులు, సైన్యంలో ప్రచార కార్యక్రమం విప్లవకారులకొక కర్తవ్యం. ఈ ప్రచారంయొక్క ప్రయోజనం చైనా విప్లవంలోను, వియత్నాం పోరాటంలోను, గత తెలంగాణ పోరాటంలోను మనకు కనిపిస్తుంది.

ఈ కార్యక్రమం తక్షణ ఫలితాలనివ్వకపోవచ్చు. ఓపికతోను, పట్టుదలతోను దీర్ఘకాలం కొనసాగించాలి. వారి యెడల మనం సానుభూతి ప్రదర్శించాలి. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో ఈమధ్య జరిగిన పోలీసుల తిరుగుబాటు వారిలో గూడుకట్టుకునివున్న అసంతృప్తిని మనకు తెలియజేస్తున్నది.

ప్రస్తుతం విప్లవ పోరాటాలు సాగుతున్న ప్రాంతాలలోకూడ సామాన్య పోలీసులు, విప్లవకారుల యెడల సానుభూతిని పెంచుకోవటం- వారికి తమకు చేతనైన పద్ధతులలో సహకరించటం విప్లవ కార్యాచరణలోవున్న కార్యకర్తలకు స్వానుభవమే!

ఈ విషయంలో శుద్ధ మార్క్సిస్టు వ్యతిరేక వైఖరి మధుసూదనరావుగారిదేనన టంలో సందేహం లేదు.

'మాలోని మనిషివే' సరియైన అవగాహనతో – సరియైనమార్గంలో(Direction) వ్రాసినటువంటిదే! అందుకే దానిని – యింకా అలాంటి రచనలను ఆహ్వానించాలి.

– దిక్సూచి, కామారెడ్డి

శల్యసారథ్యంపై శల్యపరీక్ష :

అనవసరంగా 'సృజన'పేజీలు నింపడానికిగాక నా'ఎఱ్ఱపిడికిలి' సమీక్షలో పీఠికను 'శల్యసారధ్యం'అనడం ఉపసంహరించుకోమని శ్రీ త్రిపురనేని మధుసూదనరావుగారు ప్రత్యేకంగా కోరేరు కనుక ఆ పదాన్ని 'మర్యాదలు' పాటించే అలవాటు లేకపోయినా విత్‌డ్రా చెయ్యడానికి నాకేఅభ్యంతరమూలేదు. వారు నా గురించి ఏవేవో వ్రాసేరు. (జూన్ సృజన) వాటిని ఉపసంహరించుకోనవసరంలేదు. నా రచనలగూర్చి యెలాంటి అభిప్రాయమైనా ఏర్పరచుకోవచ్చు. ప్రచారం చెయ్యవచ్చు. నాలాంటివాళ్లు వాటిని పట్టించుకోరు. సుదీర్ఘమైన వారి విమర్శకు సమాధానం రాయదలచుకోలేదు. నాభావాలు యిదివరకే వ్యక్తంచేసాను. పైగా "శాస్త్రీయమైన వున్నతస్థాయి విమర్శకు అవసరమైన 'పదజాలంమీదకూడా దృష్టిని కేంద్రీకరించవలసిన అవసరంవుంది' అని (జూన్ '73) 'భారతి'లో త్రిపురనేనివారు సెలవిచ్చారు. అది పండితులకోసం ఎత్తిన అవతారం. నన్నుగూర్చివ్రాసిన 'విమర్శ' ఎంత మర్యాదగావుందో పాఠకులు గ్రహించగలరు. ఒక్కవిషయం మాత్రం మనవిచేస్తాను. ఉపమానానికి జాతీయానికి భేదం తెలియని గడ్డురోజుల్లో భావానికి 'భావన'కుగల వ్యత్యాసంగాని రసదృష్టిలో భావానికిగల సంకేతికార్థంగాని సూచించడం నిరర్థకం. 'భావం'అన్న 'పదం' అస్తవ్యస్తంగా పరిణమించడమే నవ్యాంధ్రసాహిత్యంపై వాగ్వాదాలన్నిటికీ మూలకారణం. త్రిపురనేనివారి

ఆగ్రహావేశానికి అంతుతెలియడంలేదు. విమర్శకలోకపీఠాధిపత్యానికి పోటీచేసి ఎవరి కంచుఢక్కాలు పగులగొట్టించే ఉద్దేశ్యం నాకిప్పట్లోలేదు. అదేవిధంగా విశ్వవిద్యాలయాలమీదా, వాటి పండితుల మేధాశక్తిమీద త్రిపురనేనివారికున్న విశ్వాసమూనాకులేదు. బండ'రా'నికూడా లాక్కొచ్చేరు అనవసరంగా యీ రగడలోకి. ఎట్టిజెండా, ఎట్టి అమ్మాయి కనపడినప్పుడు గుండె పనిచేస్తున్నంతకాలం ఎలారాసినా యిబ్బందిలేదని నా భావన.

— ఎస్.వి.ఎస్. రావు.

మార్క్సిస్టు వ్యతిరేక భావాలు
(యస్. వి. యస్. రావుకు సమాధానం.)

మార్క్సిస్టు వ్యతిరేకభావాలు కూడుకొనివున్న కట్ట శ్రీ యస్.వి.యస్. రావు లేఖ. (మే నెల సృజన)

చైర్మన్ మావో యిలా చెప్పారు.

"వర్గాతీతమైనకళ, రాజకీయాలకు సంబంధంలేని కళఅంటూ వాస్తవానికిలేదు." అలాంటప్పుడు ఏ సమీక్షకుడైన కవితనుగాని మరే కళారూపాన్నిగాని పరిశీలిస్తున్నప్పుడు రాజకీయాలతోబాటే పరిశీలిస్తాడుగాని మరోరకంగాకాదు. ఒకవేళ అలాచేస్తే అది సరైనదృక్పథంతోకూడివున్నదికాదనే చెప్పాలి.

మరి యస్.వి.యస్. రావుగారు ఇలా అంటున్నారు—

"నా వ్యాసం ఉద్దేశం నేటి విప్లవకవిత్వంలో కళాత్మక విలువలు లోపిస్తున్నాయనడంకాని రాజకీయాలు సాంఘిక తత్వశాస్త్రాలు చర్చించడంకాదని సామాన్యపాఠకులు అర్థంచేసుకోగలరు."

కవితలోవున్న రాజకీయాలను ఒకపక్కకుపెట్టి కేవలం కళావిలువల్నిమాత్రమే చూడ రావుగారు ఎలా సాహసిస్తున్నట్లు? అలా చేయడం మార్క్సిస్టు అవగాహన అనిపించుకుంటుందా? అన్న ప్రశ్నలు ఉదయిస్తాయి. కాని వాస్తవానికి రావుగారికి విప్లవసాహిత్యోద్యమంపట్ల మార్క్సిస్టులకుండే అవగాహనా లోపంవల్లనే అనేకానేక మార్క్సిస్టు వ్యతిరేక సూత్రీకరణలు చేసారు. (ఉదా: విరసం అవసరం ఏమిటి? సాహిత్యం సాహిత్యంగాఉండక సభలు సమావేశాలకు పోవడం ఎందుకు మంచిది? కవితాస్వాదనకు కొంత సంస్కారంకలిగి ఉండాలి)ఇవి కొన్నిమాత్రమే— విమర్శను పక్కకు నెట్టి ఎలాంటిరాతలకులోనౌతున్నారో ఈ కిందివాక్యాలు తెలియపరుస్తవి— (సృజన-44 పేజి-89)

1. "...నన్నుగురించి ఏమాత్రం తెలుసుకుందికి ప్రయత్నించినా..."(లైను5)
2. "ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయంలో ప్రతి గులకరాయిచెబుతుందినాగురించి" (లైను11)
3. "విప్లవం జరిగినప్రాంతం నేను పుట్టిపెరిగిన ప్రదేశమనీ, స్థానిక ప్రజలతో కార్యకర్తలతోనూ సన్నిహిత సంబంధాలున్నాయనీ, జయపురం కోరాపుట్ ప్రాంతం పర్యటించి ఏడాదికూడానిండలేదని నా మిత్రులకు తెలియకపోవడం కేవలం అజ్ఞానంవల్లనే కావొచ్చు." (లైను 15)
4. "విప్లవంపట్ల నా నిజాయితినిగూర్చి చర్చించవలసింది విశాఖ శ్రీకాకుళం యువజనోద్యమం ప్రారంభదశలో నాతోపాటు కృషిచేసిన స్థానిక సహచరులు, మిత్రులు, ప్రజలు." (లైను 20)
5. "భూమి పుట్టుపూర్వోత్తరాలగురించి నాలుగు గంటలు లెక్చరివ్వగలను. వృత్తిరీత్యా రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడ్నికనుక." (లైను 25)

మేము లేవదీసిన సిద్ధాంతపరమైన చర్చకు ఏ రకమైన సమాధానం ఇవ్వకపోగా ఇలా స్వంతగొప్పలు చెప్పుకోవడం ఏరకంగా సమంజసం అనిపించుకుంటుంది, ఆ వ్యక్తి మంచిచెడ్డలు పూర్వాపరాలు సమీక్షకు ఏరకంగా ఉపకరిస్తాయి ? పాఠకులనే ఆలోచించవలసిందిగా ప్రార్థన.

ఇంకా ఇలా అంటున్నారు—

"'Serve...The miliions' వంటి పెద్దబాలశిక్ష సూత్రం ఆసరాగా తీసుకొని కవితా గోదావరిని ఈదబోవడం సాహసకృత్యం." (సృజన-44)

మరి ఈ మాటల్నికూడా ఎలా సమర్థించుకోగలరు ?

మొదటవ్రాసిన సమీక్షావ్యాసంలోగాని ఆ తరువాత సమాధానంపేరుతో వ్రాసిన సాహిత్యలేఖలోగాని రావుగారు ఇంకా మార్క్సిస్టు వ్యతిరేకభావాలకే లోనవుతున్నారేకాని మరొకటికాదు.

నిజంగా మనలోని అవగాహనాలోపాలు సవరించుకోవాలంటే- నేటి మార్క్సిజంగావున్న మావో ఆలోచనావిధానాన్ని బాగా అధ్యయనం చేయడంద్వారా, విప్లవకర కార్యక్రమంలో నిమగ్నమవడంద్వారానే అది సాధ్యమౌతుంది.

— ఆర్ట్‌లవర్స్.

"జాతి సమస్య - మార్క్సిస్టు దృక్పథం"

"తూర్పు పాకిస్తాన్ ప్రజల ఆశయాలను పశ్చిమ పాకిస్తాన్ పాలకులు అణచిన మాట నిజమే, అయితే అక్కడ ఇటీవల జరిగినదాన్ని ప్రజలు చైతన్యం ప్రదర్శించిన జాతీయోద్యమంగా ఉదహరించవచ్చునా, అన్నది ప్రశ్న", అంటున్నారు చంద్రంగారు (మే సృజన)

తూర్పు పాకిస్తాన్ ప్రజలు పశ్చిమ పాకిస్తాన్ ప్రజలకు విజాతిగా ప్రవర్తించిన మాట నిజం. ప్రాదేశికంగానూ, భాష విషయంలోనూకూడా వారివంథా వేరుగా ఉంటూ వచ్చింది. పశ్చిమ పాకిస్తాన్ చేసిన దోపిడీగురించి సందేహం లేనేలేదు, అంతవరకే నేను ఉదాహరణగా తూర్పు పాకిస్తాన్‌ను వాడుకున్నాను.

తూర్పు పాకిస్తాన్ జరిపిన జాతీయోద్యమం ఏదో స్పష్టంగా చెప్పటం కష్టం, అక్కడ జరిగిన ఆఖరు ఎన్నికల్లో తూర్పు పాకిస్తాన్ ప్రజలు అటానమీకి పూర్తిగా మద్దతు ఇచ్చారు. జాతీయ విముక్తికోసం తూర్పు పాకిస్తాన్ జరిపిన పోరాటం దాదాపు భారతీయ సైనికులదేకనక దాన్ని మనం (లేక ఇతర దేశాల కమ్యూనిస్టు పార్టీలు) సమర్థించటమూ, సమర్థించక పోవటమూ మరొక ప్రశ్న. దానికి నా పుస్తక సమీక్షలో చోటున్నట్టు తోచదు. తూర్పు బెంగాలులో జాతీయ పోరాటం ఇంకా మిగిలి ఉన్నదనే అనుకోవాలి.

— కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

SRJANA Telugu Monthly August '73 H-1088
Regd. No. with Registrar of News Papers 10953/67

సోషలిస్ట్ పబ్లికేషన్స్ అడ్రసులో మార్పు

కళలు, సాహిత్యము ప్రచార సాధనాలు
ప్రజాకళలకు ప్రజల ప్రయోజనాలే పరమలక్ష్యం

నేటియుగం మార్క్సిజం - లెనినిజం అయిన మావో ఆలోచనా విధానాన్ని పీడితుల పక్షం వహించే సాహిత్యాన్ని ప్రజల్లోకి చవుక ధరలో తీసుక పోవాలనే లక్ష్యంతో 1966 లో విజయవాడలో ప్రారంభించిన మా పబ్లికేషన్స్ ఈ ప్రభుత్వ పాశవిక దమననీతికి, దౌర్జన్యానికి గురియై కొంత కాలం పెనుమాకలో కొనసాగింది.

ప్రస్తుతం మళ్ళీ మా పబ్లికేషన్స్ కార్యాలయం విజయవాడకు మారిందని విప్లవాభిమానులు గమనించ వలసిందిగా కోరుతున్నాం.

ప్రజలు మా పబ్లికేషన్స్‌కు గతంలోవలెనే సహకరించి, విప్లవ పోరాట ప్రగతికి చేయూతనిస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

సోషలిస్ట్ పబ్లికేషన్స్
పబ్లిషర్స్ అండ్ బుక్ సెల్లర్స్
రాజగోపాలచారి రోడ్. :: విజయవాడ - 2.

కామ్రేడ్ చారుమజుందార్ ప్రథమ వర్ధంతి సందర్భంగా
ఆయన స్మృతికి అంకితమవుతూ

పిలుపు పక్ష పత్రిక

ప్రథమ జన్మదిన ప్రత్యేక సంచిక (1 ఆగస్టు 1973)
ఎప్పటికన్న రెట్టింపు పేజీలతో వెలువడింది. వెల : 1 రూపాయి.

ప్రతులకు, వివరాలకు : పిలుపు, 15-1-1/61 సీతారాంబాగ్,
హైదరాబాద్ 500001.

SRJANA
HANAMKONDA
Warangal 506001

1 Re.